

Ці з'явіцца
НОВЫ МЕМАРЫЯЛ
АХВЯРАМ
ВАЙНЫ **8-9**

Выдаецца
з 9 жніўня 1917 г.

Родная газета на роднай мове

ЗВЯЗДА

Людзі
з дрэва
і цеплыні

13

6 ЧРВЕНЯ 2023 г. **АЎТОРАК** № 106 (29986)

ЦЫТАТА ДНЯ

Сяргей КАВАЛЬЧУК,
міністр спорту і турызму:

«Падрыхтоўка Беларусі да II Гульняў краін СНД ужо выйшла на фінішную прамую. Падрыхтоўка ідзе праз тэставыя спартоўныя зборы. Мы вызначаем у першую чаргу работу ўсіх тэхнічных службаў, самоўнасць менавіта спартыўнай інфраструктуры. Паралельна правяраем, глядзім месцы пражывання, месцы харчавання спартсменаў, судзіў, адміністрацыі ўсяго персаналу, у якіх умовах будуць нашы госці, нашы спартсмены тут пражываць. На працягу двух тыдняў праведзем усю Беларусь і паглядзім кожны аб'ект, каб унесці неабходныя карэктывы, недзе навесці парадак».

КАВАЛЬСКАЯ АРЦЕЛЬ

Фота: Аляксандр КУДЗІЦКАУ

Традыцыйныя кавалі, якія працягваюць вогненна-жалезную справу і дасягнулі ў ёй найвышэйшага ўзроўню, Сяргей КУДЗІЦКАУ з Мсціслава

і Дзяніс АШЧЭПКАЎ з Баранавіцкага раёна былі запрошаны на фестываль-кірмаш народных мастацкіх рамёстваў «Вясновы букет»,

які прайшоў у першую суботу лета ў сталіцы. Яны паказалі гасцям свае кавальскія сувеніры і разам папрацавалі каля горна і накавальні.

КОРАТКА

• Забароны і абмежаванні на наведванне лясоў уведзены ў 102 раёнах Беларусі.

• У Беларусі за студзень — красавік увялі ў эксплуатацыю больш за 1 млн кв. м жылля.

• Першы ўкос траў праведзены на амаль 48 працэнтах плошчаў.

• З пачатку года беларускім бязвізам скарысталася звыш 187 тысяч замежнікаў.

• Больш за 31 тысячу чалавек падало заяўкі на работу ў студахарах.

• ВТБ (Беларусь) зніжае стаўку па крэдыце на тавары айчынных вытворцаў.

Свая справа

З ГЛЫТКОМ «ПАВЕТРА»

Мінчанка набыла старую закінутую хату на Палессі, знайшла сваё шчасце і перамяніла ўсё жыццё

З першага погляду дом Іны РОДАК абудзіў даўнюю асацыяцыю: менавіта такой некалі ўявіла сабе аграсядзібу, калі толькі пачула гэтае слова. Да слова «сядзіба» не надта пасуюць цяперашнія гмахі-катэджы з усімі суперсучаснымі выгодамі, з банкетнымі заламі на падворку, дзе з лёгкасцю можа размясціцца сотня чалавек, з асобнымі кухнямі і іншымі падсобнымі пабудовамі. Сядзіба — гэта пра старую хату з бабулінымі ручнікамі і самацканымі ходнікамі, з чыгунамі на прыпечку і дымам з коміна.

СТАР. 11

Па палічках

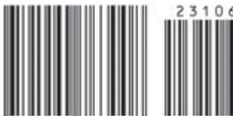
БАЧАЦЬ ВОЧЫ, ШТО КУПЛЯЮЦЬ?

Як спахыўцу абараніць свае правы, набываючы тавары на сайтах

Прадаж тавараў праз інтэрнэт у Беларусі актыўна развіваецца. Сёння ў краіне зарэгістравана амаль 29 тысяч інтэрнэт-крам, палова з якіх належыць індыўідзальным прадпрыемствам, палова — юрыдычным асобам. За апошні год іх колькасць узрасла на 3,7% (з'явілася больш за тысячу новых). Спектр тавараў, якія прадаюцца праз інтэрнэт, хутка пашыраецца, і з часам, на думку спецыялістаў, магчыма, будзе з'яўляцца больш спецыялізаваных крамаў, з аднаго боку. З другога — намячаецца тэндэнцыя да стварэння маркетп्लэйсаў (агрэгатараў) — пляцовак, дзе існуе шмат інтэрнэт-крам ці мноства інтэрнэт-гандляроў. Пра тое, як развіваецца інтэрнэт-гандаль у Беларусі, з якімі праблемамі сутыкаюцца пакупнікі, на што звяртаць увагу, набываючы тавар праз сеціва, і іншыя акалічнасці расказала спецыяліст Міністэрства антываганальнага рэгулявання і гандлю (МАРГ).

СТАР. 7

ISSN 1990 — 763X

9 771990 763008

Ідзе падпіска на «Звязду» на III квартал і II паўгоддзе

Мы абяцаем нясумнае лета з любімай газетай

ЗАСТАВАЙЦЕСЯ З НАМІ — БУДЗЕ ЦІКАВА!

«ЯК БЫ НАС НІ СПРАБАВАЛІ ПАДЗЯЛІЦЬ ШТУЧНЫМІ БАР'ЕРАМІ — НЕ АТРЫМАЕЦЦА»

Новы рабочы тыдзень пачынаецца з новых планаў. У панядзелак Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка сустрэўся з губернатарам Калінінградскай вобласці Антонам Аліханавым. У гэтыя дні дэлегацыя рэгіёна з рабочым візітам наведвае Беларусь.

Вітаючы гасцей, Аляксандр Лукашэнка заўважыў, што на сустрэчы прысутнічае палова беларускага ўрада. «Гэта сведчыць аб тым, наколькі вы блізкія нам і наколькі мы зацікаўлены ў развіцці супрацоўніцтва паміж Беларуссю і заўсёды блізкім нам расійскім рэгіёнам», — сказаў ён. Кіраўнік дзяржавы падкрэсліў: нягледзячы на тое што дэлегацыя Калінінградскай вобласці ўжо трэці раз у Беларусь, гэтым разам у дэлегацыю ўвайшоў і кіраўнік дзяржавы па падтрымцы транспарту і логістыцы ў Беларусі і Калінінградскай вобласці старажытнага, можна сказаць, трывалыя адносіны ва ўсіх сферах: эканоміцы, транспарту, культуры, навуцы і адукацыі. Таму вы нам вельмі блізкія людзі», — сказаў Аляксандр Лукашэнка. Кіраўнік дзяржавы выказаў упэўненасць, што сёлетні візіт дэлегацыі Калінінградскай вобласці стане чарговай вяхой у замацаванні сумесных дасягненняў ва ўсіх галінах і далейшым пашырэнні доўгатэрміновага супрацоўніцтва, нягледзячы ні на якія складанасці.

«Упэўнены, вы са мной пагодзіцеся, што зроблена Захадам у 2022 годзе беспрэцэдэнтная спроба абмежаваць нашы зносіны з вамі, свабодны рух грузаў чыгуначным і аўтамабільным транспартам як з Расіі, так і з Беларусі была загадзя асуджана на провал. Сёння мы ў гэтым абсалютна перакананыя. Як бы нас ні спрабавалі падзяліць штучнымі бар'ерамі, не атрымаецца», — заявіў Аляксандр Лукашэнка. Па яго словах, гэта небяспечна, паколькі так разрываецца эканамічная вайна. «І не толькі эканамічная вайна, якую гэтыя вар'яты спрабуюць аб'явіць Беларусі і Расіі ўжо не першы раз.

Потым няхай не крыўдзяцца. Прытым мы ж нікому не пагражаем, мы захоўваем нашы інтарэсы, Беларусі і Расіі. Пакуль з цяжкасцю, але ўдаецца трываць усе гэтыя выхадкі. Але яксонца тое працягвацца не можа. Таму кіраўніцтва, падкрэсліваю, бальтійскія дзяржавы, ды і Польшчы — павінна гэта цудоўна разумець», — сказаў ён.

Па словах Прэзідэнта, згаданыя цяжкасці пераадольныя, у тым ліку дзякуючы назапашанаму патэнцыялу як у прамысловай сферы (асабліва ў вытворчым кааперацыі), так і па іншых напрамках супрацоўніцтва: у гуманітарнай сферы, у сельскай гаспадарцы і гэтак далей. «Пры гэтым мы можам значна прыбавіць. Магчымасцяў у нас дастаткова. 500 мільянаў долараў тавараабароту — нядрэнна лічба, але можам больш», — адзначыў Прэзідэнт.

Аляксандр Лукашэнка падкрэсліў, што ў рамках новых інфраструктурных праектаў беларускія прадпрыемствы гатовыя ўдзельнічаць у працэдурах закупак грузавікоў, сельскагаспадарчых, дарожных, камунальных і будаўнічых машын. Беларускі бок можа прапанаваць высокатэхналагічныя станкі і камплектуючыя.

«Словам, мы адкрытыя для таго, каб вы маглі вывучыць нашы магчымыя і прапанаваць далейшыя шляхі супрацоўніцтва. Ведаю, што патрэбны трайлеры. Нашы будаўнікі добра ведаюць Калінінградскую вобласць, працавалі і працуюць на аб'ектах. Калі задавальняюць вас — мы гатовыя і далей працягваць працаваць», — сказаў Аляксандр Лукашэнка. Ён падкрэсліў, што ёсць прыстойныя зрухі ў супрацоўніцтве ў аграрным сектары. Кіраўнік дзяржавы таксама звярнуў увагу, што ў Калінінградскай вобласці папулярныя прадукты харчавання з маркі «Зроблена

Фота БНІА.

ў Беларусі». Праўда, па яго словах, цяпер часта падрабляюць гэты брэнд. Таму тут трэба папрацаваць. Шырока вядомыя магчымыя аграрна-турызму Беларусі, нашых санаторыяў.

«Заўсёды будзем рады бачыць вас у Беларусі. Мы адкрытыя для супрацоўніцтва з расійскім рэгіёнам, асабліва з Калінінградскай вобласцю. Таму любячыя вашы пажаданні, на якія мы здольныя, мы гатовыя разам рэалізоўваць. Добра, што вы прыехалі. Я думаю, вы лішні раз пераканаетесь ў тым, што мы гатовыя працаваць у напрамку заходняй вобласці, апоры, вострава нашай бяспекі. І усё, аб чым мы дамовімся, я вам абяцаю, будзе ў тэрмін і нават датармінава выканана», — запэўніў Прэзідэнт.

«Ніякія дзеянні не могуць зламаць нашу памяць»

Антон Аліханав адзначыў цёплыя зносіны прыём і гасціннасць, якія традыцыйныя ў Беларусі. Ён падзякаваў Аляксандру Лукашэнку за магчымыя асабістыя сустрэчы. «Рады, што мы змаглі аднавіць двухбаковыя відзіты пасля ковіднага перапынку. Супрацоўніцтва нашага рэгіёна з Рэспублікай Беларусь, з беларускімі абласцямі мае трывалую аснову, і для нас надзейныя партнёрамі з'яўляюцца рэгіёны Беларусі», — сказаў ён. Антон Аліханав расказаў, што ў Калінінградскай вобласці наладжаны трывалыя сувязі з Гродзенскай, Гомельскай, Віцебскай, Мінскай, Брэсцкай абласцямі.

У рамках дадзенага візіту заключана пагадненне аб супрацоўніцтве з Маргелёўскай вобласцю.

Антон Аліханав звярнуў увагу, што свой візіт у Мінск калінінградская дэлегацыя пачала з урачыстай цырымоніі ўскладання вяноў да манумента Перамогі. «Гэта сімвал нашай агульнай памяці аб подзвігу нашых брацкіх народаў у барацьбе з нацызмам у гады Вялі-

кай Айчыннай вайны. Зусім нядаўна, 9 мая, мы разам з нашым Прэзідэнтам Уладзімірам Уладзіміравічам Пуціным сустралі Дзень Перамогі на Краснай плошчы ў Маскве», — падкрэсліў губернатар. Па яго словах, вельмі важна памятаць і захоўваць агульную гісторыю, асабліва сёння.

«Вы казалі пра недружалюбныя дзеянні з боку ЗША, Еўрапейскага саюза. І, нягледзячы ні на што, гэтыя дзеянні не могуць зламаць ці змяніць нашу памяць, нашу упэўненасць у сваім праве самастойна вызначаць шляхі развіцця нашых краін і нашых народаў. Вы казалі пра транзіт, гэта, вядома, здзек з правілаў СГА, увогуле з міжнародных дамоўленасцяў. Я нагадаю: калі Прыбалтыка ўступала ў ЕС, яны давалі юрыдычныя гарантыі таго, што калінінградскі транзіт будзе забяспечаны і не будзе ніякіх дзеянняў пера-

шкод», — падкрэсліў Антон Аліханав. Па яго словах, летася, нягледзячы на тое што санкцыі практычна поўнасцю закрылі гэты транзіт, расіяне змаглі дзякуючы намаганням Міністэрства замежных спраў, Адміністрацыі Прэзідэнта адбіць істотны аб'ём. «І усё ж мы возьмем аграрную і шэраг іншай прадукцыі аўтамабільным транспартам. Чыгуначны транспарт усё яшчэ функцыянуе дастаткова актыўна. І тут былі знойдзены хуткія шляхі, пераарыентавана частка таварага паліцы на парты ў Ленінградскай вобласці, Санкт-Пецярбургу. У тым ліку беларускія тавары актыўна вядуць марскім шляхам. Па рашэнні Прэзідэнта ўрад выдзеліў толькі сёлета 3,8 млрд рублёў на тое, каб субсідзіраваць гэтую марскую перавозку, каб яна не становілася значна даражэйшай, чым чыгуначная перавозка», — расказаў Антон Аліханав.

Аляксандр СІЯЦКО.

У тэму

«Беларускія тавары традыцыйныя для нас»

У якасці губернатара Антон Аліханав наведвае Беларусь у трэці раз. Папярэднія яго візіты адбыліся ў 2017 і 2019 гадах. У графіку кіраўніка Калінінградскай вобласці — удзел у 18-м пасяджэнні Беларуска-Расійскага Савета па доўгатэрміновым супрацоўніцтве абласцей, міністэрстваў, органаў дзяржаўнага кіравання Рэспублікі Беларусь з Калінінградскай вобласцю Расійскай Федэрацыі. А таксама перагаворы з прэм'ер-міністрам Беларусі Раманам Галоўчанкам. Падчас візіту плануецца падпісанне шэрагу дакументаў, у тым ліку і тых, што датычацца міжрэгіянальнага супрацоўніцтва.

У размове з журналістамі губернатар звярнуў увагу, што ў сувязі з заходнімі санкцыямі моцна змянілася лагістыка. «І нам вельмі важна, каб беларускія тавары таксама маглі карыстацца субсідыямі (механізмамі па субсідзіраванні марской лініі, якія пачалі дзейнічаць летас па даручэнні Прэзідэнта РФ), каб яны не становіліся неканкурэнтнымі і мы прадаўжалі іх атрымаваць. Мы залезым ад цэлай наменклатуры будаўнічых матэрыялаў з Рэспублікі Беларусь, і для нас вельмі важна, каб такія пастаўкі працягваліся — гэта і цэмент, і шчэбень. Будаўнічыя праекты не могуць рэалізоўвацца, калі згаданыя паставак не будзе. Усе адпаведныя даручэнні дадзены, і мы знаходзімся ў добрым кантакце», — расказаў Антон Аліханав.

Ён падкрэсліў, што на Беларусь-Расійскім Саветаце бакі абмяркоўваюць рэалізацыю дамоўленасцяў, якія былі дасягнуты на папярэднім саветце ў снежні 2022 года.

«Нам вельмі важная прысутнасць вытворцаў сельгаспрадукцыі на нашым рынку. І ў прынцыпе беларускія тавары традыцыйныя для нас. Мы наладзілі сістэму прамых паставак, прамых дамоўленасцяў нашых найбольш гандлёвых сетак і беларускіх вытворцаў. Восць гэта два найбольш важныя для нас пытанні», — адзначыў Антон Аліханав.

Дэлегацыя Калінінградскай вобласці возьме ўдзел у адкрытых выстаўках «Бел-агра». Па словах губернатара, супрацоўніцтва ў дадзенай сферы мае вялікае значэнне для рэгіёна.

«Тут для нас адкрываюцца шырокія перспектывы супрацоўніцтва. Больш за палову нашых саджанцаў — беларускай селекцыі. Супрацоўніцтва будзе працягвацца. Калі казаць пра новыя праекты — то гэта меліярацыя. Мы актыўна вярнуліся да таго, каб займацца меліярацыяй. Нам патрэбныя і тэхніка, і абсталяванне. Мы ўжо кантактуем з беларускімі вытворцамі і хачем са зваротнымі кантактамі», — падкрэсліў Антон Аліханав.

Губернатар Калінінградскай вобласці расказаў, што ў сувязі з санкцыямі з рэгіёна сышоў шэраг еўрапейскіх вытворцаў. «Мы лічым, што беларускія вытворцы проста абавязаныя заняць гэтую нішу. Мы дадзены тэму вельмі прадметна абмяркоўваем, хацелі б развіваць такое супрацоўніцтва», — дадаў ён.

ШТО Ё СВЕЦЕ РОБІЦЦА

Стала вядома прычына чыгуначнай катастрофы ў Індыі

Прычынай чыгуначнай катастрофы ў індыйскім штаце Одыша стала памылка падачы сігналу, з-за якой цягнік прайшоў па іншым шляху. Аб гэтым заявіў міністр чыгункі, камунікацый, электронікі і інфармацыйных тэхналогій краіны Ашвіні Вайшнаў, паведамляе ТАСС. Паводле яго слоў, прычына здарэння і винаватыя асобы ўстаноўлены. Мясцовыя СМІ паведамляюць, што, паводле папярэдніх звестак, спачатку цягніку былі дадзены сігнал рухацца па галоўным шляху, але пасля быў адменены. У выніку пасажырскі цягнік прайшоў на другарядны шлях і ўрэзаўся ў таварны састаў. Ашвіні Вайшнаў заявіў, што ўлады на дадзены момант сканцэнтраваны на аднаўленні руху цягнікоў. Па словах міністра, колькасць ахвяр крушэння перавышыла адзнаку ў 300 чалавек. The Guardian адзначае, што гэта адна з найбольшых чыгуначных катастроф Індыі. Яна адбылася на фоне ініцыятыў улад

па мадэрнізацыі ўсёй інфраструктуры, якую краіна атрымала ў спадчыну яшчэ з каланіяльных часоў. Нягледзячы на ўсе намаганні па стварэнні бяспекі, штогод на чыгунках Індыі адбываецца сотні здарэнняў. Большасць катастроф з-за чалавечых памылак і састарэлага абсталявання, якое падае сігналы. Як вядома, 12 мільянаў індыйцаў штодня карыстаюцца 14 тысячамі цягнікоў па ўсёй краіне.

Байдэн падпісаў закон аб павышэнні ліміту дзяржаўнаму ЗША

Раней Сенат ЗША большасцю галасоў прыняў адпаведны законапраект. За яго прагаласавалі 63 сенатары, 36 выступілі супраць. Да гэтага дакумент адобрылі ў Палаце прадстаўнікоў ЗША — 314 заканадаўцаў выказаліся за прыняцце законапраекта, 117 прагаласавалі супраць. Такое рашэнне не задавальняе цалкам ні рэспубліканцаў, ні дэмакратаў. Аднак яго прыняцце дазваляе адкласці

проблему мяжы дзяржаўнага запанячання — зноў гэтае пытанне паўстане толькі пасля прэзідэнцкіх выбараў у ЗША. Выніковы дагавор прадугледжвае зніжэнне бюджэтных выдаткаў на шэраг унутраных праграм у краіне, а таксама абмежаванне росту абаронных выдаткаў узроўнем у 3 працэнты ў 2024-м фінгодзе. Такім чынам, абаронны бюджэт ЗША складзе \$886 млрд, а не абаронны — \$ 704 млрд.

У Лейпцыгу падчас сутыкненняў з пратэстоўцамі пацярпелі каля паўсотні паліцэйскіх

У Лейпцыгу падчас разгону акцыі пратэсту левых экстрэмістаў за апошнія дні траўмы атрымалі каля 50 праваахоўнікаў. Пра гэта паведаміла РІА «Навіны» са спасылкай на прэс-службу паліцыі федэральнай зямлі Саксонія. Раней стала вядома, што кіраўніцтва Лейпцыга забараніла дэманстрацыю прыхільнікаў асуджаных левых экстрэмістаў. З пяціці ў горадзе праходзілі акцыі пратэсту, нягледзячы на адсутнасць дазволу. Праваахоўныя органы паведамляюць аб тым, што на вуліцы горада выйшлі да 1500 радыкалаў, разгон якіх працягваўся некалькі дзён. Адзначаецца, што ў выніку сутычак ёсць таксама пацярпелыя сярод пратэстоўцаў.

Аўто з зялёнымі нумарамі

Што робіцца ў краіне для стымулявання выкарыстання новага транспарту

Летась сусветны аб'ём рэалізацыі электратранспарту вырас на 55%. Па прагнозах спецыялістаў, сёлета гэтая лічба падрасце яшчэ на 36%. Аналагічная дынаміка назіраецца і ў Беларусі, дзе ў мінулым годзе больш як на траціну павялічылася выкарыстанне электраэнергіі зарадзнымі станцыямі, якіх цяпер у краіне ўжо амаль 700. Чакаецца, што да 2025 года траціна грамадскага пасажырскага транспарту ў краіне стане электрычнай, а суперхуткія электразарядныя комплексы з'явяцца ва ўсіх абласных гарадах і на трасе М1. У 2030-м такіх комплексаў агульнай магутнасцю 600 МВт стане 85. Пра трансфармацыю транспартнага рынку Беларусі расказалі эксперты галіны.

няпроста. Аднак з дапамогай Міністэрства прамысловасці ў краіне, здаецца, ужо вызначыліся, што можа стаць базавым шасі. Акадэмія навук атрымала даручэнне даследваць гэтыя шасі да стану электрамабіля, заўважаючы першы наместнік старшыні:

— Важна, што мы стваралі не толькі доследныя ўзоры, але і кампаненты. Мы гатовыя да лакалізацыі. У дастатковай колькасці на «Магілёўліфтамашы» ўжо вырабляюцца сілавыя рухавікі, на Віцебскім заводзе электравымяральных прылад гатовы ў неабходным аб'ёме выпускаюцца кіруючыя электроніку. Адносна акумулятараў усе сёння арыентуюцца на зборку з літвых ячэек. Пры гэтым неабходны вялікая колькасць тэстаў, рассартаванне па ёмістасці ячэек, электроннае кіраванне — усё гэта таксама напрацавана.

Навукоўцы ўпэўнены, што трэба пастройвацца на замену літыю, і яны ўжо спрабавалі зрабіць гэта з дапамогай графенападобных матэрыялаў, але не атрымалася. Цяпер больш перспектывым яны лічаць выкарыстанне натрыў-іонных батарэй. Зроблена невялікая колькасць доследных узораў, аднак яны ўжо прабаваюцца на шэрагу малага транспарту. Такім чынам, краіна гатовая да вырабу ўласных электракараў.

Для Беларусі электракараў завода «Белджы» сталі ўжо звыклымі. Задачай кампаніі было стварэнне аўтамабіля сусветнага ўзроўню — Geely Geometry C (Геаметрыя С) і атрыманне вольты яго эксплуатацыі ў Беларусі, расказаў Генадзь СВДЗРСКІ, дырэктар кампаніі «Белджы».

— За два гады, па водгукх спажыўцоў і ацэнках спецыялістаў, аўто паспяхова эксплуатаецца. Нам важна было паказаць пакупніку новыя машыны і даць сэрвісную падтрымку ў эксплуатацыі.

Сумесна з НАН Беларусі мяркуючы выпускі аўто пад уласным брэндам, які выбраны для найбольш упадабанага аўтамабіля «Кулрэй». Доследны ўзор перададзены навукоўцам, якія працуюць над ацэнкай магчымасці на базе гэтай машыны стварыць электрамабіль.

Эксперты спадзяюцца знайсці спосаб атрымаць прадукт сусветнага ўзроўню па канкурэнтаздольнай цене і, разумеючы абмежаванасць айчыннага рынку, арыентавацца на рынак Саюзнай дзяржавы. У кампаніі мяркуюць, што ўжо сёлета ў краіне з'явіцца і мадэль Geely Geometry E (Геаметрыя І).

Кітайскі раз'ём суперхуткай электразарядкі

Два тыдні таму электразарядная структура Беларусі была прызнана найлепшай на конкурсе «Зялёная Еўразія» сярод краін ЕЭК, а найбольш адзначаным стаў праект суперхуткага зараднага комплексу на вул. Напалеона Орды, дзе рэалізаваны ўсе сучасныя тэндэнцыі тэхналогій электрамабіляў: сістэма назапашвання электраэнергіі, пантограф для рэйсавага электробуса і магчымасць за 10 хвілін зарадзіць электракар на 300 кіламетраў, падзяліўся дасягненнямі Андрэй КОЦІК, намеснік генеральнага дырэктара па будаўніцтве і агульных пытаннях вытворчага аб'яднання «Беларуснафта»:

— Сучасныя электрамабілі ўжо маюць сярэдні прабег да 400 кіламетраў, узровень магутнасці зараду да 150 кВт. А выхад у серыю камерцыйнага грузавога транспарту фарміруе трэнд на высокую магутнасці. Пераходзяць таксама да выпуску электрамабіляў бюджэтнага цэнавага сегмента. Для Беларусі гэта важна, бо ў нас з'яўляецца шмат электракараў у каршэрынг, таксі і камерцыйных перавозках. Больш за тое, з'яўляюцца новыя апэратары зараднай структуры: Віцязь, Белтэлекам, А100.

Такі падыход для апэратара электразаряднай інфраструктуры, якім з'яўляецца «Беларуснафта» — сігнал для паскарэння працэсаў і адсочвання тэндэнцый рынку электракараў. Значна выраслі пастайкі ў краіну кітайскія электрамабілі, таму электразарядныя сеткі актыўна дааснашчаюцца кітайскім рэспубліканскім стандарту GB/T. Уведзена ў эксплуатацыю ўжо 16 станцый, дзе можна зарадзіць аўто з Кітая, а да канца года іх стане каля 200 — амаль трэць усіх зарадных станцый краіны.

Для карыстальнікаў сэрвісу «Маланка» збіраюцца запусціць модуль лаяльнасці з выдзяленнем найбольш актыўным спажыўцам зніжкаў, сертыфікатаў і купонаў. З'явіцца магчымасць браніравання зарадных станцый, а з часам — і новых тэхналогій, якія дазваляць электрааўто аддаваць электраэнергію ў энэргасістэму. Разглядаецца і магчымасць карыстальнікаў аўтарызавацца ў сістэме шляхам падключэння свайго электракара да зараднай станцыі.

Ірына СІДАРОК, фота аўтара.

ПРЫПЯЧЭ ДА 30 ГРАДУСАЎ

Дзейнічае чырвоны ўзровень пажарнай небяспекі

У мінулыя выхадныя ночы (і не толькі) былі досыць халодныя, калі сярэднія значэнні тэмпературы паветра былі ў асноўным на 2—8 градусаў ніжэй за кліматычную норму. Але ўжо на гэтым тыдні ўначы будзе цяплей, а днём нават па-летняму прып'ячаць.

Як паведамляюць спецыялісты Рэспубліканскага цэнтра па гідраметэаралогіі, кантролі радэаактыўнага забруджвання і маніторынгу навакольнага асяроддзя Мінпрыроды, у найбліжэйшыя тры сутак дажджы па-ранейшаму будуць насіць кароткачасовы характар і распаўсюджваюцца па тэрыторыі Беларусі нераўнамерна. У сувязі з гэтым з аўторка да чацвярга ў большасці раёнаў Гомельскай, Мінскай і Магілёўскай абласцей, а на астатняй тэрыторыі месцамі чакаецца надзвычайна пажарная небяспека. Дзейнічае чырвоны ўзровень небяспекі, папярэджваюць у Белгідромеце.

У аўторак без ападкаў. Тэмпература паветра ўначы будзе ў межах ад 3 да 9 градусаў, а па поўдні месцамі — да плюс 11 градусаў. Днём паветра прагрэецца да 21—27 градусаў. І 7 чэрвеня будзе пераважна без ападкаў, толькі ўдзень месцамі на поўдні краіны пройдуць кароткачасовыя дажджы, магчымыя навалніцы. Тэмпература паветра ўначы будзе вагацца ад плюс 6 градусаў па паўночным усходзе да 13 градусаў па поўдні, а днём складзе 22—29 градусаў.

У чацвер чакаецца пераважна без ападкаў, толькі днём месцамі па паўднёвым усходзе краіны прагназуюцца кароткачасовыя дажджы, магчымыя навалніцы. Уначы слупок тэрмометра дасягне 8—14 градусаў, а ўдзень — 22—28 цяпла.

У пятніцу ноччу будзе пераважна без ападкаў, раніцай і днём месцамі па краіне пройдуць кароткачасовыя дажджы, магчымыя навалніцы. Уначы какаецца плюс 8—15 градусаў, а ўдзень — 23—29 градусаў.

Паводле папярэдняга прагнозу айчынных спецыялістаў, цёплае надвор'е захаваецца і на выхадныя. У суботу ноччу месцамі, раніцай і днём на большай частцы тэрыторыі краіны пройдуць кароткачасовыя дажджы, магчымыя навалніцы. Тэмпература паветра ўначы будзе ў межах ад плюс 8 градусаў па поўначы да плюс 16 градусаў па поўдні. Днём прагназуюцца 22—28 градусаў, а вось па поўначы будзе трохі халодней — дзесьці 20—21 градус.

Характэрна, што тэмпература вады ў вадаёмах краіны некалькі павысіцца. Раней на рэках Беларусі адзначаўся спад узроўня вады, у выніку чаго на Бярэзіне каля Бабруйска лагоўрыліся ўмовы для суднаходства. Цяпер на рэках працягваюцца спад узроўня вады з інтэнсіўнасцю да 12 сантыметраў у суткі.

«На Нёмане ў Гродне, Дняпры — каля Магілёва і Жлобіна, Бярэзіне — каля Бабруйска, Сожы — каля Крычава і Слаўгарада ўзроўні вады ніжэй аднак, якія лімітуюць суднаходства. Вада знаходзіцца на поймае на прытоку Прыпяці рацэ Стыр каля вёскі Лапаціна. Тэмпература вады ў вадаёмах краіны знаходзіцца ў межах ад 11 да 20 градусаў», — расказаў у Белгідромеце.

У найбліжэйшую пятніцэнку, паводле інфармацыі гідралагаў, на рэках Беларусі будзе назірацца ў асноўным спад узроўня вады, тэмпература ў вадаёмах некалькі павысіцца.

Сяргей КУРКАЧ.

Ад тэставых узораў да сучасных электракараў

У нашай краіне робяцца вялікія намаганні для падтрымкі і развіцця электратранспарту. Найперш гэта рашэнні кіраўніка дзяржавы па стымуляванні ўвозу электракараў у Беларусь і зніжэнне нагрузкі на яго эксплуатацыю і праграма, скіраваная на развіццё сеткі электразарядных станцый, расказаў **Дзяснік МАРОЗ, намеснік міністра энэргетыкі.**

— Самае галоўнае, што наша краіна забяспечана энэргетычным рэсурсам, неабходным для эксплуатацыі электратранспарту, — увод у эксплуатацыю БелАЭС. Мінэнэрга забяспечвае будаўніцтва электрааналітычнай інфраструктуры для свачасовага ўводу электразарядных станцый.

Беларусы адчулі перавагі выкарыстання электрамабіляў — іх набываюць кампаніі, фізічныя асобы, службы таксі. Ды і ўвогуле першы электрамабіль з'явіўся ў нас, бо БелАЗ створаны на электрычнай хадзе. Адрозненне ад сучасных электрамабіляў толькі ў тым, што ён возіць на борце электрастанцыю, якая вырабляе ток з паліва, згадаў **Сяргей ЧЫЖЫК, першы намеснік старшыні прэзідыума НАН Беларусі:**

— Многія яшчэ добра памятаюць і Ё-мабіль, які не пайшоў у шырокую вытворчасць, аднак быў створаны беларусамі. За апошнія гады было асвоена дзесць тыпаў аўтамабіляў, першы з якіх дэманстравалася ў 2019-м. Аднак гэта усё было доследныя, тэставыя ўзоры. З тых часоў з'явіўся кірунак каркасных аўто, які мы лічым перспектывным. Створаны тры ўзоры: малы — 0,5 тоны, сярэдні — 1,5 тоны і грузавік для МАЗа — 4 тоны. Лідар на рынку электракараў сёння «Белкамунмаш», які стварае і аўтобусы, і буйнагабарытныя грузавікі да 10 тон.

Прыцэл на айчыны брэнд сусветнага ўзроўню

Навукоўцам даводзіцца чуць нараканні, чаму няма легкавога аўто, якое можна было б набыць звычайнаму беларусу. Галоўнае пытанне ў гэтай справе — шасі. Ствараць з нуля вытворчасць па вырабе кузава і шэрагу іншых кампанентаў

На слыху

НА ЦЭ І ЦТ — АДНОЛЬКАВАЯ СІСТЭМА ПАДЛІКУ БАЛАЎ

Сталі вядомыя вынікі другога цэнтралізаванага экзамену, які выпускнікі школ здавалі 21 мая. У гэты дзень удзел у іспытах на 13 прадметаў узялі 53 067 навучэнцаў.

«Максімальная магчымая вынік — 100 балаў — змаглі атрымаць 765 навучэнцаў. Стабільны ёсць па ўсіх вучэбных прадметах, — паведамілі ў прэс-службе Міністэрства адукацыі. — Не змаглі справіцца з экзаменацыйнай работай, гэтак значыць, атрымалі нуль балаў, 60 выпускнікоў».

Нагадаем, што на ЦЭ па рускай мове 100 балаў атрымалі 482 выпускнікі, па беларускай — 413.

У ведамстве падкрэслілі, што падлік вынікаў двух цэнтралізаваных экзаменаў і маючага адбыцца цэнтралізаванага

тэсціравання ажыццяўляецца па метадыцы з выкарыстаннем падыходаў, якія прымяняліся пры правядзенні рэпетыцыйнага тэсціравання.

Усе абітурыенты, якія рыхтуюцца да ўдзелу ў цэнтралізаваным тэсціраванні, могуць не хвалявацца: умовы правядзення і ЦЭ, і ЦТ будуць абсалютна ідэнтычныя. Гэта датычыцца як абсладанасці тэставых заданняў, якія поўнасьцю адпавядаюць школьнай праграме, так і разліку тэставых балаў. Гэта вельмі важна, таму што павінны быць створаны роўныя, зразумелыя і справядлівыя умовы як для ўсіх выпускнікоў гэтага года, так і для выпускнікоў мінулых гадоў, якія

сёлета будуць мець магчымасць здаць тры цэнтралізаваныя тэсціраванні для паступлення ва ўніверсітэты.

Нагадаем, што тэрмін дзеяння сертыфікатаў цэнтралізаванага тэсціравання складае два гады. Сёлета ў ВНУ абітурыенты могуць падаць свае мінулагадня сертыфікаты.

Выпускнікам агульнаадукацыйных школ сертыфікаты ЦЭ выдадуць разам з атэстатамі падчас выпускных вечараў. Цэнтралізаванае тэсціраванне стартуе ў краіне 14 чэрвеня. Выпускнікі гэтага года змогуць здаць на ЦТ толькі адну профільную дысцыпліну.

Надзея НІКАЛАЕВА, Фота Лізаветы ГОЛАД.

ЭКАТУРЫЗМ РАСЦЕ Ў АРЫФМЕТЫЧНАЙ ПРАГРЭСІ

Але тарпанападобнага каня гладзіць усё ж не варта

За мінулы год асабліва ахоўныя прыродныя тэрыторыі (ААПТ) Беларусі наведана больш за 650 тысяч турыстаў. А раней — у 2021-м, гэты паказчык зафіксавалі на адзодзі каля 270 тысяч. Адбыўся больш як двухразовы рост. І здаецца, гэта не мяжа. Папулярнасць экатурызму расце ва ўсім свеце, і наша краіна не выключэнне.

Як расказала намеснік начальніка ўпраўлення біялагічнай і ландшафтнай разнастайнасці галоўнага ўпраўлення рэгулявання абыходжання з адходамі, біялагічнай і ландшафтнай разнастайнасці Міністэрства прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя Людміла БАРТАШЭВІЧ, айчынная сістэма ААПТ, паводле даных на 1 студзеня 2023 года, уключала ў сабе 1338 аб'ектаў, сярод якіх найбольш буйнымі з'яўляюцца адзін запаведнік, чатыры нацыянальныя паркі, 99 заказнікаў рэспубліканскага значэння. Агульная плошча асабліва ахоўных прыродных тэрыторій складае 1,9 млн. га, або 9,1 працэнта тэрыторыі Беларусі. Аб'ём сродкаў, атрыманых ад турыстычнай дзейнасці, за год дасягнуў 15,036 млн рублёў, з якіх 14,581 млн прыпадаюць на запаведнік і нацпаркі.

Увага экатурызму аддаецца на ўсім узроўнях дзяржкаравання. Пры Саўміне ў рамках Міжведамскага экспертна-каардынацыйнага савета па турызме створана профільная рабочая група, якую ўзначальвае першы намеснік міністра прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя. Урадам зацверджаны і рэалізуюецца комплекс мер па развіцці і прасоўванні экалагічнага турызму на ААПТ да 2025 года. Нацыянальная стратэгія развіцця сістэмы асабліва ахоўных прыродных тэрыторій ад 1 студзеня 2030 года вызначыла пералік перспектывных для развіцця турызму

асабліва ахоўных прыродных тэрыторій (39 ААПТ), у тым ліку чатыры нацыянальныя паркі і 35 заказнікаў рэспубліканскага значэння. Патэнцыял экалагічнага турызму вялікі. Гэта важны напрамак развіцця рэгіёнаў, які дае магчымасць захоўваць прыроду, садзейнічае прытоку інвестыцый і павышэнню ўзроўню жыцця перш за ўсё сельскіх жыхароў.

Безумоўна, рост колькасці экатурыстаў у арыфметычнай прагрэсі — факт станючы. Масавае ўцягванне людзей у тэму аховы прыроды і захавання біяразнастайнасці сёння — больш чым актуальна. А для кіраўнікоў ААПТ-арганізацый і ўсіх тых, хто задзейнічаны ў сферы экатурызму, дадатковыя даходы, як паказвае практыка, садзейнічаюць паляпшэнню якасці паслуг і іх разнастайнасці. І ўсё ж пэўныя праблемы ёсць. Калі ў Бярэзінскім біясферным запаведніку і нацыянальных парках «Белаўежская пушча», «Браслаўскія азёры», «Прыпяцкі» і «Нарачанскі» устаноўлены жорсткі рэжым аховы і выкарыстання прыродных тэрыторій, то ў заказніках ён істотна мякчэйшы. Паток турыстаў фактычна нічым не абмежаваны.

Даступнасці ўнікальных прыродных тэрыторій і магчымасці знаёмства з імі як мага большай колькасці гасцей можна было б барадавацца, але ўзнікла праблема антрапагеннай нагрукі. Так, у Налібоцкім

заказніку ўжо фіксуецца пэўныя негатывныя наступствы бескантрольнага масавага экатурызму. У прыватнасці, гэта датычыцца наведвання тэрыторій, якую насяляюць тарпанападобныя коні. Некаторыя з турыстаў спрабуюць іх карміць, гладзіць, забываючы, што перад імі не хатні конь, а дзікая жывёла. Масавае сплывы па рацэ Іслач таксама не спрыяюць захаванню ў некранутым стане прыбярэжных масіваў.

Супрацоўнікі заказніка «Налібоцкі», наколькі тое магчыма, прымаюць меры для паляпшэння сітуацыі. У мэтах упарадкавання пешых маршрутаў развіваюць сетку экалагічных сцежкаў. Ужо ёсць тры — «Сябрыньскае скрыжаванне», «Белакорац» (для людзей з абмежаванымі магчымасцямі) і з бягучага года даступная сцежка «Плейстэнавы парк». Каб знізіць нагрук на Іслач, плануецца стварыць некалькі дадатковых водных маршрутаў па рацэ Уса, па Заходняй Бярэзіне, а таксама па Нёмане. Акрамя таго, хутка будзе пашырана сетка веласіпедных маршрутаў і стаянак. Таксама ў экатурыстычную дзейнасць актыўна ўключаецца мясцовае насельніцтва. Нядаўна створаны турыстычны кластар для развіцця Налібоцкай пушчы. Аднак пашываюцца такія мерапрыемстваў усё ж шмат у чым будзе залежаць ад разумення і гатоўнасці экатурыстаў самастойна падтрымліваць і захоўваць унікальнасць прыродных комплексаў ААПТ.

Часы, калі на запаведных тэрыторыях пераважаў прынец «чужых не пушчаць!», даўно прайшлі. Задача — рабіць «на карысць і радасць людзям і не на шкоду прыродзе» — выконваецца. Экатурызм стаў масавым і актуальным турыстычным напрамкам. Справа за малым — усведамленне і шчырае прыняцце людзьмі неабходнасці беражлівых адносін да прыроды.

Андрэй КАРАБЕЛЬНІКАЎ.

Не сезон

Забарона на вылаў сома

Яна ўводзіцца ў чатырох абласцях краіны

Дзяржаўная інспекцыя аховы жывёльнага і расліннага свету нагадае, што з 19 мая да 19 чэрвеня ў рыбалоўных угоддзях Гомельскай і Брэсцкай абласцей дзейнічае забарона на лоўлю звычайнага сома. У іншых абласцях краіны яна ўступіла ў сілу з 31 мая і працягнецца да 1 ліпеня.

Асноўнай мерой для аховы сома цяпер служыць устаноўленне забаронаў на аднаўленні і захаванні яго колькасці ў рыбалоўных угоддзях. З гэтай мэтай штогод праводзіцца зарыбленне вадаёмаў сомам.

Узможны вылаў гэтага віду рыбы, у тым ліку браканьерскі, прывіў у мінудым да значна зніжэння яго папуляцыі, канстатуе Дзяржаўная інспекцыя. Паводле звестак прамысловай статыстыкі, яго ўловы ў Беларусі раней складалі ад 10 да 150 цэнтраў. Максімальны ўловы былі адзначаны ў 1964 і 1965 гадах — 150 і 135 цэнтраў адпаведна. З 1970-х гадоў назіралася значнае паніжэнне сома ва ўловах. Так, у 1976—1980 гадах у прамысловых уловах сом склаў ад сярэдня 4,8 цэнтра. З 1981 года па прапанове вучоных еўрапейскаго сома (звычайна) быў уключаны ў Чырвоную кнігу Рэспублікі Беларусь як від рыбы, які моцна скарачаецца па колькасці і падлягае поўнай ахове. Дзякуючы ахоўным мерапрыемствам колькасць сома паступова аднаўлялася, і цяпер еўрапейскаго сома выведзены з Чырвонай кнігі Рэспублікі Беларусь.

У выпадку здабычы (вылаву) сома падчас дзеяння забароны рыба павінна з найменшымі пашкоджаннямі незалежна ад яе стану неадкладна вяртацца ў натуральнае асяроддзе паслядня (непасрэдна ў месцы яе лоўлі), гэта значыць, павінна быць выпушчана назад у ваду.

Сяргей РАСОЛЬКА.

РЕЗУЛЬТАТЫ ПРОВЕДЕНИЯ РЕКЛАМНОЙ ИГРЫ «СЧАСТЛИВЫЙ СЛУЧАЙ. 6 сезон. Тур 1»

1. Сведения об организаторе.

Общество с ограниченной ответственностью «Торговая компания Ромас» (далее – Организатор).
УНП 190761848. Зарегистрирован решением Минского горисполкома от 04.10.2006 г. № 20111. Регистрационный номер в Едином государственном реестре юридических лиц и индивидуальных предпринимателей № 190761848.

Местонахождение Организатора: 220100, г. Минск, ул. Кузьман, д. 35А, пом. 8

Почтовый адрес: 220100, г. Минск, ул. Кузьман, д. 35А, пом. 8

2. Наименование Рекламной игры.

«Счастливые случаи. 6 сезон. Тур 1».

3. Территория проведения.

Магазины «Остров чистоты», «Остров чистоты и вкуса» на территории Республики Беларусь и интернет-магазины ostrov-shop.by, zht.by, zhs.by, zhi.by.

4. Сроки проведения.

27.04.2023 – 30.06.2023 (включая срок выдачи выигрышей и опубликования результатов проведения рекламной игры).

В выигрыше участвует 6225 участников.

5. Состав и размер призового фонда. Источники формирования.

Источником формирования призового фонда является имущество и денежные средства Организатора. Общий размер призового фонда составляет: 26 832,96 (двадцать шесть тысяч восемьсот тридцать два) рубля 96 копеек и включает следующие призы:

Призовой фонд разыгран полностью.

ФИО победителей Рекламной игры и их выигрыш.

Денежный приз в размере 10 000 белорусских рублей и денежные средства в размере возмещения подоходного налога за приз в размере 1466,46 рубля:

№ п/п	№ Игрового кода	№ Дисконтной карты	Фамилия Имя Отчество
1	0172	1315257	Марина Николаевна Григорова

Стиральная машина BOSCH WAN2408GPL WLM68 (страна производства – Польша) 1710-ES/22-2119,0163/2023 стоимостью 1706,70 рубля и денежные средства в размере возмещения подоходного налога за приз в размере 184,73 рубля:

№ п/п	№ Игрового кода	№ Дисконтной карты	Фамилия Имя Отчество
1	2369	2003029	Татьяна Викторовна Кардаш
2	5503	3525944	Ольга Петровна Пашкевич
3	3032	4018596	Наталья Антоновна Гречко
4	1553	3624681	Алина Викторовна Телеш
5	2372	2044656	Хумора Икрамовна Егоренкова

Пылесос-робот Redmond RV-R640S белый (страна производства – Китай) 2305-17-4509,0408/2022 стоимостью 699,96 рубля и денежные средства в размере возмещения подоходного налога за приз в размере 59,37 рубля:

№ п/п	№ Игрового кода	№ Дисконтной карты	Фамилия Имя Отчество
1	6215	2379158	Екатерина Владимировна Савчук
2	3494	3439283	Наталья Петровна Старовойтова
3	2285	4268847	Вера Станиславовна Микульская
4	2377	2083099	Марина Петровна Третьякович
5	3703	2713458	Юрий Петрович Калиш

Отправитель для одежды Tefal IT2461EO (страна производства – Китай) 93154064-8240,0391/2023, стоимостью 300,00 рублей и денежные средства в размере возмещения подоходного налога за приз в размере 9,56 рубля:

№ п/п	№ Игрового кода	№ Дисконтной карты	Фамилия Имя Отчество
1	3722	2898406	Ангелина Павловна Мимогляд
2	1017	4249725	Анастасия Анатольевна Агейчик
3	6202	3802714	Виктория Владимировна Довнар
4	5277	3620628	Василий Владимирович Хатов
5	4342	2010970	Ирина Владимировна Новикова

Электроутюг BRAUN SI 3041GR 127405001 (страна производства – Китай) 150422-3774-,3775,0313/2023, стоимостью 112,98 рубля:

№ п/п	№ Игрового кода	№ Дисконтной карты	Фамилия Имя Отчество
1	0615	3302954	Ольга Анатольевна Панарина
2	3692	2556150	Ирина Ивановна Кротова
3	5133	1845938	Анна Сергеевна Шелест
4	3841	1506799	Наталья Владимировна Чернушевич
5	3833	1427552	Елена Михайловна Брокер

Информацию об условиях участия и проведения Рекламной игры можно получить по телефонам горячей линии 7882 с 09.00 до 21.00, а также на сайте ostrov-shop.by.

Свидетельство о государственной регистрации Рекламной игры № 4300 от 10.04.2023 г., выданное Министерством антимонопольного регулирования и торговли Республики Беларусь.

Правила Рекламной игры «Счастливые случаи. 6 сезон. Тур 1» были опубликованы в газете «Звязда» № 75 (29955) от 20.04.2023 г.

ОАО «НАФТАН»

РЕАЛИЗУЕТ НА КОНКУРСНОЙ ОСНОВЕ (с повышением начальной цены) БЫВШЕЕ В УПОТРЕБЛЕНИИ НЕИСПОЛЬЗУЕМОЕ ИМУЩЕСТВО:

Пометка на конверте	Наименование	Инв. №	Начальная цена без НДС, руб. РБ	Начальная цена с НДС, руб. РБ
Реализация недвижимого имущества, 06.07.2023	Шкаф упр. эл./приводом ШУЭ1-2,2 IP54 2,2 кВт	197261	823,00	987,60
	Шкаф упр. эл./приводом ШУЭ1-2,2 IP54 2,2 кВт	197262	823,00	987,60
	Шкаф упр. эл./приводом ШУЭ1-75 IP54 75 кВт	197268	5961,00	7153,20

Состояние удовлетворительное.

Предложения принимаются по адресу: 211441, г. Новополоцк-1, ОАО «Нафтан», заводоуправление, каб. 101, до 9.30 по местному времени 6 июля 2023 года с пометкой на конверте, указанной в таблице, либо в электронной форме на e-mail: tender.box@nafnan.by с вышеуказанной пометкой.

Извещение на проведение конкурса размещено на сайте www.naftan.by.

Контактные телефоны: 8 (0214) 59-89-26, 8 (0214) 59-88-01.

РУП «ИНСТИТУТ НЕДВИЖИМОСТИ И ОЦЕНКИ»

(Организатор аукциона) информирует о проведении повторного открытого аукциона по продаже имущества, находящегося в собственности Молодечненского района и в хозяйственном ведении УП «ИНСТИТУТ МОЛОДЕЧНОПРОЕКТ» (Продавец)

Лот № 1:
ПОМЕЩЕНИЕ БЫТОВОГО ОБСЛУЖИВАНИЯ НАСЕЛЕНИЯ, инв. № 630/D-42434, 881,1 кв. м.

Адрес: Минская обл., Молодечненский р-н, г. Молодечно, ул. Будавицкая, 15А-4.
Начальная цена – 145 200,00 руб. без учета НДС.

Аукцион состоится 21.06.2023 в 11.00 по адресу: г. Минск, ул. Комсомольская, д. 11, каб. 4.

Извещение о проведении аукциона размещено на сайтах Государственного комитета по имуществу gki.gov.by, Минского областного исполнительного комитета mink-region.gov.by, Организатора аукциона ino.by.

Организатор аукциона:
220030, г. Минск, ул. Комсомольская, 11, пом. 9
☎ 8 (017) 324-70-57, 8 (029) 356-90-03, 8 (029) 550-90-52
• www.ino.by • e-mail: torgi@ino.by

У Баранавічах магчыма ўсё

Горад зрабіў крок да Алімпу

«Як вядома, усе чыгункі вядуць у Баранавічы. Вось і наш фестывальны лакаматыў прыбыў да вас. Мы разам робім гэтае свята», — адзначыў прэзідэнт Нацыянальнага алімпійскага камітэта Віктар Лукашэнка на ўрачыстай цырымоніі адкрыцця спартыўна-культурнага фестывалю «Вытокі». У мінулыя выхадныя свята прайшло ў адным з самых вялікіх раённых цэнтраў краіны — Баранавічах. Буйны чыгуначны вузел можа ганарыцца сваёй спартыўнай гісторыяй, культурнымі традыцыямі і актыўнымі жыхарамі. Усё супала, каб чарговы сямейны культурна-спартыўны фестываль адбыўся тут.

У першы дзень фестывалю ўдзельнікі прэс-тура наведлі «сэрца» Баранавіч — музей чыгункі пад адкрытым небам. Музей дзейнічае з 1984 года. Тут прадстаўлены гістарычныя дакументы, фотаматэрыялы, макеты тэхнікі, карціны, чыгуначная форма і іншыя экспанаты, якія адлюстроўваюць работу, побыт і развіццё чыгункі за гэты час. Пасля захаплення тэхнікай удзельнікі прэс-тура чакала замілаванне «братамі нашымі меншымі». Госці Баранавіччын наведлі ўнікальны парк жывёл — найбуйнейшы ў Беларусі зоолаўндшафтны парк пад адкрытым небам, тэрыторыя якога больш за 344 гектары. Тут выдатна сябе адчуваюць і заўжды чакаюць гасцей больш за 100 відаў дэкаратыўных птушак і рэдкіх жывёл, высаджана больш за 80 відаў дрэў і кустоў, якія растуць у Беларусі.

Кожны можа знайсці занятак для душы

«Брэстчына ўжо не першы раз прымае фестываль «Вытокі». Узровень фестывалю расце, і мы з кожным годам бачым новыя напрамкі ў сцэнарыі свята. Што да сямейнага спорту, развіцця здаровага ладу жыцця, то ў Брэсцкай вобласці створаны для гэтага ўсе ўмовы. Брэстчына багатая на спартыўныя аб'екты, на спартыўныя дасягненні. І фестываль дапаможа ўсё гэта прымножыць. Магчыма, падчас квесту некалькі дзяцей выбяруць для сябе від спорту, у якім у будучыні могуць стаць алімпійскімі чэмпіёнамі (а ў нас для гэтага ўсё ёсць). Я ўпэўнены, што папулярызацыя спорту праз «Вытокі» абавязкова дасць свой эфект», — адзначыў старшыня Брэсцкага абласнога выканаўчага камітэта Юрый ШУЛЕЙКА. На Брэстчыне

перад цырымоніяй адкрыцця кіраўнік НАК Беларусі азнаёміўся са спартыўнай базай горада і наведаў школы па хакеі на траве, валеіболе, лёгкай атлетыцы, футбольны клуб «Баранавічы», лядовы палац, прафсаюзную школу па спартыўнай гімнастыцы і боксе.

Дзецям трэба паспрабаваць усё

На больш як 50 спартыўных пляцоўках удзельнікі алімпійскага квесту змаглі не толькі пазнаёміцца з рознымі відамі спорту, але і з тымі, хто іх праслаўляе. Алімпійскія чэмпіёны, чэмпіёны свету, трэнеры нацыянальных зборных, кіраўнікі спартыўных арганізацый — у Баранавічах былі ўсё. Невялікія майстар-класы па лёгкай атлетыцы давалі бронзавы прызёр Алімпійскіх гульняў у Токіа Максім НЕДАСЕКАЎ і бронзавы прызёр чэмпіянату свету Настасся МІРОНЧЫК-ІВАНОВА. У Баранавічы Настасся прыехала разам з мужам Сяргеем і сынам Глебам.

«Я вельмі шчаслівая, што мой выхадны дзень мы праводзім на такім маштабным, яркім свяце спорту. І, мусіць, мы ўвядзем сабе сямейную традыцыю наведваць гэтае мерапрыемства ў кожным горадзе. Вельмі насычаная, разнастайная праграма, і ўсе дзеткі, у якіх я пыталася, і мой сын, вельмі рады тут удзельнічаць. Глебу асабліва спадабаўся баскетбол і лёгкае атлетыка, натуральна. Я лічу, у такім узросце трэба паспрабаваць усё віды спорту, а потым ужо вызначыцца. Хачелася б, каб такія мерапрыемствы праводзіліся яшчэ часцей, каб да спорту далучаліся не толькі дзеці, але і дарослыя, бо бацькі — гэта прыклад для дзяцей», — падзялілася сваімі ўражаннямі Настасся Мірончык-Іванова.

Непадалёк размясціўся сектар гравікоў. На лакацыі — 50 снарадаў па 4 кг. Па ацэнцы майстра спорту міжнароднага класа, шматразовага чэмпіёна свету і Еўропы Яўгена НАЗАРОВІЧА за чатыры гадзіны беспералынай работы праз лакацыю прайшло каля дзювох тысяч чалавек. З нацыянальным праектам «Гіры без меж» Яўген Назаровіч трэці год удзельнічае ў «Вытоках». «Гэта выдатнае дзейства. Мы прыцягваем дзяцей да заняткаў спортам, далучаем да нашай нацыянальнай беларускай культуры і зараджаем усіх бадзёрным настроем. Мы расказваем, што заняткі з гірай — гэта не толькі спецыяльныя спартоўныя практыкаванні, але і заданні, якія дапамагаюць развіццю мускулатуры ранняга ўзросту», — адзначыў атлет.

ба», — адзначыў Іван Янкоўскі. Як расказаў Алім Селімаў, два гадзіны ў горадзе была секцыя грака-рымскай барацьбы. Але трэнер з'ехаў, і пакуль развіццё барацьбы ў Баранавічах стала на паўзу. Аднак федэрацыя актыўна працуе над вырашэннем гэтай праблемы, і ў хуткім часе на баранавіцкіх дыванах зноў закіпіць спартыўная барацьба. Дарэчы, Алім Селімаў у Баранавічах таксама прыехаў разам з сям'ёй. Спалучыў прыемнае з карысным. Таксама як і яго калега — старшыня Беларускай федэрацыі хакея на траве Аляксандр ЕКІМЕНКА. Пагуляць у хакея на траве разам са старшынёй федэрацыі, калі на варотах стаіць дырэктар федэрацыі, — такое магчыма толькі на «Вытоках». Хакея на траве — адзін з самых любімых відаў спорту ў Баранавічах. Мясцовая жаночая каманда «Тэкстыльшчык» шырока вядома за межамі горада. І, як заўважыў Аляксандр Екіменка, сёння назіраецца вялікі прагрэс у баранавіцкім хакея на траве. Акрамя дзяўчат, гэтым спортам пачынаюць цікавіцца і хлопцы. Хочацца спадзявацца, што «Вытокі» нададуць развіццю хакея на траве новы імпульс.

Зусім дзіўная карціна адкрылася на пляцоўцы сучаснага пяцібор'я. Тут раздавалі аўтографы і нікому не адмаўлялі ў сэлфі Настасся ПРАКАПЕНКА і Ілья ПАЛАЗКОЎ. Раніца суботы яны вярнуліся з Масквы, дзе перамаглі на этапе Кубка Паўла Ляднёва. А днём ужо былі на «Вытоках» у Баранавічах. У тым, што пяціборцы — самыя моцныя людзі, ніхто не сумняваўся. «Кубак Паўла Ляд-

Спраўдны барцоўскі дэсант высадзіўся ў Баранавічах. Сярэбраны прызёр Алімпійскіх гульняў у Токіа Магамедхабі КАДЗІМАГАМЕДАЎ, сярэбраны прызёр чэмпіянату свету Кірыл МАСКЕВІЧ, галоўны трэнер нацыянальнай зборнай па вольнай барацьбе Іван ЯНКОЎСКІ, двухразовы чэмпіён свету старшыня Беларускай федэрацыі барацьбы Алім СЕЛІМАЎ выйшлі на дываны. Застацца без увагі барацьба не магла.

«У нас на пляцоўцы дзеці ў залежнасці ад сваёй фізічнай падрыхтоўкі дэманструюць пэўнае акрабачынае дзеянне, некаторыя нават выконваюць простыя тэхнічныя прыёмы. Я бачу, што прыходзяць хлопцы падрыхтаваныя, з адзінаборстваў, з гімнастыкі. Ёсць непадрыхтаваныя. Я спадзяюся, што пасля гэтага квесту яны абяруць для сябе від спорту, пажадана, каб гэта была бараць-

неба па арганізацыі і атмасферы «адпачывае» ў параўнанні з «Вытокамі». Вельмі прыемна бачыць, што так шмат дзяцей уцягнута ў гэтае мерапрыемства. Атмасфера, шум бянэжаць у добрым сэнсе гэтага слова», — падзяліўся Ілья Палазкоў. «Вельмі прыемна, што дзеткі бачаць нас ужывую і даведаюцца пра наш від спорту. Дарагога варта, што дзеці цікавіцца», — дала Настасся Пракапенка. Зусім нядзіўна, што бронзавы прызёр Алімпійскіх гульняў у Баранавічах таксама прыехала з дзецьмі.

Больш за пяць тысяч удзельнікаў, мноства спартсменаў са сваімі сям'ямі, Баранавічы паказалі, што «Вытокі» — сямейны культурна-спартыўны фестываль не на словах, а на справе. Цяпер да гэтага рыхтуецца Слонім, які прыме свята 16—17 чэрвеня.

Валерыя СЦЯЦКО.
Фота Лізаветы ГОЛАД.

Спартыўная частка фестывалю пачалася з семінара Міністэрства спорту і турызму на тэму «Актуальныя пытанні падрыхтоўкі спартсменаў і шляхі іх вырашэння». У семінары прынялі ўдзел спецыялісты БДУФК і Вышэйшай школы трэнераў, а таксама спецыялісты спартыўных арганізацый Брэсцкай вобласці. Беларуская алімпійская акадэмія арганізавала семінар у фармаце дыялогавай пляцоўкі на тэму «Выкарыстанне патэнцыялу алімпійскага руху ў фарміраванні каштоўнасчых арыентацый і нацыянальнай самасвядомасці ў дзяцей і моладзі». Як адзначыла дырэктар Беларускай алімпійскай акадэміі Наталія АПАНЧУК, калі яшчэ ў мінулым годзе на падобных семінарах абмяркоўвалі праблемныя пытанні, то сёлета гаворка ідзе пра будучыя практыкі і грандыёзныя ідэі.

Праграма фестывалю першага дня працягнулася ў Парку імя 30-годдзя УЛКСМ, дзе адбыўся мастацкі інтэрактыў «Гуляцкі з намі — малойце самі», арганізаваны галерэяй «АртХаос». Кантуры малюнка на тэму космасу нанесла на пляцоўку каманда прафесійных беларускіх мастакоў, а дзеці змаглі прыняць удзел у мастацкім фарміраванні некаторых частак выявы. Дзеці з радасцю ўдзельнічалі ў новым інтэрактыве.

так моцна шануюць і чакаюць фестываль, што ўжо вызначыліся, які горад яго можа прыняць у наступным годзе. Цалкам магчыма, што гэта будзе Пінск.

Сёлета навінак у сцэнарыі «Вытокаў» спраўды шмат як у спартыўнай, так і ў культурнай частцы. Гэта і новы інтэлектуальна-адукацыйны праект «Вытокі. Quiz», і новая лакацыя «Гульні нашага двара». «На фестывалі кожны можа знайсці сабе занятак па душы, «Вытокі» сталі па-сапраўднаму сямейнымі. У рамках фестывалю цяпер праходзіць тэатральны міні-фестываль. Ён цудоўны тым, што кожны спектакль адкрывае і яшчэ раз пацвярджае нейкую важную для нас каштоўнасць. У культурнай частцы з'явіліся выдатныя майстар-класы, якія аб'ядноўваюць усіх ад малага да вялікага», — расказала дырэктар «БелБронд-Аўдыт» Валіячча ДЫНІЧ.

У суботу ўсё яшчэ раз пераканаліся, што спорт у Баранавічах паважаюць. А каб павага выяўлялася і ў рэальных дасягненнях, прэзідэнт НАК Беларусі Віктар Лукашэнка ўрачыў сертыфікат на 100 тысяч рублёў на развіццё спорту ў Баранавічах. Віктар Лукашэнка выказаў упэўненасць, што выдзеленыя сродкі дапамогуць значна ўмацаваць спартыўную інфраструктуру горада. Дарэчы,

Высшая адзінства
Провядзенне торгав
Ліквідацыя
Юрыдычныя службы

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПУБЛИЧНЫХ ЭЛЕКТРОННЫХ ТОРГОВ (АУКЦИОНА)

Организатор публичных торгов (аукциона)	ООО «Индустрия Инноваций», г. Минск, Старовиленский тракт, д. 10, пом. 4Н Сайт в интернете: www.iin.by , https://iintorg.by
Продавец	Гражданин Республики Беларусь
Предмет публичных торгов (аукциона)	
Лот, №	Наименование
1	Изолированное помещение (квартира), расположенное по адресу: г. Минск, ул. Жуковская, д. 6, корп. 1, кв. 181, состоящую из четырех комнат, инв. № 500/D-472526, общ. пл. 77,2 кв. м
Начальная цена – по цене исходя из стоимости в белорусских рублях, эквивалентная 60 000,00 долларам по курсу НБР РБ на день проведения торгов	
Задаток 10 % от начальной цены предмета публичных торгов (аукциона) в белорусских рублях перечисляется на р/с BY40LMP3012300094564000933 в ОАО «Белгазпромбанк», БИК OLMRBY2X, УНП 291442411, получатель платежа – ООО «Индустрия Инноваций»	
Шаг аукциона – 5 % от начальной цены лота либо цены за лот, складывающейся в ходе торгов	
Условия участия и порядок проведения публичных торгов (аукциона) размещены в открытом доступе на официальном сайте электронной площадки ООО «Индустрия Инноваций» https://iintorg.by и на официальном сайте ООО «Индустрия Инноваций» www.iin.by	
Срок подписания акта приема-передачи предмета аукциона: 10 (десять) рабочих дней после проведения аукциона	
Условия оплаты предмета торгов (аукциона): 10 (десять) рабочих дней со дня проведения аукциона, но до подписания акта приема-передачи предмета	
Торги проводятся в соответствии с регламентом ООО «Индустрия Инноваций», размещенным по адресу: https://iintorg.by , www.iin.by	
Победитель публичных торгов (аукциона) либо единственный участник публичных торгов (аукциона), согласивший повысить начальную цену предмета торгов на 5 %, обязан возместить организатору торгов затраты на их проведение и оплатить вознаграждение 2 % от цены продажи лота в течение 3 (трех) рабочих дней после проведения публичных торгов (аукциона)	
Также сообщаем, что в отношении объекта аукциона имеются обременения – ипотека. Правообладатель обременения: гражданин Республики Беларусь	
Организатор публичных торгов (аукциона) имеет право снять предмет аукциона с торгов, но не позднее чем за 3 дня до наступления даты проведения торгов (аукциона)	
Дата и время проведения торгов (аукциона): 13.07.2023, начало торгов: 10.00, окончание торгов: 16.00, электронные торги проводятся на 3 минуты с момента поступления последней ставки, если ставка сделана менее чем за 3 минуты до времени окончания торгов. Торги проводятся на электронной торговой площадке https://iintorg.by	
Дата и время окончания приема заявок	Заявки на участие в публичных электронных торгах (аукционе) принимаются по 12.07.2023 г. до 16.00
Контактные данные	Тел.: +375 17-300-90-03; +375 (29) 671-83-95; e-mail: e.pinchuk@iin.by.

ЗАО «БелБанкротАукцион»

организатор торгов по продаже имущества общества с ограниченной ответственностью

«Юнайтед Стил-Стил» (УНП 291479120),

объявляет о проведении 16.06.2023 г. в 09.00 публичных торгов

в электронной форме.

Перечень имущества и информация об условиях торгов размещены на сайте электронной торговой площадки: bankrottorg.by.

ООО «Фрондера» извещает о проведении публичных торгов в форме открытого аукциона по продаже имущества ООО «СельэнергоПром»

Лот	Наименование	Начальная цена без учета НДС, бел. руб.	Задаток, бел. руб.	Шаг аукциона, бел. руб.
1	Капитальное строение, инв. № 614/C-22306, площадью 167,9 кв. м, назначение – здание административно-хозяйственное, наименование – административное здание	44 100,00	4 410,00	2 205,00
2	Автоматическая линия окраски, модель SKNG, инв. № 6312	13 801,86	1 380,19	690,09
3	Автоматическая линия дробеструйной обработки, мод. MJ, инв. № 6275	35 884,89	3 588,49	1 794,24
4	Производственное и офисное оборудование, материалы: измеритель параметров УЗО ПЗО-500 ПРО; устройство Сатурн-М; вилка угловая с/к каучук 16А 25 ОВ IP 44 черная (2 шт.); дюбель распорный (K) 8*40; задвижка речная эл. оцинк. 200*560 мм; задвижка речная эл. оцинк. 300*300 мм; изолятор д16,3 мм L=14 мм (20 шт.); кабельные наконечники SC 25-10 (17 шт.); печатная плата TSCON (6 шт.); печатный узел isboard (13 шт.); пластина поликарбонатная 110*90 (40 шт.); пластина поликарбонатная 117*107 (15 шт.); стяжки кабельные 4*250 мм (100 уп) (30 шт.); угольник УП 160/100; угольник УП 250/160; уровень строительный ADA ProLevel электронный; фильтр для пистолета 100 (желтый) (4 шт.); хомут (1 вид) (8 шт.); хомут (2 вид) (4 шт.); хомут червячный 290-310 Norma TONRO (6 шт.); шпилька резьбовая цинк, M30*2000 DIN 975; шпилька M3*220 оц. ГОСТ 397-79; шпилька 6,0*50 оц. ГОСТ 397-79; штангенциркуль разметочный ШЦ111-250, 0,05 ТМ; эмаль HLL-192 желтая 0,7кг (6 шт.); планшет HUAWI MediaPad; веб-камера т.м. SVEN IC 950HD; калькулятор CITIZEN CDB-1401 BK (2 шт.); материнская плата Gigabyte GA-H-110M-H (2 шт.); мыло хозяйственное твердое 72 %, вес 200 г (20 шт.); наушники с микрофоном Sven AP-320M черный; телефон THL 5000 т; тент 1003	7 592,42	759,24	379,62
В отношении вышеуказанного имущества проводятся первые повторные торги. Стоимость снижена на 10 %. Ранее публикация размещалась в газете «Звязда» № 82 (29962) от 02.05.2023, стр. 6				
Местонахождение Лота № 1: Минская обл., Смолевичский р-н, г. Смолевичи, ул. Вокзальная, д. 7; Лоты №№ 2-4: Минская область, Смолевичский район, деревня Полевая, база ООО «Агролеб»				
Лот № 1 расположен на земельном участке с кадастровым номером 624850100001000964, по адресу: Минская обл., Смолевичский р-н, г. Смолевичи, ул. Вокзальная, площадью 0,0431 га, для обслуживания административного здания. Право аренды				
Дата и время проведения торгов		20 июня 2023 г. в 12.00 (регистрация с 11.30 до 11.55) по адресу: г. Минск, ул. Мележа, 1, оф. 1127		
Срок приема заявлений и внесения суммы задатка		С 10.00 6 июня 2023 года до 16.00 16 июня 2023 года		
Условия для участия в торгах:				
1. До подачи заявления необходимо внести задаток на р/с BY36ALFA 30122215570040270000, код банка ALFABY2X, УНП 192789344. Получатель – ООО «Фрондера», назначение платежа: OTHR 40901 . Задаток для участия в торгах по Лоту «...», ООО «СельэнергоПром», проводимых 20.06.2023.				
2. Заявление на участие (на каждый лот отдельно) и необходимые документы (согласие о правах и обязанностях сторон в 2 экземплярах (на каждый лот отдельно), копия платежного поручения о перечислении задатка, копия паспорта (стр. 31-33, действующая прописка); копия свидетельства о государственной регистрации – для ИП и юр. лица; документ, подтверждающий полномочия руководителя или представителя юр. лица, копия Устава – для юр. лица) принимаются в рабочие дни с 10.00 до 18.00 по адресу: г. Минск, ул. Мележа, 1, оф. 1127. Документы могут подаваться посредством направления почтой (220113, г. Минск, а/я 524) или личной подачи. Заявления, поступившие после установленного срока, не рассматриваются. Срок поступления заявления является датой и временем получения организатором торгов оригинала заявления на участие в аукционе и полного пакета прилагаемых документов (в случае направления почтой – дата и время поступления документов на абонентский ящик организатора торгов). По вопросу подготовки необходимых документов для участия в аукционе обращаться по телефонам: +375293082897, +375293058650.				
3. Участие в торгах допускаются лица, подавшие организатору торгов в указанный в извещении о проведении торгов срок заявление с приложением необходимых документов и зарегистрированные в журнале регистрации на участие в торгах. Победителем аукциона признается участник, предложивший в ходе торгов наивысшую цену. Результаты торгов оформляются протоколом в день проведения торгов.				
4. В случае если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в нем подано только одним участником или для участия в нем явился только один участник, при согласии этого участника приобрести предмет торгов по начальной цене, увеличенной на 5 %, комиссия в день проведения аукциона оформляет протокол о продаже предмета торгов этому участнику аукциона.				
5. Победитель аукциона (Претендент на покупку) обязан возместить Организатору аукциона стоимость затрат на организацию и проведение открытого аукциона (вознаграждение аукциониста и затраты по размещению публикации в газете) на основании счета-фактуры и акта в течение 5 (пяти) календарных дней со дня проведения аукциона. Вознаграждение аукциониста по Лотам №№ 1, 3 – 5 %, по Лотам №№ 2, 4 – 7 % от конечной цены предмета торгов. Победитель аукциона (Претендент на покупку) должен подписать с Продавцом договор купли-продажи предмета торгов после возмещения затрат на организацию и проведение аукциона в течение 5 (пяти) рабочих дней с момента подписания протокола о результатах торгов. Оплата приобретенного предмета торгов должна быть произведена в полном объеме не позднее 5 (пяти) рабочих дней со дня заключения договора купли-продажи. Покупатель должен принять предмет торгов не позднее 30 (тридцати) календарных дней после оплаты в полном объеме по договору купли-продажи.				
6. Подробнее с правилами проведения торгов можно ознакомиться в разделе «Ликвидация» на сайте https://orgtorg.by/info .				
7. Все желающие могут предварительно ознакомиться с предметом торгов. Контактное лицо для осмотра предмета торгов – Ус Сергей Николаевич , тел. +375293285550. Дополнительная информация по лоту № 1 – Екатерина , +375293082762, по лотам №№ 2-4 – Андрей , +375293042560.				
8. Организация и проведение аукциона осуществляется на основании норм Положения «О порядке продажи имущества ликвидированного юридического лица с публичных торгов», утвержденного постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 08.01.2013 № 16.				
9. Государственная регистрация (удостоверение) договора купли-продажи и возникающих на его основании прав осуществляется Покупателем самостоятельно и за свой счет.				
Информация о продавце	ООО «СельэнергоПром» в лице ликвидатора – ООО «С чистого листа», тел. (8-044) 751-38-92 (222201, Минская область, г. Смолевичи, ул. Торговая, д. 20, комн. 1, УНП 691744416)			
Организатор аукциона	ООО «Фрондера», 220113, г. Минск, ул. Мележа, 1, оф. 1127, ☎ тел. 8 (029) 308 28 97 • e-mail: info.torgi@orgtorg.by • сайт https://orgtorg.by • telegram https://t.me/orgtorg			

Извещение о проведении Ушачским районным исполнительным комитетом конкурса на предоставление в аренду рыболовных угодий, расположенных на территории Ушачского района Витебской области

№ лота	Наименование предмета торгов	Площадь, га	Тип, класс, категория	Направление деятельности	Месторасположение рыболовного угодья	Срок аренды, лет	Сумма ежегодной арендной платы, рублей	Сумма задатка в размере 20 % от суммы ежегодной арендной платы, рублей
1	Право аренды озера Тартак	54,0	Лещово-щучье-плотвичный	Промысловое рыболовство и организация платного любительского рыболовства	20 км на юго-запад от г. п. Ушачи, 4 км на юг от дер. Великие Дольцы	15	399,60	79,92

ОРГАНИЗАТОР – Ушачский районный исполнительный комитет, 211524, Витебская область, г. п. Ушачи, ул. Ленинская, д. 12, контактный телефон (02158) 5 88 75, факс 5 85 05.

АРЕНДОДАТЕЛЬ – Витебский областной исполнительный комитет, 210010, г. Витебск, ул. Гоголя, д. 6, контактный телефон (0212) 22 30 25.

Договор аренды рыболовных угодий обременяется залогом с юридическим лицом в течение 10 календарных дней со дня принятия решения о предоставлении рыболовных угодий в аренду.

1. Конкурс состоится 7 июля 2023 г. в 14.00 по адресу: 211524, Витебская область г. п. Ушачи, ул. Ленинская, д. 12, каб. 63.

2. Для участия в конкурсе приглашаются юридические лица. Участникам конкурса необходимо в адрес организатора предоставить следующие документы:

заявление, в котором указываются сведения о рыболовных угодьях, которые участник конкурса желает получить в аренду по результатам конкурса.
Заявление прилагается:

- комплексный план использования рыболовных угодий, разработанный в соответствии с требованиями к его содержанию и форме, утвержденными Советом Министров Республики Беларусь, или его копия, запечатанная в отдельном конверте;

- письменные предложения участников конкурса о выполнении условий конкурса, запечатанные в отдельном конверте. При этом данные предложения являются окончательными и не могут уточняться в ходе проведения конкурса;

- копия платежного поручения, квитанции или иного документа, подтверждающего внесение задатка;

- доверенность представителя участника конкурса и копия документа, подтверждающего его личность (в случае если заявление подписывается не руководителем участника конкурса), либо копия документа, подтверждающего полномочия руководителя участника конкурса;

- биолого-экономическое обоснование ведения рыболовного хозяйства, согласованное в порядке, установленном Советом Министров Республики Беларусь;

- документы, подтверждающие возможность участия юридического лица в конкурсе, в соответствии с пунктом 11 Положения о порядке проведения конкурса по предоставлению в аренду рыболовных угодий фонда запаса.

3. Документы, необходимые для участия в конкурсе, принимаются организатором конкурса по адресу: 211524, Витебская область, г. п. Ушачи, ул. Ленинская, д. 12, каб. 65 с 8.00 до 13.00, с 14.00 до 17.00 в рабочие дни.

4. Последний день приема документов – 27 июня 2023 г. до 17.00. Заявления, поступившие после установленного срока, не рассматриваются.

5. Сумма задатка перечисляется до подачи заявления на участие в конкурсе на расчетный счет: главного управления Министерства финансов Республики Беларусь по Витебской области № BY 28AKBB36003280019300000000, открытый в ОАО АСБ «Беларусбанк» г. Минск, БИК АКBBVY2X, УНП 300594330, код платежа 04004.

6. Конкурс проводится в порядке, определенном Правилами ведения рыболовного хозяйства, утвержденными Указом Президента Республики Беларусь от 21 июля 2021 г. № 284. Положением «О порядке проведения конкурса по предоставлению в аренду рыболовных угодий фонда запаса», утвержденным постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 8 июня 2022 г. № 366.

7. Победителем конкурса считается участник, который представит лучшие предложения по выполнению условий конкурса, которые должны отвечать следующим требованиям:

7.1. установка не менее 3 ед. информационных аншлагов на съездных (подъездных) дорогах в течение трех месяцев;

оборудование не менее 3 мест для сбора отходов с установкой на каждом по 2 контейнера для сбора

коммунальных отходов и одного для вторичных материальных ресурсов в течение трех месяцев;

установка не менее 3 туалетов в течение трех месяцев;

оборудование не менее 6 мостиков для лова рыбы в течение трех месяцев;

оборудование не менее 3 причалов для маломощных судов в течение трех месяцев;

оборудование не менее 3 стоянок для автомобильного транспорта в течение трех месяцев;

сооружение не менее 3 беседок с оборудованными креслами в течение трех месяцев;

оборудование не менее одного места проката орудий рыболовства в течение трех месяцев;

оборудование не менее 2 мест для палаток и ночлега в течение трех месяцев;

оборудование временного строения, необходимого для ведения рыболовного хозяйства, включая осуществление охраны водоема, хранения инвентаря и промысловых орудий рыболовства, реализацию путевок, отдых персонала в течение трех месяцев.

7.4. При осуществлении платного любительского рыболовства предусмотреть льготные условия:

ветеранам Великой Отечественной войны при предоставлении удостоверения участника войны;

оборудование 1 и II группы при предоставлении удостоверения инвалида;

пенсионерам, вышедшим на пенсию по возрасту на общих основаниях, при предъявлении пенсионного удостоверения;

лицам до 16 лет;

ветеранам боевых действий на территории других государств при предъявлении удостоверения ветерана боевых действий на территории других государств;

гражданин, зарегистрированным по месту жительства в населенных пунктах: д. Заозерье, д. Церковище, д. Великие Дольцы Великодольского сельсовета.

7.5. Осуществление иных мероприятий по обустройству или оказанию услуг, направленных на

развитие платного любительского рыболовства, не противоречащие законодательству.

8. Организатор конкурса вправе отказаться от его проведения не позднее чем за 30 дней до начала проведения конкурса. Участник конкурса имеет право до наступления даты проведения конкурса письменно отозвать заявление.

9. Конкурс проводится при наличии заявлений двух и более участников.

В случае если заявление подано только одним участником и его предложения соответствуют условиям конкурса, заключение договора аренды рыболовных угодий осуществляется с этим участником конкурса на предложенных им условиях.

Участником конкурса, не признанным победителем конкурса, задаток возвращается исполнителю комитетом в течение пяти рабочих дней после даты проведения конкурса.

Победителю конкурса, его единственному участнику, сумма внесенного задатка учитывается в счет исполнения обязательств по договору аренды рыболовных угодий, заключаемому по результатам конкурса, при внесении платы за рыболовные угодья.

10. Возмещение исполнителю комитету затрат на организацию и проведение конкурса, в том числе расходов, связанных с изъятием и предоставлением участникам конкурса документации, необходимой для его проведения, осуществляется победителем конкурса, его единственным участником. Размер такого возмещения не должен превышать суммы фактических затрат на организацию и проведение конкурса, изготовление документации, необходимой для его проведения.

Информация о затратах, порядке и сроках их возмещения будет доведена до сведения участников конкурса до начала его проведения.

11. Контактная информация секретаря комиссии по организации и проведению конкурса по предоставлению в аренду рыболовных угодий фонда запаса: Михаль Людмила Михайловна, тел. 8 (02158) 5 88 75, адрес: 211524, г. п. Ушачи, ул. Ленинская, 12, каб. 65.

БАЧАЦЬ ВОЧЫ, ШТО КУПЛЯЮЦЬ?

«АХОУЙНЫЯ ГРАМАТЫ» ДЛЯ ПАКУПНІКА

У Беларусі створана нарматыўна-прававая база, скіраваная на рэгуляванне ўзаемадзеяння ў сферы інтэрнэт-куплі. У прыватнасці, **Указ Прэзідэнта № 60**, які хоць і не мае прамога дачынення да абароны правоў спажыўцоў, аднак дазволіў зрабіць так, каб пакупнік (а таксама МАРГ і месцовыя распарадчыя органы) маглі заўжды знайсці інтэрнэт-прадаўца, які працуе легальна, і дапамагчы аднавіць парушаныя правы спажыўца, калі такое здарылася. Пра асноўныя дакументы галіны расказала **Іна Гаўрыльчык, начальнік упраўлення абароны правоў спажыўцоў і кантролю за рэкламай МАРГ**:

— *Указам вызначана, што на тэрыторыі Беларусі суб'екты гаспадарання абавязаны мець інтэрнэт-рэсурсы, праз якія прадаюць свае тавары і паслугі, у нацыянальным сегменце сеціва, то-бок ён павінен быць зарэгістраваны на тэрыторыі нашай краіны.*

Закон аб абароне правоў спажыўцоў — фактычна асноўны дакумент у дадзенай справе. Ён рэгулюе адносіны паміж інтэрнэт-карыстальнікамі і інтэрнэт-спажыўцамі гэтак жа, як і ў стацыянарным гандлі. Пры гэтым, вядома, улічваюцца арганізацыйныя і тэхнічныя асаблівасці інтэрнэт-гандлю. Розніца толькі ў тым, што ў звычайным жыцці пакупнік пры ўзнікненні праблемы вяртаецца ў краму. А ў віртуальнай прасторы прадаўца, да якога ёсць прэзэнці, можна знайсці з улікам дзеяння Указа № 60, патрабаванні якога распаўсюджваюцца і на інтэрнэт-гандляроў, падкрэсліла спецыяліст.

Закон аб дзяржаўным рэгуляванні гандлю і грамадскага харчавання, у развіццё якога і з улікам спецыфікі інтэрнэт-гандлю былі створаны **Правілы продажу тавараў падчас дыстанцыйнага гандлю**. У іх указана, як павінен паводзіць сябе прадавец, і ўтрымліваюцца нормы, скіраваныя на абарону правоў спажыўцоў.

— *У Беларусі, згодна з Законам аб абароне правоў спажыўцоў, дзяржорганы не маюць права прымаць нарматыўна-прававыя акты, якія б пагаршалі правы спажыўца. Калі ж у якімсьці акце з'явіцца права спажыўцоў, то праект акта абавязкова ўгадываецца з МАРГам, каб ён правярыў, ці вытрымліваюцца прынятыя паводы па абароне правоў спажыўцоў, — удакладніла Іна Гаўрыльчык. — Калі нейкія пытанні, датычныя інтэрнэт-гандлю, не ўрэгуляваны правіламі дыстанцыйнага гандлю, то кіруюцца Правіламі продажу асобных відаў тавараў і ажыццяўлення грамадскага харчавання (пастанова Саўміна № 703). І яшчэ адзін дакумент — **Кодэкс аб адміністрацыйных правапарушэннях**, які прадугледжвае адміністрацыйную адказнасць за парушэнне правілаў гандлю і парушэнне заканадаўства аб абароне правоў спажыўцоў.*

НИЗКІ КОШТ — ПЕРСПЕКТЫВА РЫЗЫКІ

Пэўная гарантыя сумленнай работы інтэрнэт-крамы — яе рэгістрацыя ў Гандлёвым рэестры (рэсурс змешчаны на сайце МАРГ), дзе будзе ўказана назва сайта, найменне яго арганізатара, звесткі аб месцазнаходжанні стваральніка.

Такім чынам, спажывец заўжды знойдзе адрас, калі ў яго ўзнікне праблема з інтэрнэт-таварам, таму спецыялісты раяць замест чытання водгукў найперш упэўніцца, што крама зарэгістравана ў рэестры. Як паказвае практыка, калі ўзнікаюць праблемы з таварам з сеціва, значыць, хутчэй за ўсё, інтэрнэт-крамы ў рэестры не было, што, у сваю чаргу, пацягне праблемы з пошукам прадаўца, заўважыла спецыяліст:

— *Звычайна ў інтэрнэт-крамах, якія працуюць нелегальна, вельмі нізкія цэны. Гэта вынік таго, што прадавец, хутчэй за ўсё, не плаціць падаткі, выдае супрацоўнікам зарплату ў канверце, такім чынам змяншаючы свае расходы, а спажывец разам з нізкім коштам атрымлівае ў перспектыве рызыку ўзнікнення праблем. На галоўнай старонцы інтэрнэт-крамы абавязкова павінны змяшчацца звесткі пра тое, хто (які выканкам) ажыццяўляе абарону правоў спажыўца. Каб аднавіць свае правы, спажыўцу (калі ён не здолеў зрабіць тое самастойна) трэба звяртацца ў адпаведны выканкам па месцы рэгістрацыі інтэрнэт-крамы. Выканкамы павінны разглядаць такое пытанне бясплатна і дапамагаць чалавеку склацаць іскавую заяву ў суд.*

Спектр тавараў, якія прадаюцца праз інтэрнэт, вельмі шырокі: ад тавараў для дому (18 %) і бытавой тэхнікі ды электронікі (16 %) да сродкаў для прыгажосці і здароўя (5 %) і санітарна-тэхнічнага абсталявання (3 %). Найбольшая частка (31 %) належыць сегменту «астатняе».

Колькасць зваротаў грамадзян, звязаных з праблемамі інтэрнэт-продажу, расце суразмерна з павелічэннем ліку інтэрнэт-крамаў. Больш за ўсё зваротаў з нараканнямі паступае па сферах гандлю, бытавых і жыллёва-камунальных паслуг, паколькі імі карыстаюцца фактычна ўсе беларусы, адзначыла прадстаўніца МАРГ:

— *З сегмента інтэрнэт-продажу неабходна выводзіць куплю ў сацсетках, якая не падпадае пад абарону Закона аб абароне правоў спажыўцоў, паколькі тут і пакупнік, і прадавец — як правіла, фізічныя асобы. Рамеснікі і сама-*

занятая пры гэтым маюць права продажу ў сацсетках, а вось прадаўцы і суб'екты гандлю — толькі рэкламаваць свае тавары, але не прадаваць.

ТАВАР ЗАКАЗАНЫ? УМОВЫ НЕ МЯНЯЮЦА!

Электронны і дыстанцыйны гандаль — паняцці амаль ідэнтычныя. Праблемы тут вынікаюць з асаблівасцяў. Дыстанцыйны гандаль адбываецца без выкарыстання гандлёвых аб'ектаў. Тавары прадаюцца на падставе дагавора рознічнай куплі-продажу, але ж

у інтэрнэце такі дагавор не падпісваецца, а дагавором лічыцца афармленне заказу пакупніком у інтэрнэт-краме і пацвярджэнне яго інтэрнэт-прадаўцом. Дагавор лічыцца заключаным, калі пакупнік азнаёміўся з прапанаваным апісаннем тавару. Дакладны пералік інфармацыі (фота, характарыстыкі, вытворца і іншае), які павінен быць на сайце, утрымліваецца ў Правілах продажу тавараў падчас дыстанцыйнага гандлю.

— *Пасля таго ўмовы, на якіх вы сабраліся набываць тавар, ужо не могуць змяніцца. Яго павінны даставіць вам у акрэсленыя тэрміны і па абзначаным кошце, які не можа змяніцца, — звярнула ўвагу Іна Гаўрыльчык. — Яшчэ адна асаблівасць інтэрнэт-куплі — не патрэбна адначасова прысутнасць прадаўца і пакупніка.*

Перавага інтэрнэт-куплі — даступнасць, зручнасць прагляду тавараў, магчымасць параўнаць цэны, эканомія часу, варыяцыйнасць аплаты. Аднак пры гэтым адсутнічае асабісты кантакт і могуць прысутнічаць нядабрасумленныя гандляры.

Каб выключыць негатыўныя з'явы, МАРГ актыўна супрацоўнічае з Еўразійскай эканамічнай камісіяй (ЕЭК), у якой ёсць дэпартамент, што займаецца абаронай правоў спажыўцоў.

Удалоднікі інтэрнэт-плагіавак, на якіх змяшчаецца шмат інтэрнэт-крам, абавязаны прымаць меры па вытрымліванні інтэрнэт-гандлярамі патрабаванняў заканадаўства аб абароне правоў спажыўцоў.

ПРАБЛЕМЫ І ПРАВЫ ІНТЭРНЭТ-СПАЖЫЎЦА

Змена кошту тавару ў інтэрнэт-краме пасля прыняцця заказу. Такога быць не можа, і тлумачэнні нахштальт «у нас ужо іншы кошт, бо гэта іншая партыя» неправамоцныя.

Назваванне тавараў, калі заказ можна аформіць на пэўную мінімальную суму. У такім выпадку неабходна рабіць платнай дастаўку, а не вымушаць набываць лішняе.

Калі звесткі пра тавар на сайце непраўдзівыя або адсутнічаюць

Калі заказ не атрымаўся, гэта падстава для пакупніка адмяніць дагавор. Пры гэтым няважна, якісны гэта тавар ці не; прайшло 14 дзён з моманту яго набывання ці не; тэхнічна складаны тавар ці не. Дарчы, памер шрыфту цэны за тавар на сайце павінен быць не меншы за палову ад найбольшага памеру шрыфту, якім на сайце апісваецца тавар. Таксама павінны быць звесткі пра парадак і ўмовы аплаты тавару (наяўны і безнаяўны разлік).

Адсутнасць зваротнай сувязі з прадаўцом. Немагчымасць дазваніцца, прапанова акрэсліць праблему праз асабісты кабінет чат-боту, які дае толькі тыповыя адказы, зніжае давер пакупніка да прадаўца. Таму, згодна з Правіламі продажу тавараў падчас дыстанцыйнага гандлю, на сайце абавязкова павінны быць звесткі кантактнай службовай асобы, якая ўпаўнаважана на разгляд зваротаў і прэзэнці спажыўца, а таксама электронная пошта, куды можна звяртацца.

Калі прадавец ухіляецца ад размоў і вырашэння пытання, трэба дасылаць яму фізічныя пісьмы з паведамленнем, каб сфарміраваць базу доказаў, калі справа дойдзе да суда. Спажывец можа патрабаваць няўстойку ў памеры 1 % ад кошту тавару, калі парушаны тэрміны задавальнення яго патрабаванняў. За парушэнне парадку ажыццяўлення гандлю прадавец можа быць пакараны штрафам да 370 рублёў, а за рэалізацыю тавару са скончаным

тэрмінам прыдатнасці — штрафам да 3700 рублёў.

Вяртанне якасных і няякасных тавараў. Інтэрнэт-прадаўцы часам стараюцца даказаць пакупніку, што тавар не падлягае вяртанню і абмену. На працягу 14 дзён тавар можна вярнуць, калі ім не карысталіся і не распачатана упакоўка. Няякасны тавар прадавец абавязаны замяніць якасным, бясплатна выправіць недахопы тавару або пакрыць расходы пакупніка на ўстаўленне недахопаў тавару. Абавязаны прадавец таксама скасаваць дагавор рознічнага гандлю і вярнуць грошы за тавар. Адносна тэхнічна складаных тавараў (іх пералік зацверджаны ўрадам краіны) спажывец мае права прад'явіць указаныя патрабаванні на працягу 30 дзён з дня перадачы яму тавару прадаўцом.

Рэалізацыя тавараў, забароненых да продажу праз інтэрнэт. У гэтым выпадку правы спажыўцоў абараняюцца шляхам абмежавання доступу (ці закрыцця) сайтаў, праз якія прадаваліся нелегальныя тавары: лекавыя сродкі, бялагічная актыўныя дабаўкі, а таксама закрыццё фішынгавых сайтаў.

МАРГ рэкамендуе спажыўцам карыстацца тэлеграм-каналам, створаным міністэрствам спецыяльна для абароны правоў пакупнікоў: https://t.me/consumer_rights_by_MART.

РЭГУЛЯВАННЕ НЕАБХОДНАЕ

Ужо цяпер існуе неабходнасць дадаткова прававога рэгулявання маркетплейсаў, які фактычна з'яўляюцца пасрэднікам паміж інтэрнэт-гандлярмі і інтэрнэт-пакупніком, забяспечваючы, напрыклад, тэхнічны бок зносін паміж імі (правадзненне плацяжкоў, наяўнасць на сайце неабходнай інфармацыі). Размеркаванне абавязкаў паміж маркетплейсам і інтэрнэт-прадаўцом павінна вызначацца заканадаўча.

— *Актыўна развіваецца і патрабуе ўвагі і сегмент інтэрнэт-паслуг, якія не з'яўляюцца таварам, хоць рэалізоўваюцца з выкарыстаннем інтэрнэту, аднак гэта не інтэрнэт-крама. Напрыклад, сэрвіс таксі ці дастаўка ежы. Напэўна, будучы рэгулявацца і продажы з выкарыстаннем месенджара і розных праграм, — паразважала пра будучыню інтэрнэт-гандлю Іна Гаўрыльчык.*

МАРГ разам з Нацыянальным цэнтрам абароны персанальных даных таксама актыўна ўдзельнічае ў працэсе абароны асабістых звестак людзей. Спецыялісты адпрацоўваюць пытанне, якія персанальныя даныя неабходныя, каб забяспечыць працэс продажу, удзельнічаюць у праграме лаяльнасці ці рэкламнай акцыі, і з часам, пэўна, будзе створаны дакладны пералік звестак, якія трэба і можна будзе заплытваць у пакупнікоў.

Ірына СІДАРОК.

Будзь у курсе!

Беларуская чыгунка і ААТ «РЧ» на летні перыяд прызначылі новы поезд у зносінах Самара — Мінск. Пра гэта інфармуе прэс-цэнтр магістралі.

У першы рэйс чыгунка № 275/276 адправіцца з Самары 14 чэрвеня ў 13.30 і прыбудзе ў Мінск на наступныя суткі 15 чэрвеня ў 23.53. З Мінска састаў адправіцца 16 чэрвеня ў 21.57 і прыбудзе ў Самару 18 чэрвеня ў 8.56.

З 14 чэрвеня да 13 верасня ён будзе адпраўляцца з Самары штыдцідзень па серадах і прыбываць у сталіцу Беларусі па

чацвяргах. З Мінска з 16 чэрвеня да 15 верасня чыгунка будзе адпраўляцца па пятніцах і прыбываць у Самару па нядзелях.

У састаў чыгункі ўключаны плацкартныя і купейныя вагоны, у тым ліку вагон, абсталяваны купэ для перавозкі пасажыраў з абмежаванымі фізічнымі магчымасцямі.

Пры афармленні праязных дакументаў дзейнічае сістэма дынамічнага цэнаўтварэння, таксама ў плацкартных вагонах прымяняецца зніжка 10 працэнтаў на бакавыя месцы. Даюцца зніжкі для арганізаваных груп пасажыраў 20 працэнтаў і 30 працэнтаў

у залежнасці ад колькаснага складу групы. Продаж квіткоў на чыгунку № 275/276 Самара — Мінск ужо адкрыты.

На тэрыторыі нашай краіны састаў робіць прыпынкі ў Барысаве і Оршы, на тэрыторыі Расійскай Федэрацыі — у Смаленску, Туле, Пензе, Сызрані і іншых гарадах.

Самара — адзін з найпрыгажэйшых гарадоў Расіі, размешчаны на рацэ Волзе, аб чым нагадвае прэс-цэнтр Беларускай чыгункі. Гэта буйны прамысловы, культурны і турыстычны цэнтр Паволжа, які заснаваны ў канцы XVI стагоддзя. Турыстаў прыцягвае ўнікальнае архи-

тэктурнае аблічча горада, самая працяглая рачная набярэжняя ў Расіі, зялёныя паркі, алей і дзясяткі музеяў з багатымі экспазіцыямі.

Больш падрабязную інфармацыю аб кошце праезду і графіку руху чыгункі № 275/276 Самара — Мінск можна атрымаць на афіцыйным інтэрнэт-сайце www.rw.by, з дапамогай афіцыйнага мабільнага дадатку «БЧ. Мой чыгункі» і ў тэлефоне Кантакт-цэнтра Беларускай чыгункі 105 (падтрымка пасажыраў, якія знаходзяцца за межамі Рэспублікі Беларусь, па тэлефоне +375 222 39 25 47).

Сяргей РАСОЛКА.

У САМАРУ-ГАРАДОК — НА НОВЫМ ЦЯГНІКУ

АБЕЛІСКІ

ПАРАНЕНАЙ ЗЯМЛІ

«ШТАЛАГ-324» —

МЕСЦА ЖАХУ І ПАМЯЦІ

Ці будзе створаны новы мемарыяльны комплекс ахвярам вайны?

У Гродне на месцы былога лагера смерці ў 60-я гады мінулага стагоддзя была ўстаноўлена высокая бетонная стэла. У памятных даты тут праходзяць масавыя мерапрыемствы, да стэлы ўскладаюць кветкі і вянкi. На тэрыторыі заўсёды парадак. Але пакуль тут не вызначаны брацкія магілы, няма спіса загінулых вязняў. Работа над новымі манументамі распачыналася, але канцэпцыю не зацвердзілі. Ёсць прапанова надаць комплексу статус гісторыка-мемарыяльнага месца.

ЛЕТАМ 41-ГА ГОДА...

Ад цэнтра горада да тэрыторыі былога шталага — 15—20 хвілін язды. Цяпер гэта месца атачае гарадскі мікрараён Фолюш. Пры павароце да помніка стаіць указальнік. У сонечны чэрвеньскі дзень нават складана ўявіць, якія жудасныя падзеі разгортваліся на гэтым месцы 82 гады таму, летам 1941-га.

Па тэрыторыі былога шталага ідзём са старшынёй камісіі па ўвекавечанні памяці абаронцаў Айчыны і ахвяр вайны Гродзенскага абласнога Савета ветэранаў Аляксандрам СЯВЕНКАМ.

— Тэрыторыя лагера займае 50 гектараў, — кажа мой спадарожнік.

— Сёння тут гарадскі мікрараён, а ў 1941 годзе лагэр знаходзіўся за пяць кіламетраў ад Гродна. З паўночнага боку лагэр быў абмежаваны лесам і абрывам ракі Ласасянкі, з захаду — палатном вузкаялейкі, на ўсходнім баку размяшчалася адміністрацыя і ахова, а востр з паўднёвага боку лагэр быў абмежаваны прасёлкавай дарогай, дзе цяпер праходзіць гарадская вуліца. І гэта толькі асноўная частка «Шталага-324», яго філіялы былі яшчэ ў некалькіх месцах горада.

Пасля праведзенага вясной суботніка тут даволі чыста, ужо другі год запар на гэтай тэрыторыі працуе абласная адміністрацыя.

Аб'ект — адно з важных памятных месцаў рэгіёна. Тэрыторыя былога шталага нагадвае парк. Дрэвы, цяпер даволі магутныя, пасаджаны пасля вайны: магчыма, калі закладаўся помнік. На некаторых дрэвах поўнаасцю спілаваныя галіны. Цяпер яны падобныя на слупы і нагадваюць пра абарваныя жыцці.

...Ужо ў першыя дні вайны жыхары Гродзеншчыны зведалі страшныя рэаліі нямецка-фашысцкай акупацыі. На тэрыторыі сучаснага мікрараёна Фолюш захопнікі пакінулі асабліва крывавае сляды. Тут з ліпеня 1941 года да восні 1942-га быў лагэр для ваеннапалонных чырвонаармейцаў, а затым перасельны лагэр для яўрэйскага насельніцтва. Па загадзе нямецкага камандавання ваеннапалонныя вырылі на гэтай тэрыторыі каля сотні зямлянак памерам 6х25 метраў, з двайнымі нарамі. Там знаходзіліся як ваеннапалонныя, так і мірнае насельніцтва. Усяго тут утрымлівалі каля 36 тысяч чалавек. Многія паміралі ад голаду, раненняў і хвароб. Іх масава хавалі на ўскрайку ваеннага гарадка Фолюш.

МАШТАБЫ ТРАГЕДЫІ

Гісторыя «Шталага-324» у розных крыніцах адрозніваецца з-за прывязкі да мясцовасці, расказвае прафесар кафедры гісторыі Беларусі, археалогіі і спецыяльных гістарычных дысцыплін Гродзенскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Я. Купалы, доктар гістарычных навук Эдмунд ЯРМУСІК. У сувязі з гэтым у літаратуры сустракаецца агульная назва «Лагэр смерці ў раёне Фолюш-6». «Шталаг-324» знаходзіўся таксама ў Польшчы. Там пахавана больш за 40 тысяч савецкіх ваеннапалонных. Філіялы шталага знаходзіліся ў былых царскіх казармах у Гродне. Большая частка палонных лагера загінула. Відавоччы сведчылі, што са шталага няспынна ішлі павозкі з трупамі, іх хавалі за варотамі лагера, метраў за 200. Напачатку хавалі па пяць-дзесяць чалавек у адну магілу, а калі смяротнасць ад катаванняў і голаду вырасла, вывозілі па 200—300 памерлых і закопвалі ў адзін глыбокі роў 33х6 метраў і глыбінёй два метры. Пасля вайны было выяўлена каля 70 акіх магіл.

Вядома, што частка пахаваная была знішчана фашыстамі пры адступленні, каб схаваць жудасныя злачынствы: на Фолюшы і ў іншых месцах раўнялі надмагільныя пагоркі, маскіравалі масавыя пахаванні, спальвалі астанкі.

Месца расстрэлаў вязняў лагера знаходзілася каля форта № 2 Гродзенскай крэпасці, якая будавалася падчас Першай сусветнай вайны.

Тут расстрэльвалі мірных жыхароў і актывістаў супраціўлення. Потым іх закопвалі ў фартовых равах. Цяпер на гэтым месцы стаіць помнікі-крыжы.

У «Шталагу-324», дарэчы, знаходзіўся генерал-лейтэнант інжынерных войскаў Дзмітрый Карбышаў, які перад пачаткам вайны інспектаваў ход будаўніцтва фартыфікацыйных збудаванняў пад Гроднам. У ліпені ў складзе арміі ён апынуўся ў акружэнні, быў кантужаны падчас бою і трапіў у палон у непрытомным стане. Немцы прапанавалі яму супрацоўніцтва, але генерал адмовіўся і застаўся верны сваёй Айчыне. У хуткім часе яго адправілі ў канцлагер у Аўстрыі. Усім вядома яго подзвіг: немцы аблівалі Дзмітрыя Карбышава вадою на морозе, ён пераўтварыўся ў ледзяны слуп, але не скарыўся ворагу. І такіх непакараных было нямала. Яны не пайшлі на супрацоўніцтва з фашыстамі, выбралі смерць замест здрады.

АБ ЧЫМ РАСКАЗАЛІ РАСКОПКІ

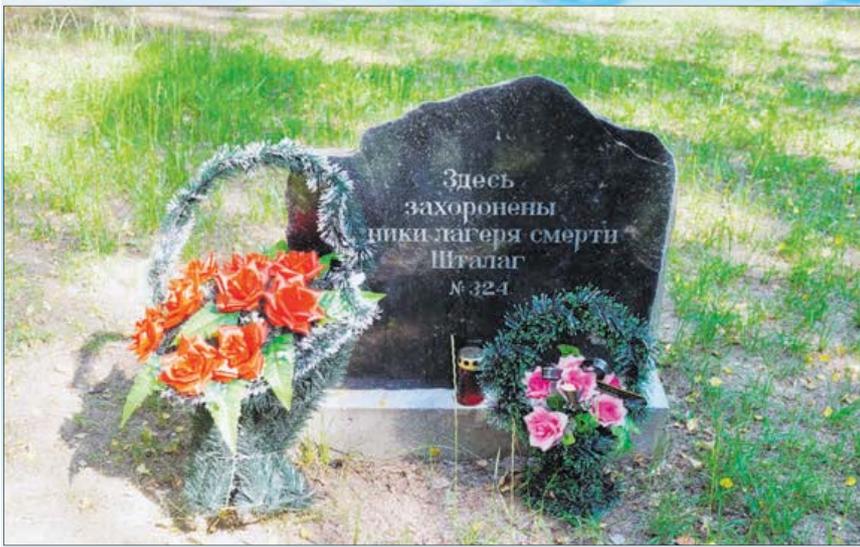
Птушыны гоман вяртае нас у сучаснасць. Разам з Аляксандрам Сявенкам падыходзім да галоўнага манумента, які ўстаноўлены ў памяць вязняў шталага. Гэта стэла

Вязень «Шталага-324» чырвонаарміец Павел Рабінін.

Аляксандр СЯВЕНКА каля стэлы на месцы «Шталага-324».

вышыней у дзясятка метраў. Непадалёку — тры доўгія насыпы, парослыя травой. Гэта і ёсць пахаванні вязняў. Сюды прывозілі астанкі з розных раскопак.

Тут праводзіліся чатыры перапахаванні, кажа Сявенка. Цяпер тут спачывае каля пяці тысяч чалавек, на гарадскіх могілках — яшчэ чатыры тысячы. Каля васьмі тысяч пахаваных на ваенных могілках. Падлікі ваяны адрозныя ад заканчэння вайны — былі створаны спецыяльныя камісіі. Але і сёння ў гісторыі лагера застаецца нямаля белых плям.

— Пошукавая работа актывізавалася напрыканцы 2007 года, калі падчас будаўнічых работ па пра-

з цягам часу і плот, і абеліск прыйшлі ў заняпад, іх прыбралі, а тэрыторыя шталага і пахаванняў зарасла лесам. На гэта месца звярнулі ўвагу амаль праз 20 гадоў. Такім чынам, у сярэдзіне 1960-х на месцы фанернага помніка быў узведзены трывалы мемарыял, дзе цэнтральнае месца займае стэла з надпісам: «У гэтым раёне пахавана больш чым 14 тысяч савецкіх грамадзян, закатаваных і расстраляных нямецка-фашысцкімі акупантамі ў гады Вялікай Айчыннай вайны». Стэлу ўстанавілі работнікі завода карданых валу пры ўдзеле ваеннаслужачых.

За стэлай знаходзіцца бетонная сцяна з барэльефнай выявай

— Гэтыя насыпы трэба спарэдкаваць, надаць ім годны выгляд, — пагаджаецца Аляксандр Сявенка. — У некаторых месцах яны праселі, ніяк не ўказана, хто тут пахаваны. Пасля апошняга перапахавання прайшло нямаля гадоў, таму мы ў Савец ветэрану Гродзенскай вобласці выступаем з ініцыятывай добраўпарадкаваць памятнае месца.

ВЯРНУЦЬ З НЕБЫЦЦЯ

Па матэрыялах мемараў былых вязняў устаноўлена, што ў шталагу размяшчэнне і пастрэненне адбывалася ў адпаведнасці з нацыянальнасцю. Частку вязняў складалі беларусы і ваеннапалонныя іншых нацыянальнасцяў родам з Беларусі, а таксама мясцовыя жыхары, якія былі затрыманы на тэрыторыі Гродзенскага раёна. Праз лагер прайшлі і былі знішчаны каля 30 тысяч яўрэяў. Гэтыя звесткі дазваляюць аднесці тэрыторыю шталага да месца генацыду беларускага народа.

Яшчэ некалькі гадоў назад Савец Гродзенскай абласной арганізацыі Беларускага грамадскага аб'яднання ветэранаў выйшаў з прапановай стварыць на месцы былога «Шталага-324» мемарыял. Сваю прапанову ініцыятары праекта звязваюць з тым, што побач знаходзіцца 6-я асобная механізаваная брыгада і ваенны факультэт ГРДУ імя Я. Купалы. Ужо стала традыцыяй праводзіць тут масавыя патрыятычныя і памятныя мерапрыемствы з удзелам моладзі, ветэранаў, прадстаўнікоў грамадскасці і працоўных калектываў, жыхароў горада. Але месца для ўсіх удзельнікаў не хапае, таму ўрачыстасці праходзяць на дарозе, адкуль потым усе ідуць да стэлы для ўскладання кветак. Пры новым праекце важна прад-

гледзець пляцоўку для масавых мерапрыемстваў.

Новы комплекс можа стаць важным турыстычным аб'ектам Беларусі, бо тут ушаноўваецца памяць аб удзельніках першых абарончых баёў чэрвеня 1941 года, якія тут адбываліся, і мірных ахвярах той страшнай вайны.

— Думаю, варта ўнесці гэты комплекс у спіс гісторыка-мемарыяльных месцаў. З гэтай мэтай мы падрыхтавалі даведку і аддалі ў гарвыканкам. Неабходна, каб гэта тэрыторыя была пад аховай дзяржавы, — заўважае Аляксандр Сявенка.

Спробы па стварэнні новага мемарыяла прымалі і раней, цяпер канцэпцыя пераглядаецца, многае змянілася, тут пачалі будаваць царкву. Між тым ідэя аднаўлення помніка не адышла ў нябыт. Ёсць прапанова азнаёміцца з іншымі помнікамі, якія ўстаноўлены на месцы былых шталагаў.

У першую чаргу трэба звярнуць увагу на брацкія пахаванні і назваць пайменна тых, чые прозвішчы ўдалося вызначыць падчас пошукавых раскопак.

Па словах Аляксандра Сявенкі, вядома каля 1600 прозвішчаў. Усе яны павінны быць адлюстраваны на гранітных плітах. Пакуль многія з

У сувязі з гэтым Аляксандр Сявенка, які дакладна ведае гісторыю шталага, прыгадаў расповед былога ваеннапалоннага, які знаходзіўся ў лагеры зімой 1941—1942 года. У студзені ў шталаг прыбыў эшалон з Бабруйска, у якім было 1200 ваеннапалонных. Калі вагон адчынілі, аказалася, што 800 чалавек у дарозе змерзлі і задыхнуліся. Праз паўгода з гэтага эшалона ў жывых засталіся толькі 60 чалавек.

Пакуль невядома канкрэтная колькасць загінулых. Па адных звестках называецца 14 тысяч, па іншых — ад 18 да 33 тысяч. Магчыма, гэта звязана з не зусім дакладнымі назвамі шталага і яго філіялаў, да таго ж не ўсе мемуарныя звесткі адпавядалі рэальнасці.

Канцэпцыю будучага мемарыяла ўзяліся распрацаваць студэнты факультэта мастацтва і дызайну ГРДУ імя Я. Купалы. Дарэчы, і папярэдні эскіз таксама быў прапанаваны гэтай вучэбнай установай. Праўда, цяпер будзе разглядацца іншая канцэпцыя. Умоўная назва мемарыяла «Каб помнілі». Як паведамілі ў Гродзенскім гарвыканкаме, пытанне знаходзіцца пад кантролем, ім актыўна зай-

Жэтон ваеннапалоннага.

кладцы камунікацый у ваенным гарадку Фолюш былі знойдзены астанкі ваеннапалонных «Шталага-324». Работы тады спынілі, прыйшлі пошукавікі — 52-і асобны батальён Міністэрства абароны Беларусі. Яны знайшлі астанкі 361 савецкага воіна, шэсць салдацкіх медальёнаў і шмат фрагментаў абмундзіравання. Летам 2008 года, падчас другога этапу, былі знойдзены астанкі яшчэ 1333 чырвонаармейцаў. Усіх перапахавалі на гарадскіх могілках, — расказвае Аляксандр Сявенка.

Там жа быў устаноўлены часовы абеліск, які ў хуткім часе быў заменены памятным знакам у выглядзе глыбы з чырвонага граніту, з'явіліся пліты з імёнамі загінулых, якія ўдалося ўстанавіць у ходзе пошуку.

ПАТРЭБНЫ НОВЫ МЕМАРЫЯЛ

У 1946 годзе Гродзенскія абласныя ўлады прынялі пастанову аб увекавечанні памяці воінаў Чырвонай Арміі і партызан, загінулых за Радзіму ў Вялікай Айчыннай вайне. Згодна з гэтым дакументам, было вырашана ўстанавіць помнік у раёне Фолюш, дзе размяшчаўся шталаг. Напачатку помнік уяўляў сабой невялікі пафарбаваны фанерны абеліск з чырвонай зоркай. Знаходзіўся ён у цэнтры брацкіх магіл, якія былі агароджаны невялікім драўляным плотам.

Урачыстасць перапахавання ахвяр «Шталага-324».

Салдацкі медальён з укладшым, знойдзены пры раскопках.

гэтых імёнаў нідзе не ўвекавечаны. Сюды маглі б прыязджаць нашчадкі тых, хто тут загінуў, ушаноўваць іх памяць, пакідаць кветкі і запальваць лампадку каля прозвішча продка.

— Яны аддалі сваё жыццё за будучыню і павінны быць названы пайменна, — упэўнены Аляксандр Сявенка. — Гэтыя людзі гераічна змагаліся з ворагам у першыя дні і месяцы вайны. Значная частка вязняў шталага — людзі знясленыя, параненыя, якіх немцы бралі ў палон на полі бою. Яны не здаваліся да апошняга. Іх прывозілі ў таварных вагонах і выносілі на насілках. Сотні палонных так і не даехалі да лагера.

Укладшы ў медальён чырвонаармейца Паўла Рабінкіна.

маюцца, вядзецца падрыхтоўка неабходных дакументаў для прысваення тэрыторыі «Шталага-324» статусу гісторыка-мемарыяльнага месца.

**Маргарыта УШКЕВІЧ.
Фота Аляксандра СЯВЕНКІ.**

Праект створаны пры фінансавай падтрымцы ў адпаведнасці з Указам Прэзідэнта № 131 ад 31 сакавіка 2022 года.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНЫХ ТОРГОВ В ФОРМЕ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА

Организатор: государственное предприятие «Витебский областной центр маркетинга», 210015, г. Витебск, проезд Гоголя, 5, тел. (0212) 24-63-12.

Продавец: открытое акционерное общество «Витебскоблесурсы», 210034, Витебская обл., г. Витебск, ул. Ленинградская, 193А, тел. (0212) 65-71-98, (0212) 65-71-70.

Лот № 1. Кап. строение с инв. № 200/С-49507 площадью 116,5 кв. м по адресу: Витебская обл., г. Витебск, ул. Горбачевского, 25, наименование – административное здание и магазин, назначение – здание многофункциональное.

Кап. строение с инв. № 200/С-49508 площадью 31,0 кв. м по адресу: Витебская обл., г. Витебск, ул. Горбачевского, 25, наименование – производное, назначение – здание неустановленного назначения. Кап. строение с инв. № 200/С-49509 площадью 91,1 кв. м по адресу: Витебская обл., г. Витебск, ул. Горбачевского, 25, наименование – административное, назначение – здание административно-хозяйственное, составные части и принадлежности: тамбур. Кап. строение с инв. № 200/С-49510 площадью 116,2 кв. м по адресу: Витебская обл., г. Витебск, ул. Горбачевского, 25, наименование – гараж и бытовка, назначение – здание специализированное автомобильного транспорта. Кап. строение с инв. № 200/С-49511 площадью 280,0 кв. м по адресу: Витебская обл., г. Витебск, ул. Горбачевского, 25, наименование – склад, назначение – здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранения, составные части и принадлежности: пристройка. Кап. строение с инв. № 200/С-49512 площадью 2120,0 кв. м по адресу: Витебская обл., г. Витебск, ул. Горбачевского, 25, наименование – материальный склад № 1, 4, 6, назначение – здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранения, составные части и принадлежности: рама, навес, отдельная рама, рама. Кап. строение с инв. № 200/С-49513 площадью 1131,0 кв. м по адресу: Витебская обл., г. Витебск, ул. Горбачевского, 25, наименование – склад № 2, 3, 5, назначение – здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранения, составные части и принадлежности: пристройка, рама, навес.

Кап. строение с инв. № 200/С-59949 по адресу: Витебская обл., г. Витебск, ул. Горбачевского, 25, протяженность – 389,30 м, наименование – тепловая сеть, назначение – сооружение специализированное энергетики. Кап. строение с инв. № 200/С-106672 площадью 6470,0 кв. м по адресу: Витебская обл., г. Витебск, ул. Горбачевского, 25, благоустройство территории, наименование – благоустройство территории, назначение – сооружение многофункциональное, составные части и принадлежности: проезжая часть, пешеходная часть, ограждение, трое ворот, бетонная площадка, три калитки, подпорная стена. Вышеуказанные объекты находятся на зем. участке с кадастровым № 2401000030000092 площадью 1.3306 га по адресу: Витебская обл., г. Витебск, ул. Горбачевского, 25, целевое назначение – земельный участок для содержания и обслуживания универсальной отстойной базы (право постоянного пользования). Кап. строение с инв. № 200/С-59954 по адресу: Витебская обл., г. Витебск, ул. Горбачевского, 25, протяженность – 35,8 м, наименование – хозяйственная канализационная сеть, назначение – сооружение специализированное коммунального хозяйства. Кап. строение с инв. № 200/С-59955 по адресу: Витебская обл., г. Витебск, ул. Горбачевского, 25, протяженность – 426,45 м, наименование – электрическая сеть, назначение – сооружение специализированное коммунального хозяйства. Кап. строение с инв. № 200/С-59956 по адресу: Витебская обл., г. Витебск, ул. Горбачевского, 25, протяженность – 57,85 м, наименование – водопроводная сеть, назначение – сооружение специализированное водохозяйственного назначения. Кап. строение с инв. № 200/С-59957 по адресу: Витебская обл., г. Витебск, ул. Горбачевского, 25, протяженность – 70,75 м, наименование – ливневая канализационная сеть, назначение – сооружение специализированное коммунального хозяйства.

Обременение: № 1/2015 от 02.02.2015 сроком по 31.12.2023, № 2/09/2663 от 03.01.2022 сроком по 11.10.2022, № 1/09 от 01.11.2022 сроком по 31.10.2023, № 15/10 от 11.11.2022 сроком по 13.11.2023, № 16/09 от 29.11.2022 сроком по 05.12.2023, № 18/09 от 18.02.2023 сроком по 13.02.2024, № 19/09 от 10.05.2023 сроком по 01.06.2024, договор № 20/09 от 10.05.2023 сроком по 21.05.2024.

Нац. цена: 590 864,25 бел. руб. с учетом НДС. Задаток: 59 086,42 бел. руб.

Дата, время и место проведения повторного аукциона: 07.07.2023 в 15.00 по адресу: г. Витебск, проезд Гоголя, 5, в ККУП «Витебский областной центр маркетинга». Заявления на участие в аукционе со всеми необходимыми документами принимаются в рабочие дни с 9.00 до 17.30 по адресу: г. Витебск, проезд Гоголя, д. 5 в ККУП «Витебский областной центр маркетинга». Срок внесения задатков и окончания приема документов: с 07.06.2023 с 8.30 по 06.07.2023 до 17.30. Ранее опубликованное извещение: газета «Звязда» 11.01.2023, 15.04.2023. Задаток перечисляется на р/с ККУП «Витебский областной центр маркетинга» № BY93MTBK301200010933006672 ЗАО «МТБанк» г. Минск, БИК МТБВКВ22, УНП 390477566, код операции – 40901.

Условия повторного аукциона. Победитель аукциона (единственный участник аукциона, выразивший согласие на приобретение предмета аукциона по начальной цене и в соответствии с условиями, в течение 10 (десяти) раб. дней со дня проведения аукциона возместит затраты на организацию и проведение аукциона, в т.ч. расходы, связанные с изготовлением и предоставлением участникам аукциона документации, необходимой для его проведения, возместит расходы по проведению независимой оценки на р/с, указанный в протоколе аукциона; подписать с Продавцом договор купли-продажи предмета аукциона согласно представленному Продавцом проекту договора купли-продажи после согласования сделки и договора купли-продажи к ОАО «Белресурсы» – управляющей компании холдинга «Белресурсы», на основании 30 (тридцати) рабочих дней со дня проведения аукциона оплатить предмет аукциона в течение 30 календарных дней после заключения договора купли-продажи; оплата расходов по гос. регистрации договора купли-продажи и перехода права собственности на недвижимое имущество осуществляется за счет Покупателя. С проектом договора можно ознакомиться у Организатора торгов по адресу: г. Витебск, проезд Гоголя, 5, каб. 4. Условия договора купли-продажи могут быть изменены с учетом замечаний ОАО «Белресурсы» – управляющей компании холдинга «Белресурсы» в ходе согласования сделки и договора купли-продажи. Расходы Продавца по проведению независимой оценки составляют 3619,44 бел. руб. с учетом НДС.

Аукцион проводится в порядке, установленном постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 12.07.2013 № 609. Лица, желающие участвовать в аукционе, обязаны подать организатору аукциона заявление на участие в аукционе, подписать соглашение установленной формы с приложением документов: документ, подтверждающий внесение суммы задатка на р/с/счет, указанный в извещении, с отметкой банка; р/с, лицом или индивидуальным предпринимателем РБ – копия документа, подтверждающего гос. регистрацию; р/с, лицом или индивидуальным предпринимателем РБ – копия документа, подтверждающего регистрацию иностранного р/с, лицом – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны учреждения (выписка должна быть произведена не ранее шести месяцев до подачи заявления на участие в торгах) либо иное эквивалентное доказательство кор. статуса в соответствии с законодательством страны учреждения с нотариально засвидетельствованным переводом на белорусский или русский язык; представителем р/с, лицом РБ – доверенность, выданная в установленном законодательством порядке (кроме случаев, когда кор. лицо представляет); представителем иностранного р/с, лицом или индивидуальным предпринимателем РБ – нотариально удостоверенная доверенность, представителем иностранного р/с, лицом, иностранного физ. лица – доверенность, легализованная в установленном законодательством порядке, с нотариально засвидетельствованным переводом на белорусский или русский язык. При подаче документов заявителем (его представитель) предъявляет документ, удостоверяющий личность, руководитель р/с, лицо – также документ, подтверждающий его полномочия. Информация об окончательных суммах затрат на организацию и проведение аукциона, в том числе расходов, связанных с изготовлением и предоставлением участникам аукциона документации, необходимой для его проведения, письменно доводится до сведения участников до начала проведения аукциона. Организатор аукциона вправе в любое время, но не позднее чем за 3 дня до даты проведения аукциона, отказаться от проведения аукциона.

Доп. информацию по торгам можно получить по тел.: (0212) 24-63-12, (29) 510-07-63, e-mail: vcm74@mail.ru, marketvit.by. Ознакомиться с предметом торгов можно по предварительному согласованию с Продавцом по тел.: +375 (33) 3078303, Ковалева Евгения Александровна, +375 25 5150244, Кадушкевич Виктория Александровна.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА

по продаже не завершенных строительством незаконсервированных жилых домов, в том числе не завершенных строительством жилых домов, сроки консервации и завершения строительства которых истекли, с одновременной продажей земельных участков в частную собственность

Организатор: государственное предприятие «Витебский областной центр маркетинга», 210015, г. Витебск, проезд Гоголя, дом 5, тел.: (0212) 24-63-12, (029) 510-07-63, e-mail: vcm74@mail.ru, www.marketvit.by.

Лот № 1. Не завершенный строительством незаконсервированный жилой дом (фундамент – бутобетон, площадь застройки – 33 кв. м) по адресу: Витебская обл., Витебский р-н, Зароносский с/с, д. Заронос, ул. Полевая, 2 и земельный участок с кадастровым № 221282904601000006 площадью 0,2044 га для строительства и обслуживания жилого дома в частную собственность по адресу: Витебская обл., Витебский р-н, Зароносский с/с, д. Заронос. Ограничение охранная зона ЛЭП напряжением до 1000 В, водохозяйственная зона озера Зароносского.

Начальная цена предмета аукциона (в т.ч. не завершено строительство жилого дом/зем. участка): 3716,01 (1058,81/2657,20) бел. руб. Задаток: 371,60 бел. руб. Удельный вес стоимости не завершенного строительством жилого дома в начальной цене предмета аукциона – 28,49 %.

Реквизиты для внесения задатка по лоту № 1: р/с: BY14AKBB3604 3140627462000000 в ОАО «АСБ Беларусбанк» г. Минск, БИК АКBBVY2X, УНП 300965239, код операции 40901. Получатель платежа: Зароносский сельсовет.

Дата, время и место проведения аукциона: 21.06.2023 в 15.00 по адресу: Витебская обл., г. Витебск, проезд Гоголя, д. 5, ККУП «Витебский областной центр маркетинга». Срок внесения задатка и приема документов: с 8.30 07.06.2023 до 17.30 20.06.2023. Заявления на участие в аукционе со всеми необходимыми документами принимаются в рабочие дни с 9.00 до 17.30 по адресу: г. Витебск, проезд Гоголя, д. 5 в ККУП «Витебский областной центр маркетинга».

Условия для победителя аукциона либо единственного участника несостоявшегося аукциона: в течение 10 раб. дней со дня утверждения в установленном порядке протокола о результатах аукциона либо после признания аукциона несостоявшимся: внести плату за предмет аукциона, возместит затраты на организацию и проведение аукциона, в т.ч. расходы, связанные с изготовлением и предоставлением участникам документации, необходимой для его проведения; обратиться за государственной регистрацией прав, ограничений (обременений) прав на земельный участок в течение двух месяцев со дня утверждения в установленном порядке протокола аукциона до исполнения обязательств перед государством. Назначение земельного участка в соответствии с единой классификацией назначения объектов недвижимого имущества: земельный участок для размещения объектов усадебной застройки (строительство и обслуживания одноквартирного (блокированного) жилого дома, обслуживания зарегистрированной организацией по государственной регистрации недвижимого имущества, прав на него и сделок с ним; квартиры в блокированном жилом доме). Инженерные коммуникации и сооружения на земельном участке отсутствуют. Условия инженерного развития инфраструктуры застраиваемой территории устанавливаются проектной документацией.

Аукцион проводится в порядке, установленном Положением «О порядке продажи не завершенных строительством незаконсервированных жилых домов, дач с публичных торгов», утвержденным постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 23.03.2018 № 220.

Для участия в аукционе приглашаются граждане РБ, консолидированные участники (двое и более граждан РБ), которые в установленном в извещении срок подадут заявление об участии в аукционе с указанием предмета аукциона, представляющий документ, подтверждающий внесение суммы задатка на текущий (расчетный) банковский счет, указанный в извещении, с отметкой банка, заключают с организатором аукциона соглашение о правах, обязанностях и ответственности сторон в процессе подготовки и проведения аукциона. Предоставляются: гражданном РБ – копия документа, удостоверяющего личность без нотариального засвидетельствования; представителем гражданина РБ – доверенность, оформленная в соответствии с требованиями законодательства; консолидированными участниками – оригинал и копия договора о совместном участии в аукционе и доверенность. Аукцион состоит при наличии не менее 2 участников в отношении каждого предмета аукциона.

Победитель аукциона – участник, предложивший наибольшую сумму, указанную в извещении, с отметкой банка, заключает с организатором аукциона соглашение о правах, обязанностях и ответственности сторон в процессе подготовки и проведения аукциона. Информация об окончательных суммах затрат на организацию и проведение аукциона, в том числе расходов, связанных с изготовлением и предоставлением участникам аукциона документации, необходимой для его проведения, письменно доводится до сведения участников до начала проведения аукциона. Всем участникам предоставляется право ознакомления с документацией, а также возможность осмотра на местности предмета аукциона. Конг. тел.: (0212) 24-63-12, (029) 510-07-63, e-mail: vcm74@mail.ru, www.marketvit.by

РУП «ИНСТИТУТ НЕДВИЖИМОСТИ И ОЦЕНКИ» (Организатор аукциона)

извещает о проведении открытого аукциона по продаже имущества, принадлежащего ОАО «Несвижский завод медицинских препаратов»

Аукцион состоится 10.07.2023 в 11.00 по адресу: г. Минск, ул. Комсомольская, д. 11, 3-й этаж, каб. 4.

Лот № 1 в составе:

1. Здание центрального материального склада, инв. № 621/С-1073, 461,5 м². Обременение: аренда.
2. Проходная будка биомасса, инв. № 621/С- 14506, 9,3 м².

Адрес: Минская обл., Несвижский р-н, Несвижский с/с, п. Альба, ул. Заводская, 1/ 15; 1.

Земельные участки:

1. 624283500601000206, 0,2490 га;
2. 624283500601000205, 0,185 га.

Право постоянного пользования. Начальная цена с НДС 20 % – 578494,96 руб. Задаток – 57849,09 руб. Шаг аукциона – 5 %.

Порядок оформления участия в аукционе, порядок его проведения, а также определения лица, выигравшего аукцион, содержится в информации о проведении аукциона, опубликованной на сайте Организатора аукциона – ino.by. Задаток перечисляется на р/с BY85BAPB3012780290010000000 в ОАО «Белгрупппромбанк», БИК BAPBVY2X. Получатель – РУП «Институт недвижимости и оценки», УНП 190055182.

Окончание приема заявлений и задатка – 06.07.2023 в 11.00. Организатор аукциона: 220030, г. Минск, ул. Комсомольская, 11, пом. 9, ☎ 8 (017) 324-70-57, 8 (029) 356-90-03, 8 (029) 550-09-52 • www.ino.by • e-mail: torgi@ino.by УНП 190051822

Центр Промышленной Оценки • ОРГАНИЗАЦИЯ АУКЦИОНОВ • ОЦЕНКА ВСЕХ ВИДОВ ИМУЩЕСТВА

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА

Организатор аукциона: ЗАО «Центр промышленной оценки», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, офис 1703. УНП 191021390

Продавец: ОАО «МЗОР», г. Минск, ул. Октябрьская, 16. УНП 100868495

Предмет аукциона (одним лотом) Месторасположение – г. Минск, ул. Октябрьская, 16

Производственная база в составе: производ. корпуса (1130,5 кв. м, 500/С-49698; 4340,5 кв. м, 500/С-53224), диспетчерская (54,7 кв. м, 500/С-53618), здание специализир. иного назначения (литейный цех) (5684,8 кв. м, 500/С-47329), компрессорная (473,6 кв. м, 500/С-54017), электротель термическая (39,8 кв. м, 500/С-54018), здание весовой (24,3 кв. м, 500/С-54019), административно-хоз. корпус (232,4 кв. м, 500/С-49697, составные части: проходы, площадки, подокон. путь, дорожки, подпор. стены, бордюры, ограждения, ворота, калитка, лестницы), склад (2328,4 кв. м, 500/С-53297), склады (895,5 кв. м, 500/С-53808), склады, гаражи (45,6 кв. м, 500/С-53897), склады, администр. помещения, агрегатные (563,7 кв. м, 500/С-53846), инженерный корпус (3348,6 кв. м, 500/С-46093), административно-производ. корпус № 4 (19710,5 кв. м, 500/С-53638), склад (2193,5 кв. м, 500/Д-708019487), строительный цех (507,9 кв. м, 500/С-53845), насосная станция автоматич. пожаротушения (194,4 кв. м, 500/С-54016), станция очистки сточных вод (305,1 кв. м, 500/С-54015), градирня (39,1 кв. м, 500/С-55130), ливневая канализация сет. (1077,5 кв. м, 500/С-1029279), хозяйственно-питьевая водопров. сет. (973,2 кв. м, 500/С-1029266), тепловая сет. (236,7 кв. м, 500/С-1029272). Иное имущество, входящее в состав лота: газопровод внутрицеховой (инв. № 12050078), внеш. электроснабжение складского корпуса (инв. № 12020054), витриплощадочные кабельные сети (инв. № 12020085), котлоурд из алюминиевых труб 3-4 корт. (инв. № 12080111), площадка для складирования песка (травины, инв. № 11010193), склад баллонов с кислородом (инв. № 10020284), склад для хранения баллонов с аммиаком (инв. № 10020280), склад мет. инструментов (инв. № 10020810), склад макулатуры (инв. № 10020877), оборудование РП-2 (инв. № 13041173), конденсат. установки (инв. № 13041182, 130402277, 13040260, 13040159, 13040165), трансформатор силовой (инв. № 13041169), ТП (инв. № 13040099, 13040120), комплекты ТП (инв. № 13040082, 13040053, 13040030), комплект. распр. устрой. 6КВ (инв. № 13040024), конденсат. установка низ. нап. (инв. № 13040188), лифты груз. (инв. № 28240022, 28240013, 28240065, 28240036, 28240059, 28240042), лифт грузопос. (инв. № 28240071), объекты растительности: береза бородчатая (инв. № 20054010), вишня, 4 шт. (инв. № 20054002), груша (инв. № 20010005), яблоня (инв. № 20054008), липа мелколистая, 3 шт. (инв. № 20054005), газоны, 10 шт. (инв. № 20054004)

Сведения о земельном участке: предоставлен продавцу для размещения объектов иного назначения на праве временного пользования пл. 5,1481 га (срок действия по 31.08.2029).

Ограничения (обременения) прав на земельный участок: расположен в водоохран. зоне; в охр. зонах электр. сетей (пл. 0,0134 га), зонах сетей и сооружений водоснабжения (пл. 0,5680 га), канализации (пл. 0,1920 га), теплоснабжения (пл. 0,4260 га), объектов газораспределит. системы (пл. 0,0024 га), недвижимых матер. историко-культур. ценностей (пл. 0,5035 га)

Обременения по лоту: площади здания частично сданы в аренду. Здание с инвентар. номерами 500/С-53224 находятся в залоге у банка. Более подробную информацию по залого и арендаторам можно узнать у организатора аукциона.

На территории лота расположено защитное сооружение гражданской обороны, которое не входит в состав лота.

Пкупатель одновременно с подписанием договора купли-продажи недвижимости заключает с Продавцом предварительный договор аренды на часть капитального строения инв. № 500/С-49698 (комната № 4 (подстанция) 33,6 кв. м, и комната № 5 (подстанция) 52,0 кв. м). Договор аренды Пкупатель обязуется заключить с Продавцом в течение 2 рабочих дней с момента перехода права собственности на объект недвижимости. С предварительным договором о заключении договора аренды части капитального строения можно ознакомиться на сайте организатора аукциона www.cpo.by.

В соответствии с градостроит. проектом детального планирования, на зем. участках, на которых расположены предметы аукциона, предусмотрено размещение объектов торгово-развлекат.. выставочнo-музейного, музейно-просветит. назначения

Начальная цена лота с НДС 20 % – 30 130 711,14 бел. руб.

Задаток 1% от начальной цены предмета аукциона в белорусских рублях перечисляется на р/с BY47BELB3012002850000300226000 в ОАО «Банк Белгос» БИК BELBYVY2X, УНП 191021390, получатель платежа – ЗАО «Центр промышленной оценки»

Срок подписания договора купли-продажи: 30 (тридцать) рабочих дней после проведения аукциона

Условия оплаты предмета аукциона

Если между продавцом и покупателем (победитель аукциона в единственном участнике аукциона, согласившийся приобрести предмет аукциона по начальной цене, увеличенной на 5%) в течение срока, установленного для подписания договора купли-продажи, не достигнута договоренность по срокам и о порядке оплаты предмета аукциона, такая оплата должна быть произведена в течение 30 (тридцати) рабочих дней после заключения договора купли-продажи

Победитель аукциона либо единственный участник аукциона, согласившийся повысить начальную цену на 5%, обязан возместить организатору торгов затраты на их проведение и оплатить вознаграждение 0,15 % от цены продажи лота в течение 3 (трех) дней после проведения аукциона.

Порядок проведения аукциона, оформления участия в аукционе, определения лица, выигравшего аукцион, а также возмещения затрат и оплаты вознаграждения за организацию аукциона, оговорен в Условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов www.cpo.by

Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время до объявления его проданным без объяснения причин снятия

Дата и время проведения аукциона: 10.07.2022 в 12.00 по адресу: г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, офис 1703, ЗАО «Центр промышленной оценки»

Дата и время окончания приема документов: 07.07.2022 до 17.00 по адресу: г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, офис 1703, ЗАО «Центр промышленной оценки»

Контактные телефоны: +375 17-280-36-37; +375 44-704-92-06. www.cpo.by. E-mail: auction@cpo.by

ЗАО «БелБанкротАукцион», организатор торгов по продаже имущества ЗАО «Ритейл Менеджмент ОС» (УНП 633174745), объявляет о проведении 20.06.2023 г. в 09.00 публичных торгов в электронной форме.

Перечень имущества и информация об условиях торгов размещены на сайте электронной торговой площадки: bankruptorg.by.

З ГЛЫТКОМ «ПАВЕТРА»

АМАЛЬ У ПАДАРУНАК

Скажаце, пералічанае на аматара, бо сучасныя турысты аддаюць перавагу высокага ўзроўню камфорту? Ды і для гаспадароў аграгурызм нярэдка становіцца бізнесам з усімі яго законамі. Не могу не пагадзіцца. Але добра, што ўсё ж трапляюцца людзі, якія робяць акцэнт не столькі на заробку, колькі на вывучэнні і папулярызацыі гісторыі, народных традыцый, звычак, кухні. Ёсць людзі, для якіх гэта не столькі работа, колькі хобі. Як выглядае, Іна адна з такіх.

Гэты дом яна купіла зусім выпадкова, тады ёй так падавалася, а цяпер яна лічыць, што лёс настолькі ва вёў сюды, у невядомаму раней невялікую вёску Драгінскага раёна. Яна, мінчанка ў трэцім пакаленні, ніколі не чула пра тое Захляценне, ні сваякоў тут не было, ні знаёмых.

Паводле слоў Іны, нарадзілася і вырасла ў Мінску, там вучылася, працавала. А яе быў свой невялікі бізнес, па яго справах нейкі час працавала ў Расіі. Але крызіс 2010 года паўплываў на стан спраў не

акунулася ў справы, — расказвае Іна. — Мая суседка, Любоў Паўлаўна Брашко, стала жанчына, стала мне добрым сябрам. Неяк Любоў Паўлаўна мімаходзь спытала, ці не хачу я сабе хачіну ў якасці дачы, усяго за 25 кіламетраў ад Белаазёрска. Дом прапаноўваўся фактычна ў падарунак. Як высветлілася, хата ў Захляценні стаяла зачыненая ўжо чвэрць стагоддзя, а гаспадыня вельмі не хацела, каб дом яе дзяцінства знеслі. І з'ездзіла тады паглядзець, не столькі з цікаўнасці — найбольш, мабыць, з вятлівасці.

А ХІБА ТУТ ЁСЦЬ ХАТА?

Разгледзець пабудову ў зарасніц з сонтай дзікіх спіў (калі карчавалі, іх палічылі), паваленымі дрэвамі, непразлым хмызняком, старымі яблынямі аказалася не так проста. Потым, калі прыйшла ў сельсавет афармляць участак, там здзівіліся: «А хіба ў тым месцы ёсць дом?»

А тады, неяк праціснуўшыся па тых джунглях, літаральна застыла перад аграмадным, раскошным, векавым

светлілася, яго аднекуль перавезлі. Магчыма, у кампанію перасялення хутароў. Па ўсім відаць, што хата пабудовы пачатку XX стагоддзя, двухметровая столь, планіроўка — усё на тое ўказвае. Куфар вась застаўся аўтэнтычны...

А яшчэ хата мне, як ні дзіўна, нагадала пра бабулю. Бабуля Вольга Ціханаўна — адно з самых цёплых успамінаў дзяцінства. Яна была вялікай майстрыхай, рукадзельніцай, што дапамагло ёй выжыць у вайну. Яна ткала, шыла, вышывала, вязала пуховыя хусткі... І тут адчувалася атмосфера ўмелай гаспадыні. Адсюль, думаю, і энергетыка дома: у ім жылі нястомныя працаўнікі.

шылі ператварыць у аграсядзібу. Віктар Яўгенавіч па-ранейшаму працуе ў музычнай школе, а яна цалкам займаецца сваім праектам.

— Мне гэта цікава, я разумела, што гэта маё, што ў гэтай справе таксама ёсць магчымасць самарэалізацыі. Ну і муж задаволены, што я заўсёды дома, а не занятая сваім бізнесам у рэжыме: 24/7. Мы разумеем, што вялікіх грошай не заробім, і мэта такую не ставім. Мне цікава, каб усё было так, як мы хочам, як уяўляем сабе.

Яна з задавальненнем ездзіць па вёсках, купляе старыя ручнікі, пакрывае, выштыгвае рэчы. У краі бездзежскіх фартушкоў знайшлі такую прыга-

АДПАЧЫНАК НА «БАЛІ»

Ходзім з гаспадыняй па вялікім падворку, і не перастаю здзіўляцца, як тут усё цікава арганізавана: кветнік па прыняцце саду няспыннага цвіцення, далей невялікі малады грушавы сад, за ім — плантацыя вішань, некалькі кустоў малін і буякоў — усё для турыстаў. Пасярэдзіне вялікі кустысты ядловец не парушае агупную карціну, а наадварот, глядзіцца вельмі нават да месца. Аказалася, тут быў напauразвалены хлеб, яго знеслі, а гаспадыня ў першы ж год пасадзіла куст ядлоўцу. На месцы былога хлеба, дзе стаяла карова, расліна пачувае сабе вельмі камфортна.

Ну, і вянец гэтага прыроднага царства — дуб. У сярэдзіне мая, калі ўсё кругом буяла зялёнай лістогай, гэты гмах яшчэ і не думаў распуськацца.

Як растуначыла гаспадыня, дуб зімоў, ён толькі леташняе лісце скінуў у сававіку, а цяпер вась няспешна збіраецца выпусціць з пушышак зеляніну. Іна ўсё вывучае, усім цікавіцца. Спецыяліста лягса прыводзіла, каб дапамог вызначыць узрост дуба. Сказалі, што дакладна больш за сто гадоў дрэву. Як высветліла, тут раней былі спрэс дубровы. Пасля актыўнай фазы меліярацыі расліны свет стаў мяняцца, дубоў значна паменела.

Муж таксама захаліўся садаводствам, аднаўляе старыя яблыні. Яна вырошчвае розныя сарты руж, сказала, што мае намер павялічваць іх прысутнасць на падворку. Адным словам, старая хата ў такім цудоўным садзе зайграла нейкімі новымі краскам і адценнямі. Гэта ацанілі многія, хто пабываў. Адна турыстка са сталіцы ўжо чацвёрты раз прыязджала: Недалёка музей Напалеона Орды, Моталь з яго музеямі. «Тут зусім побач — Спорыскі заказнік, мы акружаныя балотамі. Цяпер я актыўна занялася вывучэннем эканіфраструктуры, экалагічных сцэжын, на гэта ёсць попыт у сучаснага турыста,

важна валодаць інфармацыяй, — лічыць гаспадыня аграсядзібы. — Побач з намі ўнікальны музей «Бездзежскі фартушок». Для тых, хто хоча ўбачыць нешта новае, праграма знойдзёцца».

Таксама ў планах гаспадыні зрабіць у хаце невялікую выстаўку рэпрадукцый з альбомаў Луізы Бойд. Гэта вядомая падарожніца, што вывучала жыццё Палесся ў пачатку XX стагоддзя. Там жа бездань інфармацыі пра жыццё гэтага краю ў пачатку стагоддзя, пра рамёствы, побыт, святы. «У мяне ёсць не толькі кніга, але здымкі ў электронным выглядзе, іх толькі трэба належным чынам аформіць. Вось сюды, на кухню, — паказвае, — думаю павесіць ілюстрацыю працэсу выпечкі хлеба. Будзе нагляднасць для экскурсій».

Цяпер ёй і мама парадзіла дае па ўладкаванні аграсядзібы. Мама ідзе 87-ы год. Яна прадала кватэру ў Мінску, яе купілі кватэру ў Белаазёрску, цяпер яна жыве побач з дачкою. Любіць беларускую літаратуру, чытае па-беларуску і прозу, і вершы. Радуецца, што дачка знайшла сабе ў новай справе.

Яшчэ Іна паспяхова рэалізоўвае сабе як гаспадыню, яна цудоўна гатуе. Апельсінавы кекс, якім мы частаваліся, у роце раставаў. Разыначку прыдавайце яе фірмовыя травяны чаі. Здоўнасці, відаць, ад прабулі-францужанкі. Некалі прадзед у Польшчы пазнаёміўся з прыгажуняй Канстанцыяй і прывёз яе ў Беларусь. Гэта асобная цэлая гісторыя. Але сямейнае паданне гаворыць, што Канстанцыя ўмела ўсё. Па ёй пайшлі, як відаць, і дачка, і ўнучка, і праўнучка.

Чаму «Паветра»? — пытаюся пра назву аграсядзібы. «Ведаеце, — расказвае, — ляжу ў гамаку, гляджу ў нябёсы, думаю пра лёсы сусвету, і раптам такім лёгкім прыемным ветрыкам павее на твар — проста адчула смак паветра. Яно ж тут чыстае, прызрае. І так хораша на душы зрабілася. Нібы хто спрашалаў гэтую назву».

Святлана ЯСКЕВІЧ,
Драгінскі раён.

Фота аўтара
і з архіва герані.

Сядзіба «Паветра».

КАЛІ Ё ДАМЕ ГАСПАДАР

Адным словам, Іна жыла ў Белаазёрску і пакрысе ўладкоўвала гэтую хату. Наймала людзей: дапамагалі расчышчаць, зносіць лішняе. Так набываў абрысы падворак, з'явілася агароджа. Некаторыя суседзі назіралі за ўсім гэтым з пэўнай доляй іроніі. Адзін нават прама сказаў: «Яна адсюль праз год уцячэ». Ды, як высветлілася, яны глыбока памыляліся. Потым давялося прызнаваць сваю памылку.

Неяк па рэкамендацыі суседа яна напрасіла вясцоўца паставіць агароджу. Віктар дапамог гэта зрабіць, потым прыходзіў пакасіць, яшчэ нешта зрабіць па гаспадарчы. Як каза Іна Леанідаўна, ён стаў прыглядацца да яе, ну і яна прыглядалася. Чым скончыліся тэя атледзіны, цяпер вядома. Родак — гэта іх агупнае прозвішча. Узнікла каханне, стварылі сям'ю, пасяліліся ў гэтым доме. Пражылі ў ім два гады. Вада была з калодзежа, ніякіх выгод. «Як я перахлынула столькі часу ў такіх спартанскіх умовах, не ведаю, — смяецца жанчына, — не заўважала нават, усё клопаты на дваіх дзялілі, чешыліся адно адным». Цяпер яна ведае, што позняя каханне самае трывалае.

Потым муж з жонкай купілі другі дом, больш дыхтоўны, уладкавалі яго, цяпер жывуць там. Ён на адной вуліцы, тры хвіліны хадзьбы, а гэты ра-

жосць нескладана. Пакой у хаце яна ўладкавала цалкам у вясковым стылі. Усе ручнікі, сурвэтки, поцілкі тканьня, зробленыя рукамі ўмеліц, рэстаўравалі нават старыя крэслы. Бацькі мужа падарылі стардаўні ложак, які арганічна ўпісаўся ў інтэр'ер.

Цяпер тут на пачэсным месцы вісіць вышыванка бабулі Іны. Яе маці вельмі даражыла ёю, паўсюль вазіла з сабой, а калі пабывала ў дачкі, наведвала музей «Бездзежскі фартушок», то вянляла з шафы сваю дарагу рэліквію і аддала дачцэ.

Тыя ружы, выштыгвае бабуляй Вольгай, калі ёй было 75 гадоў, цяпер змешчаны за рамкай насупраць увахода. Нядаўна тут зрабілі вялікі драўляны стол, падвялі на кухню цёплую ваду. У планах — абсталяваць санвузел з былой каморы. А пакуль турысты абыходзяцца летнім душам. Да яе едуць тэя, хто шукае цішыні, спакою, сузірання прыроды. Кампаніі дачкі і пачатку, дзе паставілі канапкі і столік, тут можна выпіць кавы. Дык госці называлі той закуток «Балі», бо там папараць расце. Ад іх пачула: «Пойдзем на Балі». Самой спадабалася, цяпер будзе казачь гасцям, што на Купалле на тым «Балі» папараць-кветку можна пашукаць.

ІНА РОДАК.

лепшым чынам, а тут яшчэ дабавіліся асабістыя праблемы. Адным словам, крыху больш за дзесяць гадоў таму яна разышлася з мужам, засталася з даўгамі-кредытамі, дачкой-студэнткай і дэфіцытам душэўнай раўнавагі. Казала, што яшчэ з пачатку 2000-х з'явілася адчуванне, што мегаполіс не яе стыхія. А тут быццам бы і нагода нешта перамяніць. Адным словам, вырашыла з'язджаць з Мінска, заадно ратаваць астаткі бізнесу ў Белаазёрску (раней там было ў яе невялікае прадстаўніцтва).

— Я зняла кватэру ў гэтым невялікім горадзе і з галавой

дубам. Ён быў як увасабленне нечага сапраўднага, непакіснага. Той дуб, мабыць, усё і вырашыў. Раптам адчула, што вась тут ёсць будучыня, тут абавязкова чакае нешта добрае. Ё ўзялася за афармленне дома.

Найперш давялося расчышчаць участак, карчавалі лішнюю расліннасць, ачышчаць ад хламу дом. Важна, што хата была сухая, нідзе не назіралася слядоў сырчасці або ціпелі. Падлога, столь, сцены — усё захавалася ў здавальняльным стане. «Наогул, дом мае вельмі добрую энергетыку, — кажа гаспадыня. — Цяпер і госці мае нярэдка заўважаюць. На гэтым месцы дом стаіць з 1960-х гадоў. Але, як вы-

(Заканчэнне.
Пачатак на 1-й стар.)

Сваё. Роднае

ТУР ДЭ ДУБРОЎНА

Захавальнікі часу

ЦЭНТР даследаванняў беларускай культуры, мовы і літаратуры НАН Беларусі і Беларускі дзяржаўны архіў кінафотафонадакumentaў падпісалі пагадненне аб супрацоўніцтве. Удзельнікі ўрачыстай сустрэчы выказалі ўпэўненасць, што яны дасць штуршок для развіцця даследаванняў і папулярызавання дакументальнай спадчыны, якая да гэтага часу застаецца не ў поўнай меры ацэненай і даступнай шырокай грамадскасці.

Навукоўцы перадалі архіву лічбавую копію навукова-даследчага фільма «Старажытны беларускі народны тэатр». Унікальны экранны артэфакт быў створаны ў 1962 годзе не сіламі работнікаў тэлебачання ці кінастудыі, а выключна намаганнямі навукоўцаў па ініцыятыве вядучых спецыялістаў у галіне гуманітарных даследаванняў Гур'я Барышава, Алега Саннікава і Уладзіміра Няфёда. Гэтыя вучоныя працавалі, калі тэатразнаўства, фалькларыстыка знаходзіліся на этапе становлення. Яны зрабілі вялікі ўклад у развіццё айчынай навукі.

Ужо ў той час вучоныя расцэнвалі здымкі як інструмент навуковага разгляду і як выдатную магчымасць зафіксаваць тэатральныя традыцыі. Работа стала магчымай ў тым ліку і дзякуючы магутнай падтрымцы тагачаснага дырэктара Інстытута мастацтвазнаўства, этнаграфіі і фальклору Пятра Глебкі.

— Уражвае, наколькі грунтоўны быў падыход да стварэння дадзенай стужкі. Інтэнсіўная падрыхтоўка заняла паўтара года. Мне ўдалося ўзяць дакументы ў цэнтральным навуковым архіве акадэміі, убачыць загады і распараджэнні, якія тое пацвярджаюць, паказваюць, як узнікла задумка, каго пасылалі на сустрэчы з носьбітамі тэатральнай традыцыі, — падзяліўся кандыдат мастацтвазнаўства Канстанцін Рэмзішэўскі.

Сёння падобныя артэфакты надзвычай запатрабаваныя. Супрацоўнікі вядучых кінаархіваў розных краін свету збіваюць абутак у пошуку стужак, знятых у 1920—1940 гады, якія знаходзяцца ў прыватных калекцыях. Часам нашчадкі тых, хто прыводзіў такія здымкі, нават не ўсведамляюць гісторыка-культурную каштоўнасць падобнага матэрыялу.

Загачык аддзела тэатральнага мастацтва, доктар мастацтвазнаўства Вераніка Ермалінская заўважыла, што кінадакументы з'яўляюцца важнай крыніцай для навуковых даследаванняў у гуманітарнай навуцы:

— Дакументальнае кіно — люстэрка эпохі, а людзі, якія зберагаюць такія дакументы, — захавальнікі часу.

Бясспрэчна, цэснае супрацоўніцтва вучоных з Беларускім дзяржаўным архівам кінафотафонадакumentaў дазволіць не толькі знаходзіць і папулярызаванаць новую інфармацыю, але і прывіваць пэўную культуру, звязаную з выкарыстаннем падобных крыніц. На жаль, сучасныя медыя- і інтэрнэт-рэсурсы часта падаюць скрышоты, зробленыя з такіх дакументаў, без спасылкаў на праваўладальнікаў, устаноў, што адказваюць за іх захаванне, апэратараў, якімі былі зроблены пэўныя кадры. Менавіта ўся гэтая інфармацыя ўплывае на ўспрыманне сапраўднасці такіх дакументаў.

У навукова-даследчым фільме «Старажытны беларускі народны тэатр» зафіксаваны тэатральныя імпрэзны, якія захаваліся яшчэ з даваеннага часу. Адна яго частка паказвае батлейку, у другой вясюльцы задзейнічаны ў народнай драме «Цар Максіміліян». Кадры, знятыя ў 1962 годзе ў вёсцы Бялёвчы Служага раёна, могуць быць цікавыя даследчыкам як тэатральнай народнай культуры, так і фальклорных традыцый.

Выкананая жыхарамі Бялёвч народная драма пераклікаецца з абрадам «Каляджныя цыры» з вёскі Семежава, які ўнесены ў спіс нематэрыяльнай культурнай спадчыны ЮНЕСКА. Па стужцы 1962 года можна вывучаць касцюмы, сцэнаграфію, узнавіць народную панастаўку ў тым варыянце, пра які паведамілі тутэйшыя носьбіты. Кінастужка дэманстравалася ў Бялёвціцкім сельскім Доме культуры, і мясцовыя школьнікі натхніліся аднавіць драму.

Алена ДЗЯДЗЮЛЯ.

У Дубровенскім раённым гісторыка-краязнаўчым музеі, што на Віцебшчыне, ёсць цікавінкі, якіх не знойдзеш больш нідзе. Акрамя знаёмства з гісторыяй раёна, тут можна дакрануцца да ўнікальных экспанатаў.

Музей, які размяшчаецца ў горадзе Дуброўна, зусім новы — яго ўрачыстае адкрыццё адбылося 3 студзеня 2020 года. Багатыя фонды былі сабраныя і дагэтуль, аднак уваходзіны музейныя супрацоўнікі пад кіраўніцтвам дырэктара Наталлі Аўчаровай адзначылі тры гады таму. «Разыначкай» адноўленага будынка з'яўляецца прасторная выставачная зала з высокай столлю, амаль як у Эрмітажы. Тут праводзяцца мастацкія выставы і ладзяцца канферэнцыі. Усяго ў музеі шэсць залаў, некаторыя з якіх яшчэ знаходзяцца на стадыі мадэрнізацыі і ўдасканалення.

Зала «Дуброўна — скрозь час» дэманструе наведвальнікам бытавую культуру тутэйшых беларусаў, прычым не толькі сялянскую. Зала падзелена на дзве часткі, адна дэманструе тыповую вясковую хату з прадметамі быту: тут і печка, і покуць, і калыска, і кросны. Экскурсавады раскажуча аб прыкметах, у якія верылі нашы продкі, калі збіраліся ставіць хату на новым месцы. Напрыклад, беларусы лічылі, што на пажарышчы будавацца небяспечна, а каб праверыць, ці добрае месца абралі гаспадары пад будучую сядзібу, ставілі там нанач міску. Ка-

лі павук паспеў сплесці павуціну — значыць, у хаце будзе добрабыт, а ў сям'і — згода і шчасце.

Асаблівай увагі ў этнаграфічнай зале заслугоўваюць ручнікі. Адметнасць дубровенскіх — вышыўка толькі чырвона-чорнымі ніткамі на краях. Да вырабу набожнай — ручнікоў, якімі ўпрыгожвалі покуць, — падыходзілі з самай высокай адказнасцю. Унутры бок вышыўкі часам быў лепшы за вонкавы, не дапушчалася наўянасьць вузлукоў і вісячых нітак. У калекцыі музея захоўваецца адзіны ручнік з надпісам, якому ўжо больш за сто гадоў. Яго краязнаўцы прывезлі з экспедыцыі з вёскі Мардахі, дзе той не адно пакаленне быў сямейнай рэліквіяй, якая перадавалася ад маці дачцэ ў спадчыну. Гэта вясельны ручнік, на ім вышыты словы на старой мове: «Ни садись ли миня ни тлкая нагою мне радныя гыварили в зелино сад гулять меня рано патешка запела». Над словам — вываы кветка і хлопца на кані, агульны сэнс лёгка разумеем мы і сёння — «шануй гонар змалада». Лічылася, што калі дзюўчына жыла правільна, то распускалася, як кветка, і абавязкова павінна была сустрэць свайго чалавека.

Другая палова залы паказвае інтэр'ер мяшчан і характарызуецца прасторнымі асобнымі пакоямі. На Дубровеншчыне праходзіла мяжа яўрэйскай аседласці, таму большасць заможнага насельніцтва складалі яўрэі. Напрыклад, Разенбаум быў тут заснавальнікам першай ільмануфак-

Дырэктар Дубровенскага раённага гісторыка-краязнаўчага музея Наталля АУЧАРОВА.

туры, традыцыі якой сёння жывуць у вытворчых працэсах Дубровенскага лётназавода. Першая на тэрыторыі Беларусі мануфактура па вытворчасці гадзіннікаў была заснавана таксама на Дубровеншчыне, адзін такі дубровенскі гадзіннік з подпісам захоўваецца ў Эрмітажы.

У зале «Дубровеншчына ў гады Другой светскай вайны» прадстаўлены ваенныя старонкі лётаніцы раёна. Цэнтральная экспазіцыя — дыярама — прысвечана бою ў раёне страцічнага транспартнага вузла Войскавіцы на подступах да Ленінграда. Падчас абарончай аперацыі 20 жніўня

1941 года экіпаж танка ў складзе Зіновія Калабанава і Андрэя Усава з танкавай гарматай падбіў 22 нямецкія танкі. Асобны стэнд прысвечаны Героям Савецкага Саюза, якія вызвалілі раён ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў. За шклоп адной са шматлікіх вітрын захоўваецца гармонік ураджэнца вёскі Калінаўка Дубровенскага раёна Уладзіміра Яфрэмавіча Прусава, які вызваляў сваю малую радзіму ў гады Вялікай Айчыннай вайны. З гэтым музычным інструментам, які быў байцу надзейным таварышам у самых цяжкіх хвілін ваеннага ліхалецця, Уладзімір дайшоў да Берліна. Пасля мужчына завёў сям'ю ў Расію, аднак неаднойчы вяртаўся дадому. Падчас адной з сустрэч з землякамі перадаў у музей гармонік.

У адной з невялікіх залаў знаходзіцца рэпрадукцыя «Біблія для бедных» Васіля Корана. Аб тым, што гэты майстар разьбіў па дрэве, які жыві і працаваў у XVII стагоддзі, нарадзіўся на Дубровеншчыне, супрацоўнікі музея даведваліся некалькі гадоў таму.

Васіль Корань — адзін з першых рускіх гравёраў па дрэве і стваральнік першай у Расіі гравіраванай ілюстраванай Бібліі. Ён працаваў у тэхніцы лубка — аднаго з самых папулярных у складаных народных жанраў мастацтва таго часу. На працягу чатырох гадоў ствараў серыю работ, якая атрымала назву «Біблія для бедных» (для тых, хто не ўмеў чытаць і пісаць). Адзіны часткова ўцалелы экзэмпляр яе захоўваецца сёння ў Аддзеле рэдчай кнігі Дзяржаўнай публічнай бібліятэкі ім. Я. Салтыкова-Шчадрына ў Санкт-Пецярбургу.

А ў 80-я гады мінулага стагоддзя рускі мастак Віктар Пензін арганізаваў таварыства мастакоў, якія імкнуліся

аднавіць старажытную тэхніку разьбы «лубок». Цэлыя дзесяці гадоў Пензін працаваў над рэпрадукцыяй Бібліі, падбіраючы натуральныя фарбы і даследуючы тэхнікі вырабу. А пасля, дзякуючы вялікай даследчай рабоце рускага мастацтвазнаўца Антаніна Саковіч (мэнавіта яна знайшла звесткі, што Корань родам з Дубровеншчыны), Пензін прыехаў з выставай у Дуброўну. Ён падарыў раённаму музею альбом рэпрадукцый з 36 аркушаў, якія сёння можна паглядзець любі ахвотны.

Асобная зала музея прысвечана знакамітым землякам — тым, хто ў розныя стагоддзі праслаўляў Дубровеншчыну. Сярод іх — Сяргей Заранка, які пісаў партрэты царскай сям'і; беларускі драматург Аляксандр Дудараў; Герасім Акулаў — майстар разьбы па дрэве XVII стагоддзя, адзін са стваральнікаў іканастасаў трох цэркваў у падмаскоўнай Ізмайлаўскай сядзібе цара Аляксея Міхайлавіча. Цэлая сцяна і арт-аб'ект у выглядзе брыга «Меркуры» прысвечаны ўраджэнцу Дуброўны Аляксандру Казарскаму — ваеннаму мараку, герою руска-турэцкай вайны. Яго брыг «Меркуры» вытрымаў 4-гадзінны бой з караблём праціўніка, які па сіле пераўзыходзіў у дзесяць разоў. З таго бою на вадзе судна Казанскага выйшла са 122 дзяркіцаў у парусакі 99 — у корпусе. Сярод нашых сучаснікаў прадстаўлены знакамітыя спартсмены і прадпрыемальнікі, адзін з іх — Мікалай Мартынаў, стваральнік абутковага холдынга «Марка».

У яшчэ адной выставачнай зале знаходзіцца вырабы майстроў народнай творчасці Дубровеншчыны. Сярод іх гонар не толькі месціцаў, але і ўсіх беларусаў — «марачоўская свістулька». Рэгіён здаўна славіўся гліняным рамямствам, тут былі цэлыя кварталы з майстэрнямі. Аднак пасля вайны ў раёне толькі адна майстэрня Ганна Марачова займалася глінянай цацкай, яе вырабы былі вядомыя далёка за межамі вобласці. «Марачоўская свістулька» мае непаўторны вобраз з каларыт, яна выраблялася з аднаго кавалка гліны, прычым вырабу не надаваліся канкрэтны від птушкі альбо жывёлы, а толькі сілуэт. Астатняе — міфалагічны зборны вобраз. Некаторыя з дубровенцаў і сёння ўспамінаюць, як на Вялікдзень усе дзятва бегла да цёткі Ганны, якая дарыла малым свае свістулькі. Амаль страчаную ўнікальную тэхніку сёння аднаўляюць майстры мясцовага Дома рамямстваў, сярод якіх — керамістка Волга Аляксеева.

Рэгулярна ў музеі праходзяць і фотавыставы, прысвечаныя малой радзіме ў самых цікавых яе праях. Але лепш адзін раз убачыць, чым шмат разоў пачуць!

Аляксандра ГВОЗДЗЕВА, фота аўтара.

Жывая спадчына

ЛЮДЗІ З ДРЭВА І ЦЕПЛЬІНІ

Як жывае даўніна ў музеі народнага майстра Івана Супрунчыка

Якія людзі збіраюцца вакол чалавека — тое найлепш сведчыць пра яго. Харошы чалавек з усёй душой да іншых, і вакол яго віруе жыццё. Прыходзяць да гаспадара госці са шчырай цікаўнасцю, глядзяць на яго з захапленнем, то і ён раскрываецца, паказвае сваю ўлюбёнасць у свет, у жыццё, у сваю радзіму і яе людзей. Так цягнуцца і да Івана СУПРУНЧЫКА, што жыве ў вёсцы Цярэблчы Сталінскага раёна Брэсцкай вобласці. Праўда, сам ён называе сваю вёску Цярэблчы на мясцовы манер, і наогул пры размовах яго вылучае тая самая адметная палеская гаворка, што захоўваецца ў яго родных мясцінах. А ён як прызначаны лёсам захавальнік мясцовых скарбаў, што сам сабраў у сваім незвычайным музеі народнага

мастацтва і побыту. Скарбы гэтыя для нашых сучаснікаў шмат у чым падаюцца загадкавымі і дзіўнымі, але яшчэ ў час яго бацькоў не лічыліся б нечым мудрагелістым: прадметы побыту палешукоў, яго землякоў, адмыслова рэчы, праз якія выяўляецца вобраз роднага сятла. І самі вясцоўцы, прадстаўнікі некалькіх пакаленняў, якіх Іван Піліпавіч адлюстравуе ўласнаручна ў скульптурах — высекае іх сякерай у дрэве. Сам стварыў той асяродак, дзе жыве тое, што блізкае і дарагое сэрцу, дзе ўзрастае і памнажаецца чалавечая павага і любоў. Таму і прыцягвае праца майстра, бо стварае і захоўвае ён тое, што выяўляе яго любоў.

зямлі — усё дала прырода. Таму што чалавек — часцінка прыроды, толькі розум яшчэ ў нас ёсць. А усё перацякае адно ў другое, спыніць гэта немагчыма.

Раней чалавек не думаў, што ён памірае. А думаў, што яго душа прыйдзе ў іншы стан. У бусла. Вось Буська, капляюшык такі. Панахаму гэта бусел. Гэты галаўні ўбор нашы жанчыны насілі, калі ішлі ў сваты — яны звалі свайго продка. Нездарма ў нас у Беларусі ці не на кожнай хаце буслы... Легенды, што мне расказваюць, я ў сваім музеі распавядаю дзецям. Калі мы будзем вучыць дзяцей сваёй гісторыі, то захаваем нашу адметнасць.

Палессе, вёска

Такое адчуванне, што гэта нібыта вёска ў вёсцы, дзе жыццёвая энергія людзей у пэўны час трансфармавалася ў іншую форму: драўляныя скульптуры з чалавечымі тварамі, кожная са сваім характарам. Хто ўсмехаецца, хто падміргае, хто глядзіць з цікавасцю: ну, што вы робіце ў працяг нашых спраў? А хто і наогул нібыта з пільнасцю сочыць за нашчадкамі, каб не адыходзілі ад спрадвечных заветаў. Іх, дарчы, у вёсцы таксама шануюць не ў малой ступені дзякуючы Івану Супрунчыку, які захоўвае паданні пра гісторыю гэтых мясцін, пра абрады, якія дапамагалі продкам жыць і працаваць, ды і пра тое, што было каштоўным для тых 16 родаў, якія далі пачатак вёсцы Цярэблчы. Раней гэтыя мясціны — Альманскія балоты — называлі Пінскімі балотамі, а побач яшчэ былі Мазырскія горы. Памятаю, як мая мама ездзіла ў Скрыгалю па цукар, дык тады яшчэ нават дарог не было...

— Прафесію я атрымаў бібліятэчнаю, — кажа Іван Піліпавіч. — А пасля мяне запрасілі ў Брэст, вербавалі: заставіць, кватэру табе дадзім... А я люблю Палессе, свае балоты. Тут цішыня. Спакой. Камары ды мошкі. Людзі любяць працу. І добрыя такія — жэняцца, родзяцца. Але ўсе вельмі своеасаблівыя. І нам весела... Па родах вялі ў нас легенду пра тое, як утварылася вёска. Ліхван, забіўшы шчыкалаткаю цяля, кожны род надзяліў пэўнымі якасцямі: хто лянны, хто прыгожы, хто багаты, хто разумны ці яшчэ які... Так ён характарызаваў кожны род.

— А ваш род які?

— Стральцы і Кашэўскія. Род Стральцы — можа, ад «стралецкай кары» назвалі, ніхто не ведае дакладна... Першае наша сятло, якое было тут, — Сельня, мо яшчэ ад тых часоў, калі ў гэтых мясцінах толькі з'явіліся людзі (Цярэблчы ўзніклі пазней). Калі нашчасце татар было, то яны прыйшлі, з таго сятла людзей сагналі, моладзь у асноўным, застаўся толькі пастухок... І была дарога, якую ішлі татары, а я знайшоў падоку ад коней. І коні ў нас маленькія — «мангольчыкі» называюцца. Гэта наша тэрыторыя, але калі зрабілі Палескі авіяцыйны палігон, то выселілі гэтае сятло. А паданне пра яго перадаецца з пакалення ў пакаленне.

Пра родную вёску і яе традыцыі Іван Піліпавіч распавядаў на міжнародным форуме даследчыкаў казкі і міфалогіі, куды прыехаў не адзін, а ў кампаніі сваіх землякоў, бо дрэва — матэрыял, у якім ёсць жыццё і цеплыня ці не ўсіх тых радоў, якія далі пачатак вёсцы Цярэблчы, пра якія ён захоўвае памяць у сваім музеі.

— У 1996 годзе ў Цярэблчах адкрылі першую бібліятэку-музей. Адпаведна шыльда вісела. Я збіраў старажытныя кнігі, розныя прадметы, збіраў і запісаў розныя абрады. Не было памяшкання, дзе ўсё гэта захоўваць. А ў 90-я гады, калі шмат што разбуралася, кінуты будынак, у які ўсяляўся. З таго часу ў нас ёсць музей-бібліятэка, дзе жывуць драўляныя скульптуры майстра.

— А вось хаджу-хаджу, а ў нейкі момант у галаве нібыта нешта шоўкне... Усё само прыходзіць: гляджу на людзей, слухаю, пасля ўсё ў галаве перапрацоўваецца. Магу хадзіць тыдзень і нічога не рабіць, нават не маляваць. А далей ужо перавожу ўсё ў дрэва, у жываліс і графіку. Часам людзі пазнаюць сябе, але не крывадыцца, цікавяцца.

Я такія работы рабіў, што мінулае з цяперашнім звязваецца. Адна работа ў мяне называецца «Падзенне». Падзенне чалавека. Кожны з нас ідзе нібыта ўпэўнена па гэтым жыцці, але з кожным можа здарыцца такое, што трэба будзе паднімацца. А яшчэ ёсць работа: дзед і баба. Гэта дзед роду і баба роду — старажытныя бажаствы былі, што ахоўвалі чала-

Драўляныя фігуркі нібыта прыслухоўваліся да слоў земляка: ці праўду кажа? Ды спагадліва пазіралі: добра, ведайце, якое жыццё страцілі, дзе усё было напоўнена асаблівым сэнсам.

Легенды, абрады

Ад вёскі Цярэблчы недалёка Давыд-Гарадок, Альшаны. І да старажытнага Турава ўсяго 15 кіламетраў. Мясцовасць асабліва: тут шмат дзе з зямлі растуць крыжы. І ў Івана Піліпавіча ёсць крыж, што расце, — зямля сама яго выбівае, лічыць крэйзнаўца. Гэта крыж, што дайшоў з найстаражытных часоў, на ім сонейка выбітае — яшчэ дахрысціянскі сімвал. І шмат якія абрады і паданні, напэўна, дайшлі да нашых дзён з часоў сёвай даўніны.

— Як восень пачыналася, то ў нас у сям'і было свята — жанілі коміна. Вешалі коміна пад столлю, потым алеем абмазвалі. Мама брала гарбузовыя семачкі і асыпала коміна. Нас было чацвёра дзяцей, мы бегалі каля яго і спявалі абрадавыя песні пра вясёлы вечар, што жэняцца наш комін, каб каля яго было добра прасці ды ткаці. І цягам усёй зімы палілі коміна — у нас збіраліся дзяўчаты прасці, вышываць. Потым кідалі працу і бегалі па сятле, каб паглядзець, хто з кім сядзіць. Весела было ў той час. А цяпер ідзе чалавек і глядзіць у тэлефон...

А буй абрад, які саву пераводзілі. Звалі саву, паглядзелі ў яе вочы — а яны свеціцца. Падумаў, што гэта бажастоў нейкае. Дык самі людзі ішлі па вадзе, а саву па кладцы вялі. Дык калі будзеце ехаць у Альшаны, спытайце ў мясцовых: якія яны саву вялі па кладцы? Дагэтуль памяць жыве... Гэта Альшаны, Рубель — вялікія сёлы. Былы Давыд-Гарадоцкі раён. У 1960-я гады ён аб'яднаўся са Сталінскім, які стаў самым вялікім раёнам ва ўсёй Беларусі. А там захаваліся такія легенды, паданні, казаны. Што іх нідзе больш не існуе. Нават такі абрад, які цяганне бабы-павітухі, якая пераразала папавіну. Толькі летам яе на санях цягалі да парадзікі, як мне хросная маці расказала, а ёй было каля 100 гадоў. Баба-павітуха была як паганская багіня Ляля. Кашу варыла, а форма гаршка — як наша зямля. Старажытны чалавек глядзеў на сонца, на месяц і лянці, як бачыў. Што звярнулася на

Фота Юлія ПРЭСЦІКІ

Праца, мастацтва

Мастаком ён стаў па падказцы душы. З дзяцінства маляваў, шмат чытаў пра мастацтва. А калі пачаў працаваць у сельскай бібліятэцы, то ўзнікла жаданне рабіць больш. Своеасаблівы леталіс жыцця сятла — гэта яго драўляныя скульптуры, на якія адрозна звярнулі ўвагу спецыялісты, — і пайшлі выстаўкі народнага майстра.

— Я не вучыўся прафесійна. Але ініцыяна мастацтва — гэта калі робіш тое, што душа паказвае. Тое я і маляю, і раблю з дрэва. Маляваць я з малых гадоў вучыўся сам. Так і жыву гэтым.

— А як узнікаюць думкі, што выразаць?

века... Спачатку зрабіў гэтыя дзве кампазіцыі, а пасля аб'яднаў з імі яшчэ адну скульптуру — атрымаўся трыпціх. Ісус Хрыстус з веткай, нібыта ідзе праз вясёлку. Гэты вобраз замыкае трыпціх — які запавет Бога чалавеку. Каб не ўпасці. Каб працягвалася жыццё.

Вос яшчэ кампазіцыя вясельнага абраду ў народным стылі: малады, маладая, янчанне. Калі раней рабілі вяселле, то ўся вёска спявала. Цяпер робяць вяселле — ніхто не ведае, дзе яго. Цяпер усе традыцыі размытыя, трэба неяк аднаўляць. Столькі часу прайшло, мы шмат страцілі. Трэба вяртаць з маладым пакаленнем, бо калі не завучым — вельмі дрэнна будзе.

Працяг, будучыня

Іван Піліпавіч фактычна прысвяціў гэтаму жыццё. А слава пра яго выйшла за межы палескага рэгіёна, яго работы дэманстраваліся на выстаўках у Маскве і еўрапейскіх краінах, прадстаўляючы беларускае ініцыяна мастацтва. Ды і вёска Цярэблчы дзякуючы яму прыцягвае наведвальнікаў: у незвычайны музей да майстра прывязваюць шмат экскурсій. Але і аднавяскоўцы прыходзяць паглядзець на яго скульптуры ды карціны. Для сваіх дзверы музея адкрыты кожны дзень — майстар лічыць, што для іх гэта найперш важна.

— Моладзь ведае ўжо нашы паданні. З дзецьмі я шмат кантакту, таксама ведаюць пра 16 хат, якія тут былі ад пачатку. А жыццё ідзе, людзі родзяцца, жэняцца, паміраюць. Жывуць і працягаюць жыццё. Сятло наша вялікае, каля 900 чалавек, а было і паўтары тысячы. Але моладзь з'яжджае, асабліва маладыя дзяўчаты, а хлопцы больш застаюцца ў вёсцы. Яны добрыя і працавітыя, шмат халасцяцкаю, дарчы. Праўда, ёсць адна загана, не надта традыцыйная, але працуем, каб выпраўляліся, «праваслаўчаем», каб ведалі, дзеля чаго жылі нашы продкі, каб шанавалі жыццё.

— Хто з вамі працягвае гэтую працу? Ці прывязаныя вашы нашчадкі да радзімы, як вы?

— Адна мая ўнучка стала ўрачом. А другая ў Брэсце вучыла замежныя мовы — англійскую, нямецкую, але вярнулася дадому і цяпер мне дапамагае. Раней дачка са мной працавала, вяла гурток «У свеце фантазіі». І яе сватаем, каб далучалася да клопатаў пра музей, каб вучылася праводзіць экскурсіі, бо яна здольная. А хто ж замяніць мяне?..

— Ці ёсць любімыя героі з тых, пра каго вы распавядаеце?

— У мяне ўсе любімыя. Тое, што я раблю, і ёсць любімае. А прыйдзе час, вось так пагляджу на працу: хто гэта рабіў? Пановаму іх адчуваю. Мае драўляныя скульптуры ў Брэсце стаяць яшчэ з 1980-х гадоў. І ў Мінску ў Акадэміі навук многа маіх работ. І ў нашым музеі шмат. Чалавек цікавіцца, калі ён знайшоў сябе ў нечым. Тады ён жыве. А калі ён не знайшоў сябе — гэта няшчасце. Чалавеку трэба, каб ён любіў, каб жыві гэтым.

Ларыса ЦІМОШЫК.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА

Организатор аукциона: ООО «ИПМ-Консалт оценка», г. Минск, ул. Мележа, 5, корп. 2, пом. 1703

Продавец: ОАО завод «ВИЗАС», 210602, г. Витебск, пр-т Фрунзе, 83

Оборудование, бывшее в употреблении, расположенное по адресу: г. Витебск, пр-т Фрунзе, 83

№ лота	Изн. номер	Наименование	Начальная цена с НДС 20%, бел. руб.	Шаг аукциона, бел. руб.
--------	------------	--------------	-------------------------------------	-------------------------

Перечень 1 (снижение начальной стоимости на 80%)

1	1125	Станок центрошлифовальный SX16160x1	2784,00	139,20
2	1131	Станок вертикально-сверлильный 2A125	792,00	39,60
3	1340	Станок вертикально-сверлильный 2H125-2	1368,00	68,40
4	1430	Станок вертикально-сверлильный 2H125-4	2760,00	138,00
5	2031	Станок вертикально-сверлильный 2H125	840,00	42,00
6	2033	Станок вертикально-сверлильный 2H125	840,00	42,00
7	2310	Станок вертикально-сверлильный 2H125	840,00	42,00
8	511	Ножницы комбинированные Н-514	1272,00	63,60
9	823	Ножницы комбинированные Н-514	1272,00	63,60
10	1989	Станок фуговальный СФ4-4	1152,00	57,60
11	2922	Станок деревообрабатывающий ВЗ-356	696,00	34,80
12	2923	Станок деревообрабатывающий ВЗ-368	696,00	34,80
13	444	Станок вертикально-сверлильный 2A135	912,00	45,60
14	3798	Станок пильно-брусковальный ВЗ-369	4296,00	214,80
15	3692	Система вентиляции	4944,00	247,20
16	1059	Машина бумагорезальная ЗБР-70	1008,00	50,40
17	1626	Станок горизонтально-фрезерный 6P82Г	1464,00	73,20
18	1224	Станок шпоно-фрезерный 692M	1776,00	88,80
19	2036	Станок универсальнозаточной 3M642E	6360,00	318,00
20	51	Станок рейсмусовый деревообрабатывающий	840,00	42,00

Перечень 2 (снижение начальной стоимости на 80%)

21	1880	Монорельс с электродвигателем груз. 0,5 т	288,00	14,40
22	2056	Монорельс м/р 0,5 т	312,00	15,60
23	2775	Кран консольный к/к 0,50 т	360,00	18,00
24	644	Установка аккумуляторная для зарядки эл-кары	74,40	3,72
25	106	ЛИТФОРМА 1835-4029 ТИП 20	1 368,00	68,40
26	123	Станок токарно-заточный «МИЧИГАН»	1 392,00	69,60
27	1625	Консольный кран 0,40 т	936,00	46,80
28	2035	Станок токарно-револьверный 1Г325	384,00	19,20
29	2121	Станок электроимпульсный 4Б724	432,00	21,60
30	2159	Станок токарно-заточный ДН250	5 520,00	276,00
31	2425	Станок электророзничный 4532-ФЗ	2 016,00	100,80
32	2491	Монорельс 0,25 т	60,00	3,00
33	2555	Галтовочный барабан 10МА	1 584,00	79,20
34	2785	Галтовочный барабан 41114-1	408,00	20,40
35	2829	Станок вертикально-сверлильный 2С132	1 008,00	50,40
36	2892	Швейная машина ПШМ КЛ.550	81,60	4,08
37	2895	Швейная машина ПШМ КЛ.1022М	81,60	4,08
38	2927	Популятомат специально-заточной для дисков пил ВЗ-330	8 472,00	423,60
39	3676	Система прецизионной лазерной маркировки	29 520,00	1 476,00
40	3698	Модернизация вальцев резинообр. ПБ-200 100/100	14 712,00	735,60
41	318	Оптическая делительная головка ОДГ-10	264,00	13,20
42	3009	Воздухогреватель ВГС-1 и его составляющие	13 416,00	670,80
43	3010	Воздухогреватель ВГС-1 и его составляющие	13 416,00	670,80
44	3011	Воздухогреватель ВГС-1-01 и его составляющие	13 848,00	692,40
45	3012	Воздухогреватель ВГС-1-01 и его составляющие	13 848,00	692,40
46	3013	Воздухогреватель ВГС-1-01 и его составляющие	13 848,00	692,40
47	3014	Воздухогреватель ВГС-1-01 и его составляющие	13 848,00	692,40
48	3015	Воздухогреватель ВГС-1-01 и его составляющие	13 848,00	692,40
49	1358	Станок координатно-расточной ВКЗ90х14	864,00	43,20
50	1630	Консольный кран 0,40 т	60,00	3,00
51	2293	Кран консольный к/к 0,63 т	1 344,00	67,20
52	2295	Станок координатно-сверлильный с ЧПУ VR-5M-2295	171 840,00	8 592,00
53	2652	Станок координатно-расточной WKW-100	9 744,00	487,20
54	2709	Кран консольный к/к 0,50 т	888,00	44,40
55	3706	Станок заточной для дисковых пил ВЗ-464	408,00	20,40
56	3797	Мод-а станка для деревообр. инструмента ТЧП-4	10 008,00	500,40
57	4014	Наждачное точило	127,20	6,36
58	970	Станок универсально-заточной С-40	1 920,00	96,00
59	1080	Станок плоскошлифовальный SS-40E	5 280,00	264,00
60	3801	Стенд для испытания БИД (модернизация)	14 496,00	724,80
61	3803	Стенд для обкатки СДО-2	1 896,00	94,80
62	3807	Популятомат для заточки зуборезных головок ВЗ-685Ф2	182 400,00	9 120,00
63	2830	Станок вертикально-сверлильный 2С132	1 008,00	50,40

Недвижимое имущество, по адресу: Витебская обл., г. Витебск, пр-т Фрунзе, 83

64	200/С-39241	Административно-бытовой корпус (здание административно-хозяйственное) общей площадью 5109 кв. м. Составные части и принадлежности: 2 перехода	113 520,00 (снижение 80%)	5 676,00
----	-------------	---	---------------------------	----------

Сведения о земельном участке с кадастровым номером 24010000001005466: предоставлен на праве аренды по 03.04.2068 (доля 999/1000) общей площадью 10,4867 га для содержания и обслуживания административно-производственных зданий и сооружений

Перечень 3 (снижение начальной стоимости 65%)

Оборудование, бывшее в употреблении, расположенное по адресу: г. Витебск, пр-т Фрунзе, 83

65	1609	Установка для заточки инструмента 10МА411	222,60	11,13
66		Верстак слесарный (в количестве 22 ед.). Перечень с инв. номерами размещен на сайте организатора аукциона www.ipmtorgi.by в разделе «Документы»	126,00 (снижение 30%)	6,30
67	726	Траверса для подъема грузов до 16 т. ОГМ 440	382,20	19,11
68	2792	Установка лазерного маркирования MLS-132	3780,00	189,00
69	3496	Патрон магнитный 200	126,00	6,30
70	3709	Бабка для заточки торцовых фрез ПЗ9-016	302,40	15,12
71	3745	Бабка универсальная с конусом 7:24 3E642E ПЗ9-01	462,00	23,10
72	68	Точильно-шлифовальный станок ВЗ-879-02	403,20	20,16
73	2571	Стоп монтажный СЗ7-02-12	285,60	14,28
74	2572	Стоп монтажный СЗ7-02-12	285,60	14,28
75	687	Эстакада для выпрямителей ВАКГ-3200	21,00	1,05
76	745	Комплект спецподносов ЗМА-275 (в количестве 97 ед.). Перечень с инв. номерами размещен на сайте организатора аукциона www.ipmtorgi.by в разделе «Документы»	25,20	1,26
77	816	Контейнер для витой стружки 6МА249	100,80	5,04

78	95	Контейнер для витой стружки 6МА249	100,80	5,04
79	97	Контейнер для витой стружки 6МА249	100,80	5,04
80	8400	Оптиметр ИКГ-3	1260,00	63,00
81	1697	Печь ОКБ 8084	14700,00	735,00
82	3123	Печь колорифер тип-00	197,40	9,87
83	2395	Кран-балка к/б 0,5 т	180,60	9,03
84	2583	Кран штабелер к/ш 1,0 т	1974,00	98,70
85	2584	Кран штабелер к/ш 1,0 т	4410,00	220,50
86	2113	Кран-балка к/б 1 т	714,00	35,70
87	2684	Контейнер для обрзн. 6МА-279	71,40	3,57
88	2685	Контейнер для обрзн. 6МА-279	71,40	3,57
89	2686	Контейнер для обрзн. 6МА-279	159,60	7,98
90	2689	Контейнер для обрзн. 6МА-279	159,60	7,98
91	3630	Водонагреватель «Нева-3208-02»	37,80	1,89
92	3631	Водонагреватель «Нева-3208-02»	37,80	1,89
93	3680	Модернизация устройства КТП-318 (H481)	5334,00	266,70
94	3693	Устройство для загрузки пилотматериалов	155,40	7,77
95	3711	Компрессор КТ-6	1890,00	94,50
96	521	Сейф	46,20	2,31
97	652	Контейнер для обрзн. 6МА-279	75,60	3,78
98	8178	Ризограф CR1610EP	117,60	5,88
99	3032	Стенд д/исп. фрез ЗМА-376	2940,00	147,00
100	3063	Профилограф 253	117,60	5,88
101	3100	Оптическая делительная головка	2142,00	107,10
102	371	Стоп СТ-9 к микроскопу СТ-9	2688,00	134,40
103	371	Универсальный микроскоп УИМ-21	4944,00	247,20
104	3760	Измерительная машина специальная СТ-4.10	9198,00	459,90
105	389	Профилограф 253	105,00	5,25
106	392	Оптиметр ИКВ-3	882,00	44,10
107	50	Станок ВЗ-389	2226,00	111,30
108	393	Профилометр-профилограф мод. 201	235,20	11,76
109	396	Измерительная машина ИЗМ-10М	2142,00	107,10
110	400	Кругломер ВЕ-20А	630,00	31,50
111	401	Плита твердокаменная 400 х 400	394,80	19,74
112	407	Плита твердокаменная 630 х 400	588,00	29,40
113	414	Прибор Б10М	1470,00	73,50
114	416	Стоп делительный оптический	504,00	25,20
115	421	Микроскоп ДИП-1	4494,00	224,70
116	422	Стоп для микронных приборов 8МА-124	92,40	4,62
117	3066	Стоп для микронных приборов 8МА-124	92,40	4,62
118	425	Уровень электронный А12	924,00	46,20
119	437	Шумомер ВШВ	390,60	19,53
120	3067	Шумомер ВШВ	390,60	19,53
121	440	Уровень электронный	462,00	23,10
122	556	Плита гранитная 400 х 400	394,80	19,74
123	7249	Прибор для проверки червячных фрез КЗР-20	10206,00	510,30
124	169	Сварочный полуавтомат А547У	155,40	7,77
125	205	Головка оптическая ОДГ-5	193,20	9,66
126	274	Твердомер ТМ-2М	214,20	10,71
127	490	Твердомер ТМ-2М	214,20	10,71
128	491	Микроскоп металлографический ММП-2П	159,60	7,98
129	494	Микроскоп металлографический ММП-2	159,60	7,98
130	497	Стилоскоп «Спектр»	504,00	25,20
131	3060	Стилоскоп «Спектр»	504,00	25,20
132	499	Микроскоп МСБ-10	264,60	13,23
133	3061	Микроскоп МСБ-10	264,60	13,23
134	633	Станок зуборезный для конических колес ВЗ-726Ф4	30240,00	1512,00
135	819	Станок полировальный 3853	672,00	33,60
136	1429	Полировальный 3853	672,00	33,60
137	1648	Станок полировальный 3854	672,00	33,60
138	2429	Монорельс м/р 0,5 т	630,00	31,50
139	2500	Станок электророзничный 4Д722А-Ф1	1806,00	90,30
140	2531	Монорельс с электроталью	151,20	7,56
141	3120	Установка экспонирования	24,36	1,22
142	3121	Центрифуга	155,40	7,77
143	3122	Центрифуга	155,40	7,77
144	3681	Наладка РШ-01 к станку ВЗ-580Ф4	41958,00	2097,90
145	3690	Станок заточной для протяжки ВЗ-507Ф4	47880,00	2394,00
146	3773	Станок для снятия заусенцев ВЗ-689 (№ 1)	1428,00	71,40
147	2541	Монорельс м/р 0,5 т	117,60	5,88

Перечень 4 (снижение начальной стоимости на 80%)

Готовая продукция, расположенная по адресу: г. Витебск, пр-т Фрунзе, 83

148		Приспособление для цилиндрической заточки сверл ВЗ-879-02 П2 (в количестве 5 ед.). Перечень с инв. номерами размещен на сайте организатора аукциона www.ipmtorgi.by	360,00	18,00
149	1	Устройство для отсоса стружки к деревообрабатывающим станкам ВЗ-576-1Ф (в количестве 10 ед.). Перечень с инв. номерами размещен на сайте организатора аукциона www.ipmtorgi.by	1080,00	54,00
150	2-03	Станок для закругления режущих кромок зубов твердосплавных пил ВЗ-478	600,00	30,00
151	5-03	Станок для закругления режущих кромок зубов твердосплавных пил ВЗ-478	600,00	30,00
152	3-03	Станок для закругления режущих кромок зубов твердосплавных пил ВЗ-478	600,00	30,00
153	4-03	Станок для закругления режущих кромок зубов твердосплавных пил ВЗ-478	600,00	30,00
154	1-03	Станок для закругления режущих кромок зубов твердосплавных пил ВЗ-478	600,00	30,00
155	3	Контрольно-измерительное устройство ВЗ-681	2112,00	105,60
156	2	Контрольно-измерительное устройство ВЗ-681	2112,00	105,60
157	1	Контрольно-измерительное устройство ВЗ-681	2112,00	105,60
158	6	Контрольно-измерительное устройство ВЗ-682 1Ф (в количестве 10 ед.). Перечень с инв. номерами размещен на сайте организатора аукциона www.ipmtorgi.by	1440,00	72,00
159	12	Система охлаждения ВЗ-464.60.000	504,00	25,20
160	11	Система охлаждения ВЗ-464.60.000	504,00	25,20
161	12	Аргетат очистки воздуха АОВ-1	1440,00	72,00
162	10	Аргетат очистки воздуха АОВ-1	1440,00	72,00
163	11	Аргетат очистки воздуха АОВ-1	1440,00	72,00
164	4	Приспособление для заточки пил (d=160-500 мм) ВЗ-879-02 П1	792,00	39,60
165	3-03	Станок шлифовально-полировальный для корпусов твердосплавных пил ВЗ-477	960,00	48,00
166	6-03	Станок шлифовально-полировальный для корпусов твердосплавных пил ВЗ-477	960,00	48,00
167	4-03	Станок шлифовально-полировальный для корпусов твердосплавных пил ВЗ-477	960,00	48,00
168	177	Приспособление для заточки торцовых фрез (d=80-400 мм) 3E642E П21	3360,00	168,00
169	175	Приспособление для заточки торцовых фрез (d=80-400 мм) 3E642E П21	3360,00	168,00
170	179	Приспособление для заточки торцовых фрез (d=80-400 мм) 3E642E П21	3360,00	168,00
171	180	Приспособление для заточки торцовых фрез (d=80-400 мм) 3E642E П21	3360,00	168,00
172	4	Приспособление для заточки пил вертикальных лесопильных рам ВЗ-879-02 П3 (L=1250-1950 мм)	720,00	36,00

173

Перечень 6 (снижение начальной стоимости на 65 %) Оборудование, бывшее в употреблении, расположенное по адресу: г. Витебск, пр-т Фрунзе, 83

№ лота	Наименование	Инд. номер	Начальная цена с НДС 20%, бел. руб.	Шаг аукциона, бел. руб.
212	Электрокара ЭК-2	1426	630,00	31,50
213	Пневмошлифмашина ИП-2020	3503	21,00	1,05
214	Пневмошлифмашина ИП-2014Б	3504	21,00	1,05
215	Микроскоп инструментальный БМИ-1	7229	1 050,00	52,50
216	Литформа 1835-4029 Тип 20	914	210,00	10,50
217	Верстак слесарный электронный МА457	563	96,80	4,83
218	Для снятия фасок НО-36В	2459	630,00	31,50
219	Пневмошлифмашина ИП-2020	3501	21,00	1,05
220	Пневмошлифмашина ИП-2014Б	3502	21,00	1,05
221	Пневмошлифмашина ИП-2020	3505	21,00	1,05
222	Станок заточной для зуборезных головок ЗСЗГ-278ФЗ	3733	36 540,00	1 827,00
223	Компрессор К-25М	2	336,00	16,80
224	Кондиционер GWH18KG-K3DNA6G сплит система Change INVERTER	112688	504,00	25,20
225	P3VM POWER INTEL G860	1399	84,00	4,20
226	P3VM POWER ПРОЦЕССОР INTEL PENTIUM G2120	1401	84,00	4,20
227	КОМПЬЮТЕР P3VM MAX SELECT	29	84,00	4,20
228	КОМПЬЮТЕР P3VM MAX SELECT	30	84,00	4,20
229	Монитор 19"	3529	21,00	1,05
230	Монитор 19"	3530	21,00	1,05
231	Копировальный аппарат XEROX	3586	84,00	4,20
232	Компьютер	3600	84,00	4,20
233	Компьютер	3612	84,00	4,20
234	Компьютер ICS Cel	3629	84,00	4,20
235	Компьютер ICS Cel	3633	84,00	4,20
236	Телевизор LG 42LC 4I LCD	3662	420,00	21,00
237	Принтер Printnот P7005 500	3677	420,00	21,00
238	Компьютер TOWER 1800	3688	84,00	4,20
239	Компьютер P3VM "ICS"	3735	126,00	6,30
240	P3VM ICS CELERON E430	3763	84,00	4,20
241	P3VM ICS CELERON E430	3764	84,00	4,20
242	ПОРТАТИВНЫЙ КОМПЬЮТЕР SAMSUNG P528	3766	105,00	5,25
243	КОМПЬЮТЕР P3VM IL GEMINI AMP	3768	84,00	4,20
244	КОМПЬЮТЕР 10C 743-3 P3VM Gemini	3784	84,00	4,20
245	НОУТБУК HP 250 G3	3790	84,00	4,20
246	Компьютер 10C839-3 P3VM GEMINI	3808	84,00	4,20
247	НОУТБУК ACER E MACHINES E 442-142 G25MINKK	3810	105,00	5,25
248	P3VM N-TECH-X	3908	147,00	7,35
249	P3VM IТL 14400 (С МОНИТОРОМ LG LCD)	3966	294,00	14,70
250	P3VM IТL 14400 (С МОНИТОРОМ LG LCD)	3967	294,00	14,70
251	НОУТБУК LENOVO	3983	105,00	5,25
252	НОУТБУК ASUS	585	105,00	5,25
253	P3VM ICS P4. МОНИТОР 19	615	105,00	5,25
254	Принтер HP L1100C	856	63,00	3,15
255	Монитор 17 LG	8213	21,00	1,05
256	Принтер Canon LBP-810	8230	63,00	3,15
257	Принтер Canon LBP-1120	8238	63,00	3,15
258	Склад баллонов углекислоты	9078	3 360,00	168,00
259	Стенд для измерения реек, направляющих	9080	630,00	31,50
260	Стенд для измерения зубчатых колес	9082	630,00	31,50
261	Стенд резцовая головка	9083	630,00	31,50

Перечень 7 – имущество, расположенное по адресу: г. Витебск, пр-т Фрунзе, 83 (снижение начальной стоимости на 10 %)

№ лота	Наименование	Начальная цена с НДС 20%, бел. руб.	Шаг аукциона, бел. руб.
262	Бак водной закалочный, инв. номер 1421	270,00	13,50
263	Распиловочный участок ДОЦ (здание специализированное для производства машин и оборудования (машиностроения), общей площадью 1391,9 кв. м, инв. номер 200/С-502563	125 160,00 (снижение на 65 %)	6 258,00

Сведения о земельном участке с кадастровым номером 24010000001005466: предоставлен на праве аренды по 03.04.2068 (доля 999/1000) общей площадью 10,4867 га для содержания и обслуживания административно-производственных зданий и сооружений

Предложить извещение о проведении аукциона опубликовано в газете «Звязда» от 16.05.2023 г.

Дата, место и время проведения аукциона 28.06.2023 в 13.00 по адресу: **ОАО завод «ВИЗАС», г. Витебск, пр-т Фрунзе, 83**

Дата, место и время окончания приема документов 23.06.2023 до 17.00 по адресу: **г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, пом. 1703, ООО «ИПМ-Консалт ценки»**

Порядок ознакомления: осуществляется в рабочие дни с 8.00 до 17.00. Ответственное лицо: Лебедев Александр Павлович, тел. 8029-515-38-19

С подробной информацией по предмету аукциона можно ознакомиться на сайте организатора аукциона www.ipmtorgi.by, www.cpo.by

Задаток 10 % от начальной цены предмета аукциона стоимостью до 50 000 бел. руб. и 1 % от начальной цены предмета аукциона стоимостью свыше 50 000 бел. руб. в белорусских рублях перечисляется на р/с: BY92BELB30120010050226000 в ОАО «Банк Белгосбанк», г. Минск, ул. Мясникова, 32; БИК BELBY2X; УНП 191224638; ОКПО 378531865000, получатель: **ООО «ИПМ-Консалт ценки»**

Срок подписания договора купли-продажи: 10 (десять) рабочих дней после проведения аукциона

Срок оплаты:
1. Лоты стоимостью до 50 000 не более 10 (десяти) рабочих дней со дня заключения договора купли-продажи, если иное не предусмотрено договором купли-продажи.
2. Лоты стоимостью свыше 50 000 не более 30 (тридцати) дней со дня заключения договора купли-продажи, если иное не предусмотрено договором купли-продажи

Порядок оформления участия в аукционе и результаты торгов: аукцион проводится в соответствии с Положением о порядке продажи имущества ликвидированного юридического лица с публичных торгов, утвержденным постановлением Совмина РБ от 8 января 2013 г. № 16 «О некоторых вопросах продажи имущества ликвидированного юридического лица». К участию в торгах допускаются лица, подавшие организатору аукциона в указанный в извещении срок заявления с приложением всех необходимых документов, зарегистрированное в журнале регистрации заявлений на участие в торгах, и заключившие с организатором торгов договор о задатке. С подробной информацией о порядке предоставления документов, образцы заявления на участие в аукционе и договора о задатке, а также правилами проведения аукциона можно ознакомиться на сайте организатора аукциона www.cpo.by

В случае признания торгов недействительными в связи с тем, что заявление на участие в них было подано только одним участником либо для участия в них явился только один участник, возможна продажа предмета торгов этому участнику по начальной цене, увеличенной на 5 %

Затраты и вознаграждение (от 1 % до 8 %) на организацию и проведение торгов возмещаются организатору аукциона участником торгов, с которым заключается договор купли-продажи в течение 5 дней со дня проведения торгов

Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время до объявления его проданным без объяснения причин снятия

Контактные данные Тел.: +375 17-280-36-37; +375 29-317-95-42. E-mail: auction@cpo.by

Аукцион 22.06.2023 по реализации имущества ОАО «Оршанский комбинат строительных материалов»

Сведения об организаторе торгов (операторе ЭТП)	ООО «Госторги»: 210027, г. Витебск, пр-т Строителя 6, а/я 77, e-mail: info@auction24.by , тел.: +375 (29) 8-185-185, +375 (33) 3-155-185.
Продавец	ОАО «Оршанский комбинат строительных материалов» (211038, Витебская обл., Оршанский р-н, г. п. Колысь, ул. Октябрьская, 80; УНП 300073637), тел. +375 (29) 295-35-41
Форма, дата, время и место проведения торгов	Первые повторные электронные торги в форме аукциона будут проводиться 22 июня 2023 года на электронной торговой площадке (ЭТП «Аукцион 24»), на сайте https://auction24.by/ . Торги с понижением начальной цены начинаются 22.06.2023 (четверг) и длятся один день с 09.00 до 16.00
Сведения о предмете торгов, начальная (минимальная) цена	Всего сформировано 10 (десять) неделимых лотов. Начальные и минимальные цены по каждому лоту указаны без учета НДС. Продавец освобожден от уплаты НДС на основании п. 2.30.2 ст. 115 Налогового кодекса Республики Беларусь

№ лота	Наименование	Начальная цена лота, рублей	Минимальная цена лота, рублей	Размер задатка 10 %, руб. коп.	Шаг торгов 5 %, руб. коп.
1	Комплекс зданий и сооружений (имущества) производственной базы общей площадью 866,7 кв. м, расположенных по адресу: Витебская обл., Оршанский р-н, г. Ореховск, ул. Ленина, 36 на 17 земельных участках с кадастровыми № 223685620001000209 площадью 4,0806 га, предоставленным на праве постоянного пользования, № 223685620001000210 площадью 0,2906 га, №№ 22368590501000020-22368590501000027 и №№ 22368590501000029-22368590501000035 площадью 0,0001 га каждый, состоящий из: 1.7 (семи)зданий зарегистрированных капитальных строений (здания и сооружения); прочее имущество, включенное в неделимый лот (согласно списку). Всего в лот включено 80 наименований имущества. Подробная информация о составе имущества в лоте ранее размещалась в газете «Звязда» (за 28 апреля 2023 года), «Витебские вести» (за 27 апреля 2023 года), на электронной торговой площадке (ЭТП «Аукцион 24»), на сайте https://auction24.by/ , в Едином государственном реестре сведений о банкротстве	589 573,00	521 617,00	58 957,30	29 479,00
2	Комплект из 4 станков и прочего имущества, расположенный по адресу: Витебская обл., Оршанский р-н, г. п. Ореховск, ул. Ленина, 36 и состоящий из: 1.1. Станок плоскошлифовальный Reform AR13/51 (инв. № 304) – 1 шт.; 1.2. Станок для обработки боковой поверхности зуба Vollmer CHHF 21H (инв. № 304) – 1 шт.; 1.3. Станок Vollmer LG 21H для перепоя зубной фрезы (инв. № 304) – 1 шт.; 1.4. Зубозаточный станок с ЧПУ Vollmer CHC Eco (инв. № 304) – 1 шт.; 1.5. Пылеулавливающее устройство (инв. № 304) – 2 шт.; 1.6. Куратор бензиновый – 1 шт.; 1.7. Лента латунная – 1,8 кг; 1.8. Пила дисковая тв./сн. D350d110 – 2 шт.	157 646,00	141 302,00	15 764,60	7 883,00
3	Комплект из 2 станков и прочего имущества, расположенный по адресу: Витебская обл., Оршанский р-н, г. п. Ореховск, ул. Ленина, 36 и состоящий из: 1.1. Станок для обработки ленточных пил Mebor VP210 (инв. № 765) – 1 шт.; 1.2. Станок заточной для ленточных пил Mebor Ba530 (инв. № 764) – 1 шт.; 1.3. Пылеулавливающее устройство (инв. № 764) – 1 шт.; 1.4. Ленточная пила 140x1,2_7,35 шаг 45 мм – 2 шт.	17 062,00	15 238,00	1 706,20	854,00
4	Капитальное строение с инв. № 240/С-129758, наименование – склад сортированного круглого леса площадью 1861,6 кв. м, назначение – сооружение специализированное складов, хранилищ, расположенное по адресу: Витебская обл., Оршанский р-н, г. п. Ореховск, ул. Ленина, склад сортированного круглого леса, на земельном участке с кадастровым № 22365620001000209 площадью 4,0806 га	69 261,00	60 303,00	6 926,10	3 464,00
5	Капитальное строение с инв. № 240/С-129757, наименование – склад несортированного круглого леса площадью 1724,2 кв. м, назначение – сооружение специализированное складов, хранилищ, расположенное по адресу: Витебская обл., Оршанский р-н, г. п. Ореховск, ул. Ленина, склад несортированного круглого леса, на земельном участке с кадастровым № 22365620001000209 площадью 4,0806 га	60 660,00	53 076,00	6 066,00	3 033,00
6	Установка для шлифопереработки досок (Витебская обл., Оршанский р-н, г. п. Ореховск, ул. Ленина, 36) Капитальное строение с инв. № 240/С-129751, наименование – раскройно-заготовительный цех площадью 816,3 кв. м, назначение – сооружение специализированное складов, хранилищ, расположенное по адресу: Витебская обл., Оршанский р-н, г. п. Ореховск, ул. Ленина, раскройно-заготовительный цех, на земельном участке с кадастровым № 22365620001000209 площадью 4,0806 га*	96 375,00	83 523,00	9 637,50	4 819,00
7	Воздушная линия электропередачи № 1 протяженностью 173,0 м, расположенная по адресу: Витебская обл., Оршанский р-н, Высоковский с/с, п. Высокое, ул. Новая, 18, на земельном участке с кадастровым № 223681102601000079 площадью 8,6863 га (доля в праве аренды земельного участка)**	22 373,00	20 036,00	2 237,30	1 119,00
8	Воздушная линия электропередачи № 2 протяженностью 83,9 м, расположенная по адресу: Витебская обл., Оршанский р-н, Высоковский с/с, п. Высокое, ул. Новая, 18, на земельном участке с кадастровым № 223681102601000079 площадью 8,6863 га (доля в праве аренды земельного участка)**	231,00	42,00	23,10	12,00
9	Воздушная линия электропередачи № 3 протяженностью 269,8 м, расположенная по адресу: Витебская обл., Оршанский р-н, Высоковский с/с, п. Высокое, ул. Новая, 18, на земельном участке с кадастровым № 223681102601000079 площадью 8,6863 га (доля в праве аренды земельного участка)**	116,00	23,00	11,60	5,00
10	Воздушная линия электропередачи № 3 протяженностью 269,8 м, расположенная по адресу: Витебская обл., Оршанский р-н, Высоковский с/с, п. Высокое, ул. Новая, 18, на земельном участке с кадастровым № 223681102601000079 площадью 8,6863 га (доля в праве аренды земельного участка)**	385,00	70,00	38,50	20,00

* – с учетом прочего имущества, включенного в один (каждый) неделимый лот.
 ** – реализация имущества, по которым не зарегистрированы имущественные права (воздушные линии электропередачи в лотах № 8, № 9, № 10, имеются ведомости технических характеристик), проводится в соответствии с п.п. 9.1 Указа Президента Республики Беларусь от 31.12.2018 № 506 «О развитии Оршанского района Витебской области».

Движимое имущество, указанное в лотах № 1, № 2, № 3, № 6, № 7 находится по адресу: Витебская область, Оршанский район, г. п. Ореховск, ул. Ленина, 36.

Предметы торгов (лоты) – имущество, бывшее в употреблении, реализуется по его фактическому состоянию.

Внимание! Перед покупкой предмета (предметов) торгов настоятельно рекомендуется провести их осмотр в целях изучения характеристик и технического состояния.

Стоимость каждого предмета торгов (лота) указана без учета его демонтажа и погрузки. Демонтаж и погрузка имущества осуществляется силами и за счет средств покупателя.

Имеются обременения в отношении имущества: нет.

Осмотреть имущество, расположенное по адресу: Оршанский р-н, г. п. Ореховск, ул. Ленина, 36, можно в любое время по предварительной договоренности с организатором торгов, продавцом (собственником имущества): антикризисный управляющий Хоруженко Людмила Альбиновна, тел. +375 (29) 2953541.

Шаг аукциона и порядок проведения торгов: шаг аукциона устанавливается в размере 5 (пять) процентов от начальной цены (стоимости) каждого лота с округлением в большую сторону до целого числа и не изменяется в течение всего аукциона.

Торги проводятся при наличии не менее двух допущенных к участию в них участников. Победителем торгов признается лицо, предложившее наибольшую цену за предмет торгов (лот). Результаты торгов оформляются протоколом.

Если заявка на участие в торгах подана только одним участником, торги признаются несостоявшимися.

В случае признания торгов несостоявшимися предмет аукциона (лот) может быть продан единственному участнику, подавшему заявление на участие в торгах (претенденту на покупку) при его согласии по начальной цене, увеличенной на пять процентов.

Победитель единственного участника (претендент на покупку) возмещает расходы по оплате вознаграждения (аукционного сбора) согласно предварительку, размещенному на сайте оператора ЭТП (<https://auction24.by/>), фактические затраты за публикацию объявлений о проведении торгов по каждому лоту в отдельности, а также возмещает расходы по изготовлению документации на земельный участок, по технической инвентаризации, государственной регистрации и независимой оценке предмета торгов, Продавцу и организатору торгов (оператору ЭТП) в течение 5 (пяти) календарных дней с даты проведения торгов.

Результаты торгов аннулируются в случае отказа или уклонения победителя торгов (претендент на покупку) от:

- подписания договора купли-продажи в установленные сроки;
- возмещения вознаграждения (аукционного сбора), а также всех затрат, связанных с организацией и проведением торгов продавцу и организатору торгов (оператору ЭТП).

Договор купли-продажи заключается с победителем торгов (претендентом на покупку) в течение 7 (семи) календарных дней с даты проведения торгов. Победитель торгов (претендент на покупку) в течение 30 (тридцати) календарных дней с даты проведения торгов (сроки оплаты указываются в договоре) оплачивает цену предмета торгов (лота) за минусом суммы внесенного задатка. Изменение данных сроков возможно по письменному согласованию с собственником предмета торгов.

Участникам, не признанным победителями либо отказавшимся от участия в торгах, задаток возвращается в течение 5 (пяти) рабочих дней с даты проведения торгов.

Размер задатка для участия в торгах: задаток в сумме 10 % от начальной цены (стоимости) предмета торгов (лота) перечисляется до подачи заявления на расчетный счет организатора торгов (оператора ЭТП) **BY38 PJCB 3012 2044 9910 0000 0933 в ОАО «Приорбанк»**, г. Минск, БИК PJCBBY2X, УНП 391861948.

Сроки и место приема заявлений для участия в торгах и прилагаемых к ним документов: заявления на участие в электронных торгах, платящий документ о перечислении задатка с отметкой банка, копии свидетельств о государственной регистрации, удостоверяющих документов, а также документов, подтверждающих полномочия участника торгов (доверенности), направляются по ул. почте: info@auction24.by, начиная с 08.00 07 июня 2023 (07.06.2023) и заканчивая в срок не позднее 20 июня 2023 (20.06.2023) до 17.00. Дополнительно для участия в электронных торгах на ЭТП «Аукцион 24» необходимо пройти регистрацию в качестве участника электронных торгов и получить логин и пароль в электронном виде.

Организатор торгов и (или) продавец вправе отказаться от проведения торгов в срок не менее чем за пять календарных дней до даты их проведения, проинформировав в письменной форме участников торгов, подавших заявление на участие в торгах, об отказе от проведения торгов.

Информация о проведении первых торгов размещалась в газете «Звязда» (за 28 апреля 2023 года), «Витебские вести» (за 27 апреля 2023 года). Подробная информация размещена на сайте <https://bankrot.gov.by> и <https://auction24.by/>.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА

Организатор аукциона, оператор ЭТП	ООО «Расантторг», г. Минск, ул. Беды, 33, помещение 339. Адрес ЭТП: www.torgi24.by
Продавец	ОАО «Столбцовский РКБ» Минская область, г. Столбцы, ул. Я. Коласа, 28
Предмет электронных торгов:	
Лот	Наименование (назначение), инвентарный номер
934	Капитальное строение с инвентарным № 622/С-48397, расположенное на земельном участке с кадастровым номером 625482402001000340 по адресу: Минская обл., Столбцовский р-н, Замойковский с/с, аг. Слобода, ул. Столбцовская, д. 25Б, наименование – здание КПП, составные части и принадлежности: А1/П-здание КПП
	Начальная цена с НДС (бел. руб.)
	6 768,00
Размер шага составляет 5 % от начальной цены лота	
Задаток 10 % от начальной цены предмета электронных торгов в белорусских рублях перечисляется на р/с BY66UNBS3012089360010000933 в ЗАО «БСБ Банк», код UNBSBY2X, г. Минск, пр-т Победителей, 23/3, УНП 191514793, получатель: ООО «Расантторг»	

Срок подписания договора купли-продажи: 15 (пятнадцать) рабочих дней после электронных торгов

Условия оплаты предмета электронных торгов

Победитель торгов (претендент на покупку) обязан оплатить предмет аукциона в соответствии с договором купли-продажи, но не позднее 15 (пятнадцати) дней с даты подписания договора купли-продажи

Победитель аукциона (претендент на покупку) обязан возместить затраты на проведение торгов и оплаты вознаграждения организатору аукциона в размере 10 % от цены продажи лота в течение 5 (пяти) дней со дня проведения аукциона. Затраты на организацию и проведение электронных торгов составили: по лоту (для каждого лота) – не более 1800,00 бел. руб.

Начало торгов по лоту № 934: 20 июня 2023 г. с 09.00 до 16.00

Для участия в торгах необходимо подать заявку и пройти регистрацию в качестве участника торгов на торговой площадке: www.torgi24.by.

Прием документов на участие в торгах осуществляется организатором торгов ООО «Расантторг» на электронную почту: info@torgi24.by. Срок приема заявлений на участие в торгах и оплаты задатка по лоту № 934 – с 06.06.2023 по 16.06.2023 с 9.00 до 17.00

Контактные данные: +375 (29) 607-79-50; +375 (29) 607-22-87. E-mail: info@torgi24.by

Спорт-тайм

Урачыстыя цырымоніі адкрыцця і закрыцця II Гульніяў краін СНД прыме «Мінск-Арэна»

У традыцыйным аглядзе — самыя цікавыя спартыўныя навіны

ГЕРОІ ТЫДНЯ. У Баку прайшоў чэмпіянат свету па тээквандо, на які пад нейтральным сцягам дапушчаны беларускія спартсмены. У спаборніцтвах у вагавай катэгорыі да 58 кілаграмаў беларус Георгій Гурцыеў стаў сярэбраным прызёрам. Для беларускага тээквандо гэта першы медаль чэмпіянату свету з 2015 года. У вагавай катэгорыі да 87 кілаграм беларускі спартсмен Арцём Плоніс стаў бронзавым прызёрам чэмпіянату свету.

ПЕРАМОГІ ТЫДНЯ. У Маскве завяршыўся трэці этап міжнародных спаборніцтваў па сучасным пяцборстве «Кубак Паўла Ляднёва» з удзелам наймацнейшых беларускіх і расійскіх спартсменаў. У фінале жаночага індывідуальнага турніру роўных не было беларускам. На першым месцы — Анастасія Пракапенка, на другім — Ірына Прасанцова, на трэцім — Марыя Гнедчык. У фінале мужчынскага турніру пераможцам стаў лідар беларускай зборнай Ілья Палазкоў. Такім чынам, на трэцім этапе Кубка Паўла Ляднёва нашы спартсмены заваявалі чатыры ўзнагароды з шасці магчымых. Фінальны этап міжнародных спаборніцтваў па сучасным пяцборстве пройдзе з 16 да 21 жніўня ў Мінску.

АБ'ЯВА ТЫДНЯ. Урачыстыя цырымоніі адкрыцця і закрыцця II Гульніяў краін СНД пройдуць 5 і 14 жніўня на пляцоўцы «Мінск-Арэна». Падрыхтоўкай цырымоній займаецца Міністэрства культуры. Для забеспячэння паспяховай падрыхтоўкі да правядзення Гульніяў СНД Міністэрствам

спарту і турызму створаны аператыўна-каардынацыйны штаб на базе БДУФК. Распараджэннем старшыні Мінгарвыканкама створаны таксама аператыўны штаб па правядзенні Гульніяў на тэрыторыі Мінска. Акрамя таго, стартавалі тэставыя спаборніцтвы да II Гульніяў краін СНД. У Салігорску прайшлі спаборніцтвы па барацьбе. Тэставыя турніры па стральбе з лука і каратэ пачаліся ў Магілёве. Гродна ў гэтыя дні прымае спаборніцтвы па хакеі на траве і цяжкай атлетыцы.

ПАДЗЕЙ ТЫДНЯ. Беларускія спартсмены прынялі ўдзел у Міжнародным форуме юных алімпійцаў, які прайшоў у Маскве. Асноўныя падзеі форуму прайшлі на галоўнай спартыўнай арэне Расіі — стадыёне «Лужнікі». Падчас інтэрактыўнай панэльнай дыскусіі юныя спартсмены змаглі паразмаўляць з некалькімі алімпійскімі чэмпіёнамі, сярод якіх быў і беларус Іван Літвіновіч. Ён расказаў пра свае трэнераваныя будні і перамогу на Гульніях у Токіа. Разам з новымі сябрамі беларускія спартсмены, а

таксама пратэсціравалі сябе на сучасных апаратах. У склад беларускай дэлегацыі ўвайшлі ўдзельнікі гульніяў «Дзэці Азіі», будучыя зоркі мастацкай гімнастыкі, сучаснага пяцборства, барацьбы і плавання. Акрамя беларусаў, арганізатары форуму запрасілі гасцей з Арменіі, Эсватні, Сірыі, Гамбіі, Намбіі, Малі, Узбекістана і Лаоса.

ЛІЧБА ТЫДНЯ. 50 узнагарод заваявалі беларускія весляры на 62-й Вялікай маскоўскай рэгаце. Сярод россыпу ўзнагарод у скарбонцы беларусаў — 26 залатых медалёў, 14 сярэбраных і дзесяць бронзавых. Усяго ў турніры ўзяло ўдзел больш за 1300 спартсменаў з Беларусі, Расіі, Узбекістана, Казахстану, Сербіі, Ірана і Арменіі. За тры дні яны разыгралі 69 комплектаў узнагарод у розных класах суднаў.

ПОСПЕХ ТЫДНЯ. У Сочы завяршыўся Кубак Расіі па мнагаборстве, удзельнічалі ў якім беларускія лёгкаатлеты. Сярэбраны медаль у мужчынскім дзесяціборстве заваяваў беларус Максім Андралойца. Яго вынік у 8057 балаў уваходзіць у топ-10 светнага рэйтынгу цяперашняга сезона. Надоечы выступленні на спаборніцтвах у Сочы завяршылі прадстаўнікі ўзроставай катэгорыі да 18 гадоў. Перамога ў юніёрскім турніры атрымалі беларус Дзмітрый Мірончык, які набраў 6852 балы, «серабро» дасталася яшчэ аднаму прадстаўніку нашай краіны — Арцёму Траўкіну (6607 ачкоў).

Валерыя СЦЯЦКО.
Фота з адкрытых крыніц.

СЁННЯ

Месяц

Поўня 4 чэрвеня.
Месяц у сузор'і Казярога.

Сонца

	Усход	Заход	Даўжыня дня
Мінск —	4.41	21.36	16.55
Віцебск —	4.22	21.34	17.12
Магілёў —	4.31	21.26	16.55
Гомель —	4.37	21.14	16.37
Гродна —	4.58	21.50	16.52
Брэст —	5.07	21.41	16.34

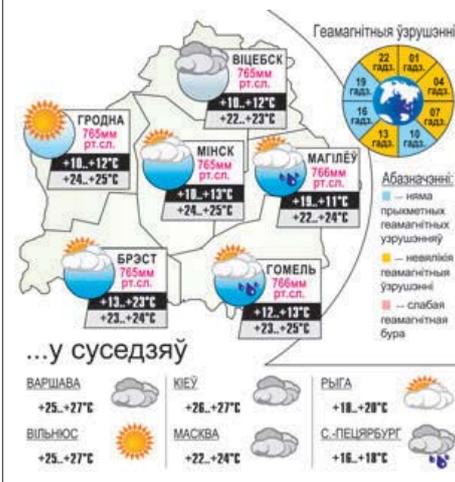
Імяніны

Пр. Івана, Мікіты, Сцяпана, Сямёна, Фёдара.
К. Марыі, Паўліны, Лаўрэцыя, Нікіфара, Сямёна.

Фота Анатоль КЛЕШЧУКА.

ЗАЎТРА

Даты

Падзеі

Людзі

6 ЧЭРВЕНА

1833 год — пачалося будаўніцтва Брэсцкай крэпасці. Яна размяшчалася на чатырох астравах, утвораных рукавамі рэк Мухавец і Заходні Буг і сістэмай каналаў. З сакавіка 1918-га ў Белым палацы крэпасці быў падпісаны Брэсцкі мір. 22 чэрвеня 1941-га гарнізон Брэсцкай крэпасці прыняў першыя ўдары нямецка-фашысцкіх захопнікаў і больш за месяц утрымліваў абарону. Вызвалена 28 ліпеня 1944-га падчас Люблін-Брэсцкай аперацыі. Прэзідыум Вярхоўнага Савета СССР указам ад 8 мая 1965 года прысвоіў Брэсцкай крэпасці ганаровае званне «Крэпасць-герой». У 1971-м адкрыты мемарыяльны комплекс «Брэсцкая крэпасць-герой».

1888 год — нарадзіўся Валярыян Уладзіміравіч Куйбышаў, дзяржаўны і палітычны дзеяч. Унёс вялікі ўклад у арганізацыю сацыялістычнай эканомікі. З 1930-га — старшыня Дзяржплана СССР, намеснік старшыні СНК і СПА СССР. Пад яго кіраўніцтвам распрацаваны канчатковы варыянт плана першай пяцігодкі. Пры яго ўдзеле разгорнулася будаўніцтва Сталінградскага трактарнага завода, Магнітагорскага і Кузнецкага металургічных камбінатаў, Горкаўскага аўтазавода, ДнепраГЭСа. Узначальваў камісія, якая распрацавала план другой пяцігодкі. Адзін з ініцыятараў першага выдання Вялікай савецкай энцыклапедыі і член яе галоўнай рэдакцыі.

1903 год — нарадзіўся Арам Ільвіч Хачатурян, народны артыст СССР. Аўтар балетаў «Гаянэ», «Спартак», музыкі да драмы «Маскарад» Міхаіла Лермантава, спектакляў «Макбет», «Кароль Лір», музыкі да кінафільмаў. Лаўрэат Ленінскай і чатырох Сталінскіх прэмій.

1918 год — нарадзіўся Эдвін Крэбс, амерыканскі біяхімік, лаўрэат Нобелеўскай прэміі па фізіялогіі і медыцыне.

АЛЯКСЕЙ ДУДАРАЎ:

«Людзі нясуць уласны крыж на ўласную галгофу».

УСМІХНЕМСЯ

— Здароў, сусед, пенсіі падпрацоўваеш? — Так, памочнікам кіраўніка.
— Жонцы па гаспадарцы дапамагаеш? — Ара!

У любым буйным гандлёвым цэнтры, акрамя пакояў для дзетак, павінна быць абсталявана спецыяльнае месца, дзе можна пакінуць мужа, каб ён не нью гучней за дзяцей.

Пакуль у маленькага дзіцяці не скончылася пячэнька, мама павінна паспець памыцца, апрануцца, паесці і посуд

памыць... Войска адпачывае ў параўнанні з дзедзі ў садку: хочацца плакаць і дадому!

Знайшоў сваё месца ў жыцці. Чакаю, калі яно вышваліцца.

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь

Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

Рэгістрацыйнае пасведчэнне нумар 2 ад 17 лютага 2009 года, выдадзенае Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.

Дырэктар — галоўны рэдактар **КАРЛЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч.**
АДРАС: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10а.
ТЭЛЕФОНЫ У МІНСКУ: прыёмная — 311 17 13 (гп./факс); аддзелаў: пісьмаў — 311 17 44, маркетынгу — 263 66 73, бухгалтэрыі — 311 17 16.
прым. рэкламы тэл./факс: 311 17 27,
 e-mail: reklama@zviazda.by

Афіцыйны аўтыбізнэс-матэрыял і іншы афіцыйны адрасаваныя ў лісты. Перадрук матэрыялаў з меркаваным рэдакцыі. Рэдакцыя на сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ў лісты. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

www.zviazda.by
 e-mail: info@zviazda.by (для зваротаў): zvarot@zviazda.by

Газета адрэгулявана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку», ЛП № 02330106 ад 30.04.2004, 220013, Мінск, прасп. Незалежнасці, 79/1. Выходзіць 5 разоў на тыдзень. Тыраж 10.441. Індэкс 63850. Зак. № 1379. Нумар падпісаны ў 1930.

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
 П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

5 чэрвеня 2023 года.